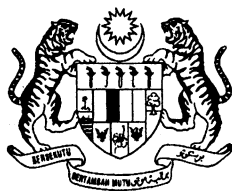

**Jilid IV
Bil. 21**

**Hari Selasa
19hb Jun, 1990**

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
House of Representatives

PARLIMEN KETUJUH
Seventh Parliament

PENGGAL KEEMPAT
Fourth Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 4241]

**USUL MENGENAI HAK DAN KEBEBASAN—Y.B. Tuan Lee Lam Thye (Bukit
Bintang [Ruangan 4333]**

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT [Ruangan 4339]

Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1989 dan 1990):

Jawatanluasa—

Jadual Kedua:

Maksud B. 7, B. 56 dan B. 57 [Ruangan 4341]

Maksud B. 14 [Ruangan 4375]

Maksud B. 17 [Ruangan 4375]

Maksud B. 18 [Ruangan 4381]

Maksud B. 27 [Ruangan 4400]

USUL-USUL:

Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 4) 1989:

Jawatankuasa:

Maksud P. 27 [Ruangan 4400]

KANDUNGANNYA—(Samb.)

Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) 1990:

Maksud P. 7 [Ruangan 4341]

Maksud P. 19 [Ruangan 4388]

Maksud P. 21 [Ruangan 4391]

Penangguhan Mesyuarat [Ruangan 4405]

UCAPAN PENANGGUHAN:

**Industri Insurans di Malaysia—Y.B. Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka)
[Ruangan 4405]**

**Pengusaha Kecil Perabot Rotan—Y.B. Tuan Teoh Teik Huat (Bagan)
[Ruangan 4411]**

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KETUJUH

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KEEMPAT

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR
MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S.,
S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S.
(Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Negara dan
Luar Bandar, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P.,
D.P.M.P. (Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU,
S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P.,
D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Pertahanan, Y.B.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-
HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kerjaraya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SERI RAFIDAH AZIZ,
S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kehakiman, DATO',
DR HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD, S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., D.G.S.M.,
S.M.K., S.S.S.A. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN
YONG KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).

„ Menteri Pendidikan, TUAN ANWAR BIN IBRAHIM (Permatang Pauh).

„ Menteri Luar Negeri, DATO' HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S.,
S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

„ Menteri Kewangan, DATO' PADUKA DAIM ZAINUDDIN, D.H.M.S., S.S.A.P.
(Merbok).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATUK LEE KIM SAI,
D.S.S.A., P.P.N. (Hulu Langat).

Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P. (Pekan).

- „ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATUK KASITAH BIN GADDAM, P.G.D.K. (Kinabalu).
- „ Menteri Kesihatan, TUAN NG CHENG KIAT (Klang).
- „ Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.I.J., P.N.B.S., D.P.M.S., S.S.S.A., K.M.N., P.I.S. II (Pulau).
- „ Menteri Kebudayaan dan Pelancongan, DATO' HAJI SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S. (Temerluh).
- „ Menteri Perusahaan Awam, DATO NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Setiu).
- „ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATO MUSTAFFA BIN MOHAMMAD, D.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- „ Menteri Sumber Manusia, DATO' LIM AH LEK, D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentung).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, DATO HAJI MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, D.I.M.P., J.M.N., A.M.N., A.M.P. (Rompin).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN ONG TEE KEAT (Ampang Jaya).
- „ Timbalan Menteri Sumber Manusia, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., J.M.N. (Paloh).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DATO' S. SUBRAMANIAM, D.S.N.S., D.P.M.J., S.M.J. (Segamat).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan dan Pelancongan, DATO' NG CHENG KUAI, D.P.M.P., A.M.P. (Lumut).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).

Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).

- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' KOK WEE KIAT, A.M.N. (Selandar).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ Timbalan Menteri Sumber Manusia, TUAN KALAKAU UNTOL (Tuaran).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY (Silam).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- „ Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DRS SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).
- „ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DR TING CHEW PEH (Gopeng).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan, TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, DATO' HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD, D.I.M.P. (Tumpat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat, TUAN PETER CHIN FAH KUI (Lambir).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).

- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan, DATUK ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, D.P.M.P., P.M.P., A.M.P. (Parit Buntar).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATUK MOHAMED BIN JAMRAH, D.P.M.P., A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN ADAM BIN ABDUL KADIR (Kuantan).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- „ TUAN ABDOL MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).
- „ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- „ DR ABDUL HADI BIN DERANI, K.M.N., A.M.K., (Kota Setar).
- „ DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K. A.M.K. (Kulim Bandar Baharu).
- „ TUAN HAJI ABDUL MANAF BIN HAJI AHMAD, A.M.N., A.M.P., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAHMAN BIN BAKAR (Marang).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAZAK BIN HAJI ABU SAMAH, D.S.M., A.M.N., P.J.K. (Lembah Pantai).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATO' ABDULLAH AHMAD, S.J.M.K., D.P.M.K., P.N.B.S., A.D.K. (Kok Lanas).
- „ DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N. B.C.K. (Padang Terap).
- „ TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).
- „ DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- „ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN HAJI BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ TUAN CHEW KAM HOY, A.M.K., J.P. (Padang Serai).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).

Yang Berhormat TUAN SAMSON CHIN CHEE TSU (Tawau).

- „ DR V. DAVID (Puchung).
- „ TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- „ DR ENG SENG CHAI (Petaling Jaya).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN GERARD MATH LEE MIN, A.S.D.K. (Gaya).
- „ TUAN HAJI GHAZALI BIN AHMAD, A.M.N., P.C.K. (Jerai).
- „ DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN HASHIM BIN SAFIN @ SHAFAIN, A.M.N. (Tanah Merah).
- „ TUAN HSING YIN SHEAN (Tanjong Aru).
- „ TUAN HAJI HUSSEIN BIN HAJI TAIB, S.M.S., P.P.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN HU SEPANG (Rasah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ DATO' ISMAIL @ MANSOR BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGGGA, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JUSTINE ANAK TEMENGGONG JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ DATUK KADOH AGUNDONG, P.G.D.K. (Padas).
- „ DATO' HAJI KAMARUZAMAN BIN HAJI AHMAD, D.P.M.S., J.M.N., A.M.N., J.P. (Tanjung Karang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN LAINUS ANAK ANDREW LUWAK (Serian).
- „ TUAN LAU DAK KEE (Pasir Pinji).
- „ TUAN LAW LAI HENG @ GOH LAI HENG, P.I.S., B.S.I., K.M.N., A.M.N. (Pontian).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Bukit Bintang).
- „ DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- „ PUAN LING CHOOI SIENG (Kluang).
- „ TUAN MADATANG BIN MOREJAL (Bandau).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAL (Kota Belud).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).

Yang Berhormat TUAN HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, P.J.K. (Maran).

- „ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ISA, A.M.N., P.S. (Kuala Kerai).
- „ TUAN HAJI MOHAMED SAM BIN HAJI SAILAN, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Muar).
- „ TUAN MOHAMED TAWFIK BIN TUN DR ISMAIL (Sungai Benut).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN YAAKOB (Rantau Panjang).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD SUBKY BIN HAJI ABDUL RAOF, A.M.N., P.J.M. (Balik Pulau).
- „ TUAN HAJI MOHAMMED YUSOFF BIN HAJI ABDUL LATIFF, J.P. (Tasek Gelugor).
- „ DATUK SERI HAJI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah)
- „ TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ TUAN HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN (Larut).
- „ DATO' MUSA BIN HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S. (Kota Tinggi).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.ST.J. (Limbawang).
- „ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).
- „ TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- „ TUAN NGOI THIAM WOH (Kampar).
- „ DR NICHOLAS MUNONG ANAK IBAU (Rajang).
- „ TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- „ TUAN JOE OIHI SUPIRING (Marudu).
- „ DATO' OO GIN SUN, D.S.D.K., S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- „ TUAN M. G. PANDITHAN, K.M.N. (Tapah).
- „ DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- „ TUAN P. PATTO (Ipoh).
- „ TUAN PETER PAUL DASON (Bayan Baru).

Yang Berhormat DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., P.C., K.M.N., A.M.N. (Saratok).

- „ TUAN PITTING BIN HAJI MOHD. ALI (Kinabatangan).
- „ DATO' RADZI BIN SHEIKH AHMAD, D.P.M.P. (Kangar).
- „ DATIN PADUKA HAJIAH RAHMAH BINTI OTHMAN, D.P.M.S., J.S.M., S.M.S., A.M.P., P.J.K. (Shah Alam).
- „ DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ DATO' HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, D.P.M.P., P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Tasik Chenderoh).
- „ TAN SRI HAJI SAKARAN BIN DANDAI, P.S.M., S.P.D.K., J.P. (Semporna).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ PUAN HAJIAH SHARIFAH DORAH BINTI DATO' SYED MOHAMMED, S.M.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Parit Sulong).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ TUAN S. S. SUBRAMANIAM, P.J.K., A.M.S. (Hulu Selangor).
- „ TUAN TAIMAN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Batang Lupar).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN TEOH TEIK HUAT (Bagan).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN TIEU SUNG SENG @ TIU SIING SENG (Sibu).
- „ TUAN TING CHEK MING (Batu Gajah).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ Tuan D.P. Vijandaran (Kapar)
- „ TUAN HAJI WAN OMAR BIN WAN MAJID, S.M.K., P.P.N. (Pasir Puteh).
- „ TUAN WANG CHOON WING, A.M.N. (Lipis).
- „ DATUK HAJI YAHAYA BIN MOHD. SHAFIE, P.S.D., P.M.P., A.M.P., A.M.N., J.P. (Tambun).
- „ DATO' ZAINAL ABIDIN BIN JOHARI, D.S.D.K., K.M.N., P.P.N., B.K.M., P.J.K., J.P. (Sik).
- „ DATO' ZAINAL ABIDIN BIN ZIN, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ TUAN ZUBIR BIN EMBONG (Kuala Terengganu).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman,
D.P.M.P., J.S.M.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid, A.M.N.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Ketua Penyunting: Hj. Yahya bin Manap.

Penyunting Kanan: Haji Osman bin Sidik.

Penyunting: P. B. Menon.

Penolong Penyunting: N. Ramaswamy.

Penolong Penyunting: Shamsiah binti Md. Yusop

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Haji Hassan.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

Su Soon Chuan.

Norwahidah binti Azizi.

Rozita binti Abdul Samad.

Jainah binti Sakimin.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Selasa, 19hb Jun, 1990

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-*
pengerusikan Mesyuarat)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

**Timbalan Yang di-Pertua (Dato
Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):**
Yang Berhormat Tuan Mutang Tagal.

*(Soalan No. 1 Y.B. Tuan Mutang Tagal
tidak hadir)*

**TABUNG HIDUPAN LIAR
SEDUNIA (WWF) – KAJIAN**

2. Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan adakah Kementerian bercadang meminta Tabung Hidupan Liar Sedunia (WWF) membuat penilaian terhadap pengurusan dan pemeliharaan hutan dan kehidupan liar di seluruh negara, bukan hanya tertumpu kepada Sarawak. Apakah langkah-langkah yang dilakukan setakat ini untuk menumpas tuduhan-tuduhan yang tidak berasas, khususnya di New Zealand dan di Australia, terhadap pengurusan hutan di negara ini.

**Timbalan Menteri Perusahaan
Utama (Dato' Alias bin Md. Ali):** Tuan Yang di-Pertua, sejak beberapa tahun yang lalu, Tabung Hidupan Liar Sedunia

(WWF) telah terlibat dalam kajian-kajian terhadap pengurusan dan pemeliharaan hutan dan kehidupan liar negara.

Kajian-kajian telah dibuat dengan kerjasama Kerajaan-kerajaan Negeri di Semenanjung, Sabah dan Sarawak dan strategi-strategi pemeliharaan yang terlibat telah dipersetujui secara prinsip oleh Kerajaan-kerajaan Negeri tersebut. Penemuan-penemuan yang diperolehi daripada kajian yang dijalankan telah memberi sumbangan ke arah penubuhan beberapa kawasan perlindungan seperti Danum, Kulamba dan Tabin di Sabah, Taman Hidupan Liar Lanjak-Entimau dan Samunsam di Taman Negara, Batang Air di Sarawak. WWF Malaysia juga terlibat dalam proses penubuhan Pusat Penyu Laut di Terengganu, Taman Endau-Rompin di Pahang dan Johor serta tapak projek Akuakultur di Selangor dan Hidupan Liar di Sabah.

Tuan Yang di-Pertua, dalam usaha untuk menumpas tuduhan-tuduhan yang tidak berasas termasuk apa yang berlaku di New Zealand dan Australia Kerajaan telah dan sedang mengambil beberapa langkah bagi membetulkan prasangka dan menyakinkan masyarakat dunia mengenai sistem pengurusan hutan di negara ini. Di antara lain langkah-langkah yang telah diambil termasuklah:

- (i) Kerajaan telah mengambil inisiatif ke arah mewujudkan Deklarasi Langkawi mengenai Alam Sekitar di Mesyuarat Ketua-ketua Kerajaan Komanwel pada bulan Oktober, 1989.

- (ii) Penyediaan buku, filem dan risalah mengenai sektor perhutanan dan sistem pengurusan hutan di Malaysia untuk diedarkan ke luar negeri.
- (iii) Mengatur misi-misi khusus ke luar negeri untuk membetulkan tanggapan mengenai isu pengurusan hutan di negara ini serta mendapatkan persefahaman dan sokongan daripada Kerajaan-kerajaan asing. Di peringkat serantau, satu misi di peringkat Menteri ASEAN telah dipersetujui untuk dihantar ke beberapa negara bermula dengan beberapa negara di Eropah bagi membanteras kempen tersebut.
- (iv) Membantu panel pakar daripada ITTO untuk membuat penilaian ke atas sistem pengurusan hutan di Sarawak untuk membanteras tuduhan-tuduhan yang tidak berasas ke atas pengurusan hutan negeri itu.

Melalui saluran diplomatik dan perhubungan dua hala kita juga telah memperolehi persefahaman dan kerjasama dari Kerajaan-kerajaan berkaitan. Menteri Perdagangan Luar Australia yang baru sahaja melawat Malaysia telah memberi jaminan bahawa Australia akan mengambil pendekatan positif dalam mengendalikan isu alam sekitar sedunia termasuk isu berhubung dengan hutan tropika.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang kita sedia maklum kawasan-kawasan hutan seperti di Sarawak diberikan lesen membalak kepada pemilik ataupun pelesen besar-besaran, seperti yang dilaporkan dalam sebuah akhbar di Malaysia ini iaitu seorang Senator diberi kawasan hutan pada masa kini lebih kurang 800,000 hektar iaitu 2 juta ekar, yang seorang lagi lebih daripada itu, dan Senator ini lebih kurang pendapatannya daripada hasil kompeni tiap-tiap tahun

ialah \$180 juta setahun-itu laporan akhbar, dan yang satu lagi \$350 juta setahun. Jadi ini ialah satu keadaan menggambarkan bahawa yang bertanggungjawab untuk menjaga kawasan hutan dan hidupan liar ialah pemilik lesen kayu balak.

Soalan saya ialah sejauhmana para pemilik lesen ini yang mahu mengeksploitasi kawasan hutan yang begitu besar diberi tanggungjawab dan juga bertanggungjawab selama ini untuk menentukan supaya kawasan yang didapati mereka itu benar-benar dijaga dan kawasan hutan itu tidak dieksploitasikan dengan secara yang melulu dan menyeleweng daripada dasar Kerajaan dan juga sejauh mana kehidupan liar di kawasan-kawasan yang diberi itu terjaga dan dijaga oleh para pelesen? Kerana kadang-kadang kalau kita perolehi data daripada mereka ini dan bukan daripada pihak yang independent, dengan izin, maka mungkin laporan yang diberi oleh mereka ini tidak betul kerana selalunya mereka menyelamatkan keadaan mereka sendiri, sedangkan keuntungan yang diperolehi itu begitu besar yang saya kata sampai \$350 juta setahun sedangkan orang kampung dapat \$350 setahun pun tidak ada.

Dato' Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak tahu daripada mana Yang Berhormat dapat maklumat seseorang pelesen balak dapat \$350 juta setahun. Kementerian saya tidak berminat mengenai soal pendapatan seseorang itu sama ada \$350 juta atau \$350 bilion. Yang pentingnya ialah sewaktu kerja, sewaktu beliau bekerja mengeluarkan kayu-kayu balak itu, ia mestilah mengikuti beberapa peraturan yang telah ditentukan. Mungkin saya tidak dapat menafikan ada orang yang mendapat 850 hektar atau 100,000 hektar tetapi pemberian itu bukan berdasarkan kepada setahun. Maknanya, kalau dia dapat 800,000 hektar mesti terbang dalam masa satu tahun atau dalam masa 6 bulan.

Pihak Kerajaan, termasuk Kerajaan Sarawak, memastikan bahawa hanya beberapa kawasan yang telah ditetapkan untuk ditebang menurut catuan yang disetujui oleh Kerajaan Negeri dan disetujui bersama oleh Majlis Perhutanan Negara. Itu sahaja yang ditebang dan kawasan yang tidak dijadualkan untuk ditebang dalam tahun-tahun yang berkenaan akan disimpan dan ditebang dalam tahun-tahun yang berikutnya. Ini bererti bahawa ada sistem catuan di dalam penerbangan di kawasan-kawasan yang telah diluluskan dan bukanlah bererti kalau seorang itu mendapat 800,000 hektar maka kawasan itu akan bersih menjadi tandus dalam masa satu tahun atau dua tahun. Mungkin akan mengambil masa 100 tahun atau 200 tahun.

Mengenai tanggungjawab pelesen-pelesen terhadap kawasan hutan itu tidak dieksploitasikan secara melulu dan tidak juga memusnahkan penghidupan liar yang ada di kawasan itu, pihak Jabatan Hutan, terutamanya di Sarawak yang juga bertanggungjawab mengenai kehidupan liar memastikan bahawa kawasan-kawasan yang dieksploitasikan untuk dibalak itu ataupun meninggalkan kesan-kesan minima ke atas kerosakan hutan dan juga kehidupan liar. Tidak ada kesan langsung hasil daripada pembalakan itu tetapi yang dipastikan ialah kesan minima terhadap alam sekitar dan juga penghidupan liar itu mesti dijamin dan pihak Jabatan Hutan Negeri Sarawak dan juga lain-lain Jabatan Hutan di Semenanjung memastikan ini akan berlaku melalui peperiksaan dan penyeliaan yang dijalankan dari masa ke semasa.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa setengah-tengah kawasan hutan walaupun kertas merupakan satu hutan dara tetapi kalau diperiksa tidak ada lagi daranya.

Maknanya ia telah dinudai oleh syarikat-syarikat yang telah diberi kuasa untuk membalak di kawasan-kawasan yang berhampiran. Sudah pasti bahawa Kerajaan mengenakan satu syarat tetapi walau bagaimanapun pencurian kayu-kayu balak di kawasan-kawasan lain ini berleluasa. Adakah Kementerian Yang Berhormat bercadang untuk mengenakan tindakan kepada syarikat itu ataupun menyenarai-hitamkan syarikat yang mencuri kayu balak ini kerana masyarakat memandang bahawa pencurian balak ini mestilah dihentikan dan mereka atau syarikat-syarikat yang bertanggungjawab mestilah dibawa ke tengah dan dihukum sewajarnya.

Dato' Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, adalah sukar untuk menentukan soal dara ini. Itu bergantung kepada tafsiran, kadang-kadang kawasan hutan dara itu tidak dara sepenuhnya kerana ada orang pergi cari hutan, sebelum ditebang kayu, juga ada orang pergi mencari kayu geharu atau kayu cendana untuk dijadikan minyak wangi dan sebagainya. Jadi, untuk pastikan 100% dara itu susah sedikit.

Mengenai penudaan oleh syarikat-syarikat membalak yang sering berlaku di kawasan berhampiran oleh pembalak kawasan berhampiran, kita telah dapat beberapa laporan mengenai kejadian-kejadian seperti ini dan telahpun mengambil tindakan-tindakan tertentu merampas balak-balak yang dicuri itu, dan juga alat perkakas yang digunakan untuk pencurian balak itu. Dan langkah-langkah selanjutnya ialah untuk membawa mereka ke mahkamah sama ada hukuman dapat dijatuhkan oleh mahkamah sewajarnya atau tidak, itu bukanlah untuk saya atau Kementerian saya menentukannya, terpulang kepada mahkamah. Saya ingin memberi jaminan kepada Yang Berhormat bahawa pencurian, apa yang dikatakan pencurian balak ini, tidaklah berlaku secara berleluasa tetapi ada berlaku di beberapa kawasan yang tertentu dan oleh kerana

hutan kita besar dan jauh daripada pandangan umum adalah sukar untuk mencegah pencurian itu sebelum kecurian itu berlaku. Tetapi kalau Yang Berhormat itu ada maklumat tertentu yang membolehkan kita mengambil tindakan, saya mengalu-alukan kerjasama daripada pihak Yang Berhormat untuk menyampaikan maklumat itu kepada Kementerian.

LESEN KENDERAAN PERDAGANGAN

3. Tuan Ahmad bin Omar minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan dari jumlah permit kenderaan komersial yang telah dikeluarkan pada tahun 1989, apakah jenis-jenis atau kelas-kelas kenderaan tersebut. Mengikut alasan yang telah terkumpul mengapakah kenderaan tersebut belum berdaftar. Dan dibandingkan dengan tahun 1987 bagaimana keadaannya.

Menteri Perusahaan Awam (Dato Napsiah binti Omar): Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1989 Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan di bawah Kementerian Perusahaan Awam telah mengeluarkan sejumlah 9,407 lesen kenderaan perdagangan. Ada 10 jenis lesen iaitu lesen lori pembawa C, lesen lori pembawa A, bas berhenti-henti, bas kilang, bas sekolah, bas persiaran, kereta sewa, kereta sewa dan pandu, teksi dan teksi mewah.

Untuk makluman Yang Berhormat, jumlah kenderaan yang didaftarkan, jika dibandingkan dengan jumlah lesen yang dikeluarkan, adalah terlalu kecil iaitu cuma 22% sahaja. Dari pengalaman Kementerian, alasan-alasan mengapa pemegang lesen tidak mendaftarkan kenderaan mereka ialah kerana ketiadaan kenderaan yang sesuai, perniagaan yang merosot dan juga kekurangan modal. Keadaan yang sama juga berlaku dalam tahun 1987 di mana

cuma 20% daripada jumlah lesen yang dikeluarkan didaftarkan.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan terhadap negeri Sarawak. Tadi Yang Berhormat Menteri menjelaskan sama ada lesen untuk bas mini dikeluarkan, khususnya untuk mereka yang sekarang pakai kereta sewa di antara Kuching dengan Samaharan, satu kawasan yang baru dibuka dengan jalan yang cantik. Mereka sekarang menjalankan secara tidak sah maka mereka memohon mendapat lesen supaya perniagaan mereka menjadi sah. Saya tahu soalan ini sedikit spesifik. Bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi satu keterangan secara dasar bahawa lesen bas mini boleh dikeluarkan di negeri Sarawak dan arahan boleh dikeluarkan oleh Lembaga Pelesenan dan Pengarah JPJ, dan saya boleh jumpa dengan pegawai tertentu maka saya pun berpuas hati juga.

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, bagi tahun 1989 dan sudah beberapa tahun kebelakangan ini, lesen bas mini ini dibekukan. Dan saya faham dan saya tahu juga di Sarawak memerlukan kenderaan tetapi ingin saya menyatakan di sini perkhidmatan bas mini ini hanya diadakan di Kuala Lumpur dan Petaling Jaya sahaja. Tujuan asal bas mini ini diperkenalkan di Kuala Lumpur, Petaling Jaya dan Shah Alam ini ialah untuk memberi perkhidmatan sokongan (a complementary service) kepada bas berhenti-henti. Dan seperti Yang Berhormat mengetahui di bandar-bandar yang lain tidak ada perkhidmatan bas mini ini.

Tetapi bas yang kecil dan muatannya 25 orang mungkin ada menjalankan perkhidmatan tetapi tidak membayar wang seperti di Kuala Lumpur ini di mana dengan wang 50 sen mereka itu boleh berjalan di persekitaran kota Kuala Lumpur. Di tempat-tempat yang lain bas yang dikatakan bas mini hanya bentuknya sahaja tetapi mereka perlu

membayar tambang mengikut berapa kilometer mereka itu hendak jalan. Jadi, untuk menjawab soalan berkenaan dengan Sarawak itu, memang pada masa ini saya sedang memberi perhatian yang rapi kerana kita telahpun membuat kajian di mana kita ingin mempertingkatkan dan memberi perkhidmatan pengangkutan awam yang lebih memuaskan kepada penduduk bukan sahaja di negeri Sarawak tetapi di seluruh negara.

Dr Nicholas Munong Anak Ibau: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Di sini saya ingin mengulang sedikit-sebanyak apa yang telah dikatakan oleh Ahli dari Bandar Kuching. Masalah yang berkaitan dengan pengangkutan di Sarawak telah kami bangkitkan di Dewan yang mulia ini juga Ahli dari Simunjan yang mempertikaikan masalah yang saya rasa amat besar dan saya rasa apa yang telah diberitahu oleh Yang Berhormat Menteri iaitu Menteri hendak menjalankan kajian, saya fikir perkara ini mesti dibuat seboleh-bolehnya cepatlah oleh kerana pada masa ini di kawasan saya dan di seluruh Sarawak ramai orang di luar bandar menggunakan bas ataupun van yang ditangkap. Selain daripada van itu, tidak ada cara lain untuk mereka pergi ke bandar oleh kerana banyak jalan feeder roads, dengan izin, yang boleh diguna oleh van. Maka dengan ini saya mencadangkan bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi satu kelas lagi untuk Sarawak, dikatakan bukan bas mini tetapi bas kampung atau bas rumah panjang atau bas untuk orang kampung di negeri Sarawak, 'special' kelas untuk orang di pedalaman oleh kerana saya rasa masalah mereka itu belum dapat kita selesaikan?

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kerana membangkitkan masalah di Sarawak. Saya memang mengetahui dan bukan sahaja yang 'special' diberi tetapi yang amat istimewa akan diberikan bukan

sahaja di Sarawak tetapi juga di Sabah. Pada hari ini ada juga kenderaan yang bukannya bas tetapi di mana kereta seperti Pajero, van yang boleh membawa penduduk-penduduk/pengguna-pengguna seramai 12 orang boleh dilesenkan di kawasan-kawasan pedalaman, bukan sahaja di Sarawak tetapi di Sabah dan juga di Semenanjung.

BEKALAN ELEKTRIK LUAR BANDAR DI KUALA PENYU

4. Tuan Nurnikman bin Abdullah minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan berapakah jumlah peruntukan bagi projek Bekalan Elektrik Luar Bandar bagi Daerah Kuala Penyu bagi tahun ini. Apakah jenis projek yang telah dirancang bagi daerah ini dan bilakah ianya akan dimulakan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Dato Mohamed bin Jamrah): Tuan Yang di-Pertua, Projek Bekalan Elektrik Luar Bandar yang dirancang bagi Daerah Kuala Penyu untuk dilaksanakan tahun ini ialah projek Panjangan/Sambungan Talian ke atas Kampung Tegilong. Projek ini melibatkan perbelanjaan sebanyak \$450,000.00. Dua projek lagi yang sedang dalam kajian SESCO iaitu Kampung Kabatung dan Kampung Janang yang dianggarkan memerlukan peruntukan tambahan sebanyak \$250,000.00.

KEMPEN KESELAMATAN JALANRAYA

5. Tuan Jawah Anak Gerang minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) bilangan kempen Penggunaan Jalanraya yang sudah diadakan oleh Kerajaan setakat ini;
- (b) sejauhmanakah kempen ini berkesan untuk menyedarkan sikap pemandu-pemandu kita di seluruh negara; dan

- (c) sama ada Kerajaan akan mencadangkan supaya "Pengguna Jalanraya" akan dijadikan subjek wajib diajar di setiap sekolah menengah di seluruh negara.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) adalah sukar untuk menentukan jumlah bilangan kempen keselamatan jalanraya yang telah diadakan oleh Kerajaan setakat ini. Ini adalah kerana kempen-kempen tersebut dijalankan oleh berbagai agensi Kerajaan dan juga swasta bukan sahaja di peringkat kebangsaan tetapi juga di peringkat negeri dan daerah. Selain daripada program-program kempen secara langsung seperti pameran keselamatan jalanraya dan kempen menjelang musim-musim perayaan, kempen secara tidak langsung juga diadakan melalui media-massa seperti penghebahan berita, rencana dan perangkaan melalui akhbar-akhbar, radio dan televisyen yang diadakan sepanjang tahun
- (b) keberkesanan kempen-kempen keselamatan jalanraya yang diadakan ini bergantung kepada pemandu-pemandu sendiri sama ada mereka bersedia menerima mesej-mesej yang disampaikan dan seterusnya memperbaiki sikap mereka semasa memandu dengan mematuhi arahan undang-undang lalulintas; dan
- (c) Kerajaan masih belum bercadang untuk menjadikan subjek mengenai pengguna jalanraya sebagai satu subjek yang diajar wajib di setiap sekolah menengah di seluruh negara. Tetapi setakat ini Kementerian Pengangkutan dengan kerjasama Kementerian

Pendidikan telah berjaya menyediakan kurikulum pendidikan keselamatan jalanraya bagi pra-sekolah dan sekolah rendah yang mana matapelajaran tersebut akan diterapkan di dalam aktiviti-aktiviti ko-kurikulum seperti Kelab Keselamatan Jalanraya.

PEJABAT POS MINI/PEJABAT BARU LLN DI TAMAN MUTIARA, BUKIT MERTAJAM

6. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:

- (a) sebab mengapa setakat ini pejabat pos mini di Taman Mutiara, Bukit Mertajam masih belum didirikan semula sepertimana diberitahu oleh Menteri kepada Dewan Rakyat pada 14.3.90; dan
- (b) bilakah pejabat baru LLN di Taman Mutiara, Bukit Mertajam akan dibuka untuk perkhidmatan.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Seri S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jawapan bagi soalan -

- (a) pejabat pos mini di Taman Mutiara, Bukit Mertajam, Pulau Pinang akan dibuka pada 9hb Julai, 1990; dan
- (b) pejabat baru LLN di Taman Mutiara, Bukit Mertajam akan dibuka untuk perkhidmatan pada 19hb Jun, 1990 iaitu hari ini - sudah buka.

Tuan Chian Heng Kai: Tuan Yang di-Pertua, saya minta Yang Berhormat Menteri memberitahu alamat pejabat pos mini itu?

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang

Berhormat, saya tidak dapat tempat, saya boleh beri satu jawapan sedikit masa nanti.

KLINIK/HOSPITAL - JUMLAH DIDIRIKAN

7. Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad minta Menteri Kesihatan menyatakan berapa jumlah hospital dan klinik yang didirikan tiap-tiap tahun mulai 1976 hingga tahun 1989 dengan memberi bilangan itu mengikut negeri apakah ratio di antara doktor dengan penduduk di bandar dan luar bandar dalam tahun 1970 dan dalam tahun 1989.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan (Tuan Chua Jui Meng): Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana maklumat-maklumat terperinci yang diminta oleh Yang Berhormat adalah amat panjang dan terperinci dan akan mengambil masa yang lebih panjang, izinkan saya menjawab secara ringkas.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud]: Boleh.

Tuan Chua Jui Meng: Tuan Yang di-Pertua, secara ringkasnya dalam 14 tahun di antara tahun 1976 hingga tahun 1989 sejumlah 854 klinik dan 20 buah hospital baru telah didirikan di negara ini. Ini termasuk:

14 klinik di negeri Perlis;

86 klinik dan sebuah hospital baru di Kedah;

13 klinik di negeri Pulau Pinang;

95 klinik dan 2 buah hospital baru di Perak;

29 klinik dan sebuah hospital baru di Selangor;

45 klinik di Negeri Sembilan;

19 klinik di negeri Melaka;

101 klinik di Johor;

72 klinik dan sebuah hospital baru di Pahang;

76 klinik dan sebuah hospital baru di Terengganu;

108 klinik dan 6 buah hospital baru di Kelantan;

74 klinik dan 4 buah hospital baru di Sarawak; dan

122 klinik dan 4 buah hospital baru di Sabah.

Pada tahun 1970 nisbah doktor dengan penduduk di bandar ialah 1:1,233 dan di luar bandar 1:170,841.

Pada tahun 1989 nisbah doktor dengan penduduk di bandar ialah 1:982 dan di luar bandar 1:41,570.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa nisbah yang ditetapkan oleh Kerajaan sendiri iaitu di dalam Rancangan Malaysia Kelima ialah 1 doktor kepada 2,200 orang dan memandangkan angka yang diberi tadi menunjukkan satu ketinggalan kepada apa yang ditetapkan sebagai matlamat Kerajaan di dalam Rancangan Malaysia Kelima ini. Apakah tindakan yang telah dibuat dan langkah-langkah yang berkesan diambil untuk membaiki keadaan yang begitu buruk ini, walaupun Yang Berhormat telah menyaran dan memberi propaganda yang begitu banyak sebagai menunjukkan kejayaan di dalam Kementerian Kesihatan, apakah langkah-langkah yang berkesan untuk memperbaiki dan mencapai matlamat yang telah ditetapkan oleh pihak Kerajaan?

Tuan Chua Jui Meng: Pada keseluruhannya, di seluruh Malaysia, tanahair kita iaitu nisbah 1 doktor kepada 2,589 penduduk. Matlamat kita dalam Rancangan Malaysia Kelima adalah benar seperti yang disebutkan tadi oleh Yang Berhormat dari Kepong iaitu 1 doktor kepada 2,200 penduduk iaitu kekurangan sedikit sahaja, perbezaannya tidak begitu banyak. Kita sedar dan

Kerajaan dan Kementerian Kesihatan, khususnya dengan kerjasama Kementerian Pendidikan telah mengambil beberapa langkah, khasnya kita akan melatih lebih ramai doktor-doktor.

Saya pernah menjawab dalam Dewan ini, tiap-tiap tahun kita melatih sebanyak 450 doktor-doktor dan kita akan mengambil lagi secara jangka masa pendek, kita akan menjemput doktor-doktor dari luar negeri seperti India, Myanmar, Bangladesh dan lain-lain untuk masuk ke negara kita untuk berkhidmat di sektor Perkhidmatan Awam. Itulah beberapa langkah yang saya boleh jawab pada hari ini.

Tuan Madatang bin Morejal: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Angka yang telah diberikan ialah bagi luar bandar, 1 doktor kepada 41,000 penduduk. Adakah angka yang disebutkan oleh Setiausaha Parlimen menunjukkan warganegara Malaysia sahaja? Seperti kami di negeri Sabah, adakah angka yang dimaksudkan itu lebih tinggi kerana kehadiran para pendatang-pendatang haram. Adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bersetuju bahawa angka sebenar di negeri Sabah adalah lebih tinggi dibandingkan dengan angka yang disebutkan tadi disebabkan kehadiran pendatang-pendatang haram di negeri tersebut. Terima kasih.

Tuan Chua Jui Meng: Jawapan saya tadi berdasarkan kepada jumlah penduduk di Malaysia pada 9 tahun yang lalu iaitu 17.32 juta penduduk di negara kita ini. Tetapi adakah ianya diambil kira pendatang-pendatang tanpa izin, saya tidak dapat jawab kepada Yang Berhormat pada hari ini.

KADAR KEMALANGAN JALANRAYA

8. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Pengangkutan menyatakan:-

- (a) menjelang bulan Mei, 1990, jumlah kemalangan yang berlaku

setiap bulan di sepanjang lebuhraya persekutuan atau di jalan-jalan raya di setiap negeri berbanding dengan tempoh masa yang sama pada tahun-tahun 1980, 1982, 1986, 1988 dan 1989. Apakah faktor-faktor utama bagi peningkatan (pengurangan) dalam kadar berlakunya kemalangan;

- (b) daripada kemalangan-kemalangan yang terlibat, apakah bilangan kematian, kecederaan parah dan kecederaan ringan yang berlaku. Di dalam kemalangan-kemalangan melibatkan kematian atau kecederaan parah, pada puratanya apakah bentuk-kenderaan termasuk buatan kereta yang terlibat berbanding dengan kemalangan melibatkan kecederaan ringan;
- (c) apakah struktur lingkungan umur, kaum dan jantina yang terlibat di dalam kemalangan-kemalangan pada amnya, dan khususnya, dalam kemalangan-kemalangan yang membawa maut atau kecederaan parah;
- (d) daripada statistik-statistik yang diperolehi oleh Jawatankuasa Keselamatan Jalan Raya yang ditubuhkan oleh Kerajaan Pusat, apakah kesimpulan-kesimpulan yang terdapat. Sila huraikan angka-angka yang dapat menyokong kesimpulan yang tercapai. Apakah kemajuan selanjutnya yang dicapai oleh Jawatankuasa ini untuk meningkatkan tata tertib di atas jalan raya; dan
- (e) apakah yang sedang dilakukan oleh Jawatankuasa Keselamatan di atas jalan raya semenjak ditubuhkan oleh Proton pada tahun ini. Apakah kelayakan-kelayakan yang mesti ditepati oleh pengajar memandu.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana soalan Yang Berhormat ini pun panjang, ada 5 bahagian, maka jawapannya pun panjang dekat 5 muka. Adakah Tuan Yang di-Pertua membenarkan saya membaca keseluruhannya?

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Panjang-panjang tidak bolehlah, ringkaskan. Kalau panjang, boleh dihantar secara bertulis.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Jikalau Tuan Yang di-Pertua benarkan, saya akan hantar secara bertulis kepada Yang Berhormat. Setuju, Yang Berhormat?

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, yang baiknya dengan ringkas, yang ada intinya.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Ini sebenarnya ringkas, tetapi Yang Berhormat minta angka-angka dari tahun 1980 sampai tahun 1990. Jadi, tidak bolehlah hendak ringkas. Sebab angka ini tidak boleh diringkaskan. Saya hantar secara bertulis, ya?

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, yang baiknya sebutkan pada tahun 1989 ataupun 1980 - 1989, singkatakanlah.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Kalau macam itu bolehlah. Tuan Yang di-Pertua, bagi jawapan kepada:-

- (a) Jumlah kemalangan jalanraya yang berlaku bagi 3 bulan pertama yang diminta oleh Yang Berhormat, dia minta tahun 1980 sampai 1990, tetapi katanya tahun 1989 sampai 1990 sahaja boleh. Jadi, jumlah kemalangan bagi tahun 1989 - 18,264. Purata bulanan 6,088 berbanding dengan tahun 1988 - naik 5.16%. Bagi tahun 1990 jumlah

kemalangan 21,273, purata bulanan 7,091 - naik 16.48%.

Dari segi angka mutlak didapati jumlah kemalangan meningkat tahun demi tahun. Di antara faktor-faktor utama adalah peningkatan jumlah kenderaan dari setahun ke setahun. Jika dikira bilangan kemalangan bagi setiap 10,000 kenderaan, didapati kadarnya menurun sedikit dalam tempoh 1982 sampai 1989, iaitu daripada 228.21 kemalangan bagi setiap 10,000 kenderaan, turun pada tahun 1989 kepada 149.2 bagi setiap 10,000 kenderaan. Ertinya adalah penurunannya dari segi itu. Bilangan kenderaan yang didaftarkan, itu rasa saya tidak payahlah saya sebutkan.

- (b) Dari jumlah kemalangan jalanraya yang saya sebutkan tadi, jumlah mangsa-mangsa pula dalam tempoh 3 bulan pertama dalam tahun-tahun yang berkenaan, iaitu tahun 1989; kematian - 257.50; cedera parah - 661; cedera ringan - 1,584.58. Tahun 1990; kematian - 308; cedera parah - 692.33; cedera ringan - 1,559.33. Pada masa ini maklumat mengenai angka dan pecahan yang melibatkan kematian dan kecederaan parah mengikut jenis atau buatan kenderaan tidak dikumpulkan oleh pihak Polis.

- (c) Dari perangkaan tahun 1988-1989, didapati pengguna jalan raya dalam lingkungan kategori umur 26 hingga 45 tahun yang terbanyak sekali terlibat dalam kemalangan jalan raya yang membawa maut dan juga cedera parah, iaitu merupakan purata 35% daripada jumlah mangsa yang terlibat. Jika mengikut kaum pula, secara purata di dapati kaum Melayu yang tertinggi sekali terlibat dalam kemalangan

jalan raya iaitu 47%, diikuti oleh kaum Cina 34% dan kaum India 14%.

Dari segi kategori jantina, orang lelaki paling tinggi terlibat dalam kemalangan jalan raya, iaitu pada keseluruhannya 4 kali ganda daripada orang perempuan.

- (d) Berdasarkan statistik kemalangan jalanraya Jawatankuasa Kabinet Keselamatan Jalan Raya sedar bahawa sekiranya keadaan dibiarkan seperti biasa, jumlah kemalangan, kematian dan kecederaan akan meningkat, lebih-lebih lagi dalam masa 10 tahun yang akan datang. Oleh yang demikian, Jawatankuasa Kabinet ini telah membuat ketetapan untuk menetapkan matlamat atau target, dengan izin, mengurangkan kematian akibat kemalangan jalan raya sebanyak 30% pada tahun 2000 iaitu menjadi hampir 3.14 kematian bagi setiap 10,000 kenderaan pada tahun 2000 dibandingkan dengan kadar 7.12 kematian bagi setiap 10,000 kenderaan pada tahun 1989.

Berdasarkan statistik kemalangan jalan raya juga, didapati sebahagian besar daripada sebab-sebab berlakunya kemalangan adalah kecuai pemandu, iaitu merupakan 94% daripada jumlah kemalangan yang disebabkan oleh kecuai manusia. Jawatankuasa Kabinet berkenaan telah membuat beberapa ketetapan ke arah menyelesaikan masalah ini iaitu:

- (i) Mengkaji beberapa peruntukan undang-undang tertentu yang melibatkan peraturan lalulintas.
- (ii) Mengenakan hukuman yang lebih deterrent, dengan izin, ke atas

pesalah-pesalah yang mengakibatkan kematian;

- (iii) Menambah alat kelengkapan dan kakitangan untuk menjalankan aktiviti penguatkuasaan.

- (e) Pasukan Petugas yang ditubuhkan oleh Proton tahun ini sedang meneruskan usaha mengenal pasti projek-projek bagi membantu Kerajaan mengurangkan kemalangan jalanraya. Baru-baru ini pihak Proton EON telah berjaya mengeluarkan satu siri thriller film untuk penyiaran di televisyen bagi maksud menyampaikan pendidikan keselamatan jalanraya khasnya kepada kanak-kanak sekolah. Salinan filem video ini juga diedarkan kepada semua Majlis Keselamatan Jalanraya peringkat negeri untuk aktiviti kempen mereka.

Tuan Yang di-Pertua, jawapan kepada satu bahagian lagi dalam (e) ialah seseorang yang ingin menjadi pengajar pemandu hanya akan diberi Sijil Mengajar Memandu setelah memenuhi kriteria-kriteria berikut:-

- (1) Memegang Kelas Lesen Memandu yang berkaitan tidak kurang dari lima tahun dan tidak pernah disabit dari melakukan kesalahan lalulintas dalam tempoh tersebut.
- (2) Tidak mempunyai rekod jenayah.
- (3) Lulus temuduga dan ujian yang dijalankan oleh pihak Jabatan Pengangkutan Jalan.
- (4) Dikehendaki menghadiri ceramah pada tiap-tiap tahun sebelum Sijil Pengajar Memandu diperbaharui.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Daripada angka-angka yang diberi oleh Yang Berhormat itu, nampaknya usaha-usaha perlu dibuat untuk memperbaiki keadaannya.

Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mempunyai masa untuk memandu Jawatankuasa yang ditubuhkan oleh Kabinet untuk mengendali, untuk menyelamatkan nyawa di jalanraya, kalau ada masanya untuk mengendalikannya hal ini, berapa kalikah mesyuarat telah dibuat untuk memperbaiki keadaan ini.

Yang keduanya, apakah langkah-langkah yang diambil untuk memperbaiki keadaan di dalam peperiksaan kereta dan juga ujian untuk bakal pemandu, sebab adakah Yang Berhormat sedar bahawa faktor-faktor seperti pemeriksaan kenderaan dan juga pemeriksaan ke atas bakal pemandu adalah sangat tidak memuaskan.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mempengerusikan Jawatankuasa Kabinet mengenai keselamatan jalanraya tidak bererti bahawa tiap-tiap hari Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kena mempengerusikan. Di mesyuarat yang pertama apabila Yang Amat Berhormat mempengerusikan mesyuarat, dasar, panduan atau guidelines telah ditetapkan untuk Jawatankuasa itu melalui Urusetianya dan juga Kementerian-kementerian yang bersabit dengan masalah kemalangan jalanraya ini seterusnya menjalankan kerja-kerja, membuat penyiasatan, memberikan laporan dan maklumat mengenai usaha-usaha yang patut dijalankan dan mendapat kebenaran serta kelulusan ataupun persetujuan daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Jadi, tidak timbullah dari segi masa Yang Amat Berhormat itu mesti ditumpukan ke situ

kerana Menteri-menteri, pegawai-pegawai di Kementerian-kementerian yang berkaitan boleh menjalankan tugas-tugas yang dikehendaki.

Mengenai langkah-langkah, kata Yang Berhormat tadi pemeriksaan kereta. Pada pendapat saya pemeriksaan kereta ini tidak menjadi masalah, ianya berjalan dengan baik dan kalau pun difikirkan masalah ataupun kerosakan teknikal yang menyebabkan kemalangan, saya telah sebut tadi, 94% daripada kemalangan yang berlaku berpunca daripada kecuaiannya manusia, yang teknikal itu sedikit sangat. Dan itu pun kita sepanjang masa dalam kempen, kita mengingatkan pemandu-pemandu kalau hendak berjalan jauh, pergi hantar dahulu check kereta, tengok keadaannya baik atau tidak, tayarnya sudah hendak meletuskah, kadang-kadang tayar botak pun mereka pergi juga, jadi kita sepanjang masa menasihatkan.

Dan mengenai ujian, kita sepanjang masa berusaha menentukan bahawa ujian yang dijalankan itu adalah menghasilkan pemandu-pemandu yang baik. Oleh kerana itulah Kementerian Pengangkutan telah pun menggubal satu kurikulum baru sekolah memandu dan persediaan-persediaan bagi pelaksanaan kurikulum baru sekolah memandu ini sudah hampir selesai iaitu melatih pegawai-pegawai Jabatan Pengangkutan Jalan sendiri dan juga melatih pengajar-pengajar pemandu di sekolah-sekolah memandu dari segi keperluan kurikulum baru sekolah memandu ini di mana dalam kurikulum baru ini yang ditekankan ialah pemanduan berhemat bererti defensive driving iaitu pemandu-pemandu yang akan dikeluarkan oleh sekolah-sekolah memandu ini adalah pemandu-pemandu yang boleh mengelakkan diri daripada terlibat dalam kemalangan dan juga menjadi pemandu yang bertimbang rasa di jalanraya kerana salah satu sikap yang menyebabkan kemalangan ialah tidak bertimbang rasa, memotong ditempat yang tidak patut memotong dan

berbagai-bagai lagi tindakan yang dibuat oleh pemandu-pemandu yang tidak bertimbang rasa dan tidak bertanggungjawab kepada pengguna-pengguna jalanraya yang lain.

Jadi, saya tidak menjamin bahawa dalam tempoh setahun kita boleh menghasilkan pemandu-pemandu yang baik, kerana beratus ribu pemandu yang ada sekarang ini seperti yang kita maklum hendak mengubah sikap manusia ini bukannya senang, jadi telah jadi kebiasaan, agak sukar kita hendak menukar, cuma dalam masa jangka panjang itulah kita mula daripada sekolah lagi, di mana kita meminta Kementerian Pendidikan sendiri menubuhkan Kelab-kelab Keselamatan Jalanraya di sekolah-sekolah, kita sediakan kurikulum untuk pra-sekolah, sekolah rendah dan kemudian nanti sekolah menengah supaya anak-anak kita akan seterusnya menjadi pemandu-pemandu yang bertimbang rasa dan bertanggungjawab kepada pengguna-pengguna jalanraya yang lain dan juga kepada diri mereka sendiri

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, saya berdiri di sini, duduk di sini mendengar angka-angka beberapa tahun, tetapi angka-angka adalah sejuk tidak ada hidupan. Maka sehingga Ahli Yang Berhormat dari Sarawak, Yang Berhormat Andrew Janggi mati dalam kemalangan hilang, elok dia duduk di situ, sehingga orang yang kita kenali mati dalam kemalangan, baru kita terasa betapa pahitnya. Penyanyi favourite saya Zaiton Sameon pun sudah cedera parah, anaknya terkorban, ini bukan memperkecilkan, ini perkara serius. Hari ini kalau baca bahawa Lefthanded Group hampir habis musnah dan seorang ahli band itu kehilangan anak perempuannya. Dan kita imagine sahaja 8,000 kemalangan dalam tempoh sebulan. Saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjelaskan, adakah kematian dari kemalangan jalanraya merupakan pembunuhan nyawa manusia pertama di

negara kita sekarang jika dibandingkan dengan penyakit-penyakit lain.

Adakah ini situation yang hopeless, dengan izin, ataupun adakah Kerajaan Barisan Nasional sanggup stack their political reputation, dengan izin, membuat dan memasuk ini sebagai salah satu perkara dalam manifesto baru pilihanraya iaitu supaya kadar kemalangan akan dikurangkan. Jadi, saya tidak rasa bimbang lagi kalau saya pandu kereta dari Kuala Lumpur ke Ipoh, selalu ingat angka-angka yang disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri itu.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, kalau semualah pemandu mempunyai perasaan dan juga hemat seperti Yang Berhormat dari Bandar Kuching, saya rasa semua orang boleh berasa lega apabila berada di jalanraya, kerana dalam kempen-kempen yang kami adakan sepanjang masa kami mengingatkan bahawa kemalangan mengorbankan nyawa, harta benda, orang yang tersayang bahkan thema keselamatan jalanraya kita pun kita mengingatkan supaya mereka ini menjaga keselamatan diri dan keluarga, orang yang tersayang. Jadi, kalau hendak dikatakan kita tidak ambil berat, rasa saya salahlah anggapan itu.

Dan Yang Berhormat kata tadi, adakah hendak dimasukkan dalam manifesto pilihanraya, kita tidak mengambil kesempatan atas isu-isu seperti ini untuk menang pilihanraya Yang Berhormat, kerana sepanjang masa, walaupun pilihanraya beberapa tahun lagi sejak dahulu kita terus menjalankan kempen-kempen keselamatan jalanraya ini. Dan memanglah pada setengah-setengah orang, dia melihat angka itu dia merasa beku tetapi kalau orang yang mempunyai tanggungjawab dan berperasaan seperti Yang Berhormat dari Bandar Kuching dan yang lain-lain, rasa saya kita akan berjaya dalam kempen-kempen kita.

Saya juga merayu kepada Ahli-ahli Yang Berhormat kerana Yang Berhormat semua balik ke kawasan masing-masing mempunyai banyak peluang untuk bercakap kepada orang ramai. Sambil-sambil kempen untuk parti-parti kita sendiri itu kempenlah juga untuk keselamatan jalanraya demi kebaikan seluruh rakyat Malaysia.

RUMAH ORANG TUA— BILANGAN

9. Tuan Haji Mohamed bin Yaakob minta Menteri Kebajikan Masyarakat menyatakan:

- (a) bilangan rumah-rumah orang tua di seluruh negeri;
- (b) bilangan penghuni di rumah-rumah kebajikan itu; dan
- (c) kadar bantuan yang diberi kepada setiap orang sebulan dan jumlah keseluruhannya.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat (Tuan Peter Chin Fah Kui): Tuan Yang di-Pertua, untuk menjawab soalan dari Yang Berhormat:

- (a) Bilangan Rumah Orang Tua di seluruh negara ialah sebanyak 186 buah, dibahagikan dalam tiga kategori, iaitu:

Kategori I—8 buah yang dikelolakan oleh Kementerian Kebajikan Masyarakat;

Kategori II—156 buah yang dikelolakan oleh Majlis Pusat Kebajikan Semenanjung Malaysia; dan

Kategori III—22 buah yang dikelolakan oleh badan-badan swasta di Kuala Lumpur dan Selangor.

- (b) Bilangan penghuni di rumah-rumah kebajikan itu ialah seramai 4,453 orang seperti berikut:

Rumah-rumah Seri Kenangan di bawah Kementerian

Kebajikan Masyarakat - 2,450 orang;

Rumah-rumah Orang Tua di bawah Majlis Pusat Kebajikan

Semenanjung Malaysia—1,223 orang; dan

Rumah-rumah Orang Tua Swasta—780 orang.

- (c) Perbelanjaan yang dikeluarkan bagi membiayai orang-orang tua di Rumah Orang-orang Tua Kementerian Kebajikan Masyarakat ialah sebanyak \$189.00 seorang sebulan dan jumlah perbelanjaan keseluruhannya ialah \$5,559,477 setahun. Bantuan yang diberi oleh Kerajaan kepada orang-orang tua yang tinggal di Rumah Orang Tua Majlis Pusat Kebajikan Semenanjung Malaysia adalah sebanyak \$50.00 seorang sebulan dan berjumlah sebanyak \$700,000 setahun. Kerajaan tidak memberi apa-apa bantuan kepada rumah orang-orang tua yang dikelolakan oleh pihak swasta.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bagaimanakah orang-orang tua di rumah orang-orang tua ini menghabiskan masa. Apakah kegiatan mereka dan bagi orang-orang tua yang beragama Islam apakah bentuk kegiatan riadah yang telah disediakan?

Kedua, saya hendak tahu jumlah dari segi pecahan kaum orang-orang tua ini, berapa jumlah orang-orang tua daripada orang-orang Melayu, orang-orang Cina dan orang-orang India sebab saya hendak tahu di kalangan tiga ini siapa yang cepat tua.

Tuan Peter Chin Fah Kui: Tuan Yang di-Pertua, di dalam semua rumah orang-orang tua ini Kementerian saya cuba menggalakkan pihak pentadbiran mahupun di rumah yang dikelolakan oleh Kementerian saya atau dikelolakan oleh Majlis Pusat untuk menyediakan pelbagai ruang supaya mereka dapat dalam masa lapangnya melibatkan dalam aktiviti-aktiviti yang sihat, seperti kraftangan atau bertanam sayur dan sebagainya. Memang di setiap rumah kita cuba di mana dapat menganjurkan kelas agama atau peluang untuk mereka mengikuti agama-agama pihak masing-masing, khususnya di dalam rumah kebajikan orang tua yang dikelolakan oleh Kementerian terdapat surau dan mereka yang beragama Islam dapat sembahyang mengikut masanya.

Untuk soalan kedua itu, saya minta maaf saya tidak ada angka pecahan mengikut kaum di dalam rumah-rumah orang tua.

Tuan Ngoi Thiam Woh: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Daripada jawapan Yang Berhormat tadi kita nampak perbelanjaan yang dibelanjakan untuk orang tua dalam masyarakat kita berbanding dengan pendapatan daripada sumber keuntungan loteri kebajikan adalah amat rendah, apakah alasan ini. Bolehkah Yang Berhormat memberi penerangan yang jelas dan terperinci mengapa keadaan itu berlaku?

Yang kedua, adakah Kementerian Yang Berhormat bercadang bersama-sama dengan Kementerian Kesihatan supaya mewujudkan satu cawangan dinamakan 'Elderly Medicine', iaitu bukan hanya menjaga orang tua yang bermastautin di rumah-rumah orang tua tetapi menjaga kesihatan daripada segala aspek untuk semua orang tua dalam masyarakat kita.

Tuan Peter Chin Fah Kui: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Yang

Berhormat keuntungan loteri ini tidak ada kait-mengait dengan perbelanjaan rumah orang tua ini. Saya sudah menjelaskan dalam Dewan yang mulia ini beberapa kali bahawa keuntungan loteri itu terus dimasukkan dalam Consolidated Fund, dengan izin, oleh sebab itu Kementerian saya tidak ada kuasa untuk menguruskan keuntungan itu.....

Tuan Ngoi Thiam Woh: Penjelasan. Yang Berhormat, dalam penjualan loteri kebajikan.....

Tuan Peter Chin Fah Kui: Saya belum habis.....

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Biar Yang Berhormat Setiausaha Parlimen habiskan.

Tuan Peter Chin Fah Kui: Biar saya habiskan dahulu.....

Tuan Ngoi Thiam Woh: Kalau habis tak ada peluang. Kalau habis, boleh saya dapat penjelasan?

Tuan Peter Chin Fah Kui: Itulah keadaan yang sebenarnya iaitu tak ada kait-mengait dengan peruntukan untuk pentadbiran rumah-rumah orang tua ini.

Tentang cadangan menubuhkan satu Jawatankuasa dengan pihak Kementerian Kesihatan, saya rasa cadangan ini ada elok juga, kita boleh timbangkan.

Tuan Ngoi Thiam Woh: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Tak ada penjelasan lagi, Yang Berhormat.

TELEFON AWAM SISTEM ATUR

10. Tuan Hsing Yin Shean minta Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan berapakah jumlah telefon ATUR yang dikuasai tenaga suria telah siap dipasang di kawasan-kawasan yang terpencil di

negara kita. Dan berapakah alat-alat tersebut telah siap dipasang di kawasan-kawasan yang terpencil di negara kita. Dan berapakah alat tersebut telah siap di pasang di Negeri Sabah dan Sarawak; sama ada Kementerian beliau mempunyai cadangan untuk memasang lebih banyak ATUR yang dikuasakan suria di seluruh negara pada masa yang akan datang. Jika ya, sila beritahu tentang jumlah dan kawasannya.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Seri S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga bulan Mei 1990, terdapat 232 buah telefon awam sistem ATUR yang menggunakan tenaga suria di seluruh negara. Pecahan mengikut negeri adalah seperti berikut:

Kedah	3
Perak	11
Selangor	21
Negeri Sembilan	20
Johor	59
Kelantan	3
Terengganu	8
Pahang	22
Sabah	39
Sarawak	46

Syarikat Telekom Malaysia Berhad telah merancang untuk memasang 44 buah lagi telefon awam sistem ATUR mengguna tenaga suria dalam tahun 1990, pecahan mengikut negeri adalah seperti berikut:

Johor	26
Negeri Sembilan	7
Kedah	1
Perak	10

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, kekurangan perkhidmatan telefon di kawasan luar bandar, khususnya di Sabah dan Sarawak adalah satu masalah besar. Orang sakit tidak boleh dihantar ke hospital, barang tidak boleh

dijual sebab perhubungan tidak boleh dibuat dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, STM pada tahun dahulu sudah dapat keuntungan sebanyak \$390 juta lebih dan dijangka naik ke paras \$700,000 dalam masa dua tahun. Ia akan dikoperasikan di dalam KLSE dengan jangkaan modal sebanyak \$2,000 juta. Untung banyak, kenapa tidak membuat peruntukan supaya ATUR phone dengan tenaga solar dipasangkan di semua kampung-kampung kawasan luar bandar. Di negeri Sarawak 5,000 lebih kampung sahaja. Satu kampung pasang satu, masih ada untung dibahagikan kepada pemegang saham dan ini mungkin satu soalan yang berkaitan juga. Bagaimanakah akan perkhidmatan kepada kawasan luar bandar dapat diperbaiki dan dipertingkatkan.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kos untuk memasang satu set iaitu telefon ATUR dengan tenaga suria itu berharga lebih dari \$20,000. Jikalau mahu juga kita memasang 5,000 telefon, saya percaya ini boleh memakan belanja tidak boleh tetapkan sekarang. Saya percaya ini boleh juga Syarikat Telekom dapat keuntungan 10 tahun, 20 tahun akan datang boleh juga menyelesaikan masalah di negeri Sarawak sahaja.

Walau bagaimanapun, saya telah minta syarikat baru dengan had 900 iaitu Syarikat SELKOM untuk mengadakan sistem telefon mereka dipanjangkan kepada negeri Sarawak seberapa segera yang boleh. Jadi, dengan itu, kita boleh juga menggunakan telefon yang lebih baik dan juga boleh mendapat lebih sambungan kepada penduduk-penduduk di negeri Sarawak.

Berkenaan dengan keuntungan yang terbesar di STM itu, saya suka juga menjelaskan kepada Ahli Yang Berhormat walaupun keuntungan itu nampak terbesar, tetapi hutang mereka pun besar juga. Lebih dari \$4.5 billion

belum diselesaikan lagi. Jadi, jikalau kita bandingkan dengan keuntungan dengan hutang itu besar, saya percaya 10% sahaja pembayaran faedah kita dapat daripada keuntungan. Walau bagaimanapun, keuntungan itu sekarang nampaknya \$350 juta. Pada masa akan datang belanja keuntungan itu bertambah, saya nasihat STM untuk membelanjakan dan juga concentrate di kawasan-kawasan luar bandar untuk memberikan lebih peluang kepada luar bandar. Oleh kerana banyak deposit-deposit daripada pengguna-pengguna telefon sekarang, saya minta daripada faedah deposit yang diterima daripada simpanan itu mesti digunakan untuk rakyat jelata di kawasan-kawasan luar bandar yang boleh juga mereka dapat faedah daripada itu.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud] Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 1 dan 11 hingga 66 adalah diberi di bawah ini)

LEBUHRAYA/JALAN KAMPUNG—PERUNTUKAN PEMBINAAN

1. Tuan Mutang Tanggal minta Menteri Kerjaraya menyatakan jumlah wang yang diperuntukkan bagi tahun 1990 bagi Semenanjung Malaysia, Sarawak dan Sabah untuk mengetar dan membina Lebuhraya dan jalan kampung. Nyatakan cara bagaimana pelaksanaan ini akan dibuat.

Timbalan Menteri Kerjaraya (Tuan Luhut Wan): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peruntukan yang diluluskan untuk mengetar dan membina Lebuhraya bagi Semenanjung Malaysia untuk tahun 1990 ialah \$986,750,500, bagi Sarawak ialah \$148,728,000 dan bagi negeri Sabah ialah \$127,184,050. Bagi membina dan mengetar jalan

kampung pula, untuk Semenanjung Malaysia \$131,473,500, untuk Sabah ialah \$8,000,000 dan Sarawak ialah \$8,600,000. Projek-projek tersebut akan dilaksanakan secara kontrak dan oleh Jabatan Kerjaraya mengikut keperluan.

JAWATANKUASA KABINET MENGENAI KESELAMATAN JALANRAYA

11. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah meminta Menteri Pengangkutan menyatakan apakah rancangan yang telah disusun dan sempat diambil tindakan oleh Majlis Keselamatan Jalan Raya semenjak ianya dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Adakah rancangan untuk membataskan jam bekerja bagi pemandu-pemandu kenderaan awam dan menguji kecekapan dalam kemampuan mereka dari suatu masa ke suatu masa.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Jawatankuasa Kabinet yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mengambil beberapa ketetapan untuk mengurangkan kemalangan jalanraya seperti berikut:

- (i) Menetapkan matlamat (target) mengurangkan kematian akibat kemalangan jalanraya ke paras 30% pada tahun 2000.
- (ii) Mengkaji beberapa peruntukan undang-undang tertentu yang melibatkan peraturan lalulintas.
- (iii) Menimbang cara-cara mengelakkan kemalangan jalanraya seperti pemasangan tanda jalan, alat 'child restraint', lampu brek ketiga di tingkap belakang kereta, pembaikan jalanraya, alat-alat kawalan pemandu kenderaan perdagangan dan lain-lain lagi.
- (iv) Mengenakan hukuman yang lebih deteran ke atas pesalah-

pesalah yang mengakibatkan kematian.

- (v) Menambah alat kelengkapan dan kakitangan untuk menjalankan aktiviti penguatkuasaan.

Setakat ini Kementerian Pengangkutan telahpun meminta agensi-agensi berkenaan mengambil tindakan susulan ke atas perkara-perkara yang telah dipersetujui yang mana memerlukan kajian lanjut dan pindaan atau tambahan peruntukan dalam undang-undang yang sedia ada.

Kementerian Pengangkutan memang ada cadangan untuk membataskan jam kerja bagi pemandu-pemandu kenderaan awam tetapi cadangan ini memerlukan kajian terperinci bagi meninjau implikasinya dari segi undang-undang, sistem pelaksanaannya dan kemudahan kenderaan perkhidmatan awam keseluruhannya. Walau bagaimanapun, ada di antara syarikat-syarikat pengangkutan awam yang telah menganjurkan kursus/latihan bagi pemandu-pemandu mereka dengan tujuan untuk mempertingkatkan kecekapan dan kefahaman mereka dalam aspek-aspek keselamatan jalanraya di samping menerapkan etika memandu supaya lebih berhati-hati dan bersopan.

PERKHIDMATAN KESIHATAN DI PULAU MENTANANI, SABAH

12. Tuan Maidom P. Pansai minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada Kerajaan sedar tentang keadaan di Pulau Mentanani, Sabah yang begitu jauh terpencil di tengah lautan dan jauh daripada pusat kesihatan terutama sekali Klinik Desa bagi keperluan ibu-ibu mengandung dan anak-anak kecil. Kalau sedar, tindakah Kerajaan terfikir untuk memberikan perkhidmatan Pusat Kesihatan atau Klinik Desa bagi keperluan masyarakat berkenaan.

Tuan Chua Jui Meng: Kementerian Kesihatan sentiasa memberi perhatian dan pertimbangan sewajarnya kepada keperluan perkhidmatan kesihatan bagi penduduk-penduduk di seluruh negara.

Di tempat-tempat di mana kemudahan kesihatan belum dapat dibina, maka perkhidmatan kesihatan diberi melalui klinik bergerak.

Kementerian Kesihatan memang sedar bahawa Pulau Mentanani, Sabah dengan bilangan penduduk 648 orang terletak di tengah lautan kira-kira 60 batu Notika dari Kota Kinabalu. Pada masa sekarang perkhidmatan kesihatan diberikan melalui doktor udara sekali setiap 6 minggu. Kementerian Kesihatan akan terus mengawasi keperluan penduduk-penduduk di kawasan ini dan akan meningkatkan lawatan doktor udara sejajar dengan keperluan penduduk.

KTM—PENSWASTAAN

13. Tuan Haji Mohamed Sam bin Haji Sailan minta Menteri Pengangkutan menyatakan rancangan Kementerian untuk menswastakan perkhidmatan Keretapi Tanah Melayu. Bilakah rancangan ini akan dilaksanakan. Terangkan juga dengan kedudukan-kedudukan kebajikan pekerja-pekerja dan juga setinggan-setinggan yang sekarang ini tinggal di tanah-tanah milik Keretapi Tanah Melayu.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Pada 12 Julai 1989 Kerajaan telah memutuskan supaya Keretapi Tanah Melayu diperbadankan (corporatise) di bawah Akta Syarikat 1965.

Melalui cara perbadanan (corporatisation), pada awalnya saham syarikat ini akan dimiliki sepenuhnya 100% oleh Kerajaan Malaysia. Apabila syarikat ini berdaya maju dan memperoleh keuntungan yang mencukupi, maka saham syarikat akan dibuka kepada orang awam melalui 'public floatation' ataupun dijual kepada pihak swasta secara 'private

placement'. Kerajaan pada masa ini sedang menyediakan Rang Undang-undang Keretapi 1990 dan Rang Undang-undang Keretapi (Syarikat Pengganti) 1990, bagi tujuan perbadanan KTM.

Mengenai kedudukan kebajikan pekerja, Kerajaan akan mengikut prinsip-prinsip utama yang telah ditetapkan iaitu:

- (i) bahawa pekerja-pekerja tidak akan kehilangan sebarang faedah yang mereka nikmati semasa berkhidmat dengan Kerajaan; dan
- (ii) bahawa pekerja-pekerja hendaklah diserapkan mengikut syarat-syarat yang tidak merugikan berbanding dengan syarat-syarat semasa berkhidmat dengan Kerajaan.

Mengenai setingan-setingan yang menduduki tanah KTM, pada dasarnya mereka sekarang ini tinggal tanpa kebenaran KTM. Apabila terdapat projek-projek KTM yang akan dilaksanakan di tanah ini, setingan-setingan berkenaan dikehendaki mengosongkan tapak tersebut.

PENYELUDUPAN - JUMLAH RAMPASAN

14. Tuan Hashim bin Safin minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) Berapakah jumlah rampasan barangan, kenderaan dan peralatan yang terlibat dengan penyeludupan jika dikira di dalam nilai kewangan bagi sepanjang tahun 1989;
- (b) Berapakah jumlah mereka yang terlibat dan apakah bentuk tindakan yang telah, sedang dan akan diambil kepada penyeludup-penyeludup ini;
- (c) Apakah langkah tegas dan berkesan untuk terus membanteras penyeludupan.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Loke Yuen Yow): Jumlah rampasan barangan, kenderaan dan peralatan yang terlibat dengan penyeludupan sepanjang tahun 1989 ialah sebanyak \$12,724,957.93.

Jumlah mereka yang terlibat ialah seramai 5,775 orang. Tindakan yang biasa diambil kepada penyeludup-penyeludup ini ialah mendakwa mereka di Mahkamah atau mengenakan kompaun.

Langkah-langkah tegas dan berkesan untuk terus membanteras penyeludupan yang dilakukan oleh Jabatan Kastam adalah seperti berikut:-

- (i) Mengadakan dan menambah kekerapan rondaan darat dan laut di seluruh negara di Semenanjung, Sabah dan Sarawak.
- (ii) Mengadakan sekatan jalanraya terutama di jalan-jalan yang dikenali pasti menjadi laluan penyeludupan.
- (iii) Mengadakan pemeriksaan mengejut ke atas premis, setor-setor, kawasan yang disyaki digunakan sebagai tempat simpanan barang seludup.
- (iv) Mengadakan pemeriksaan mengejut dan pemeriksaan 100% ke atas kenderaan, kontena dan orang yang disyaki terlibat dalam penyeludupan.
- (v) Menambahkan kelengkapan logistik seperti kereta peronda, bot-bot, lanci-lanci di semua stesen pencegah dari masa ke semasa.
- (vi) Mengadakan kempen kesedaran mencegah penyeludupan kepada orang awam.
- (vii) Mengadakan kursus dan latihan kepada pegawai pencegah supaya mereka lebih mahir dan cekap dalam mengesan dan mencegah penyeludupan.

- (viii) Mengemas dan meningkatkan lagi sistem perisikan dan penyebaran maklumat jabatan bagi membanteras penye-ludupan.

LEBUHRAYA TIMUR-BARAT/ UTARA-SELATAN - KELEWATAN PROJEK

15. Tuan Peter Paul Dason minta Menteri Kerjaraya menyatakan bilakah Bahagian-bahagian Lebuhraya Perse-kutuan berikut akan disiapkan dan apakah sebab-sebab kelewatan dalam menyiapkannya:

- (a) Bahagian Grik di Butterworth Lebuhraya Timur-Barat; dan
- (b) Bahagian Gurun ke Butterworth dan Bahagian Changkat Jering ke Butterworth Lebuhraya Utara-Selatan.

Tuan Luhut Wan:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat berkenaan, Lebuhraya Timur-Barat, Bahagian Grik-Butterworth telah di-bahagi kepada 2 bahagian:
 - (i) Bahagian Butterworth—Kulim—Titi Karangan (85 km); dan
 - (ii) Bahagian Titi Karangan—Grik (34 km)

Projek dari Bahagian Butterworth-Kulim-Titi Karangan lewat disiapkan oleh kerana dalam tempoh RML sehingga tahun 1989 peruntukan telah tidak diberi, kecuali dalam tahun 1990 sebanyak \$9.0 juta telah diluluskan untuk kerja-kerja pengambilan balik tanah. Buat masa sekarang, rekabentuk jalan berkenaan sedang dikaji

semula. Proses pengambilan balik tanah bagi Bahagian Titi Karangan ke Butterworth sedang dilaksanakan. Bagi kerja-kerja Bahagian ini, tender dijangka akan dipanggil mulai Oktober 1990 dan dijangka siap pada tahun 1994. Manakala Bahagian Grik ke Titi Karangan, rekabentuk telah siap dalam tahun 1982, memandangkan peruntukan tidak ada, projek ini tidak dapat dilaksanakan. Rekabentuk kawasan ini perlu dikaji semula sebelum ianya ditender. Rekabentuk semula sedang dijalankan oleh juruperunding Minconsult (Sdn.) Bhd. dan dijangka siap pada Mac 1990.

- (b) Lebuhraya dari Gurun ke Sungai Petani dijangka akan siap pada 22hb April, 1991 dan bahagian dari Sungai Petani ke Butterworth dijadual siap pada dalam Jun 1992. Bagi Bahagian Changkat Jering ke Butterworth, projek ini dijadual siap pada akhir tahun 1993. Kemajuan pelaksanaan untuk bahagian-bahagian lebuhraya tersebut di atas adalah mengikut jadual.

KOLEJ SWASTA - PERMOHO- NAN MENUBUHKAN

16. Tuan Chew Kam Hoy minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) apakah kriteria-kriteria yang digunakan untuk memberi kelulusan kepada maktab/kolej swasta untuk membenarkan mereka mengendalikan kursus-kursus ijazah, diploma dan matrikulasi;
- (b) adakah Kerajaan menggalakkan institusi-institusi pendidikan bukan bersifat keuntungan yang dikendalikan oleh para pendidik

yang berpengalaman dan yang mempunyai latarbelakang yang terbukti mengendalikan kursus-kursus sedemikian dengan memberikan mereka permit dan bukan kepada para peniaga yang lebih didorong oleh keuntungan untuk mengendalikan kursus-kursus itu;

- (c) setakat hari ini, beberapa buah maktab/kolej swasta telah dibenarkan mengendalikan kursus-kursus tersebut.

Menteri Pendidikan (Tuan Anwar bin Ibrahim): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

- (a) Permohonan untuk menubuhkan institusi-institusi pendidikan swasta bagi mengendalikan kursus-kursus pendidikan di peringkat selepas menengah (ijazah atau separa ijazah, diploma, matrikulasi dan sebagainya) boleh diluluskan oleh Kementerian Pendidikan jika penubuhan itu mematuhi peruntukan undang-undang serta dasar-dasar pendidikan yang sedang berkuatkuasa pada masa ini. Antara garis-garis panduan yang digunakan untuk mempertimbangkan permohonan tersebut adalah seperti berikut:-

- (i) hakmilik hendaklah selaras dengan prinsip Dasar Ekonomi Baru;
- (ii) tenaga pengajar hendaklah berkelayakan dan berpengalaman;
- (iii) kemudahan-kemudahan yang sesuai dan mencukupi untuk kedua-dua kegiatan kurikulum dan ko-kurikulum hendaklah disediakan;
- (iv) kursus-kursus yang dikendalikan hendaklah ke arah memenuhi keperluan gunatena negara; dan

- (v) penawaran sesuatu jenis kursus tidak ditumpukan di sesuatu tempat tertentu sahaja, sebaliknya ia disebarikan secara seimbang antara kawasan.

- (b) Sebagaimana dinyatakan dalam jawapan di atas, pihak Kementerian Pendidikan menggunakan garis-garis panduan yang tertentu dalam mempertimbangkan setiap permohonan yang dibuat. Perkara mengenai sama ada sesebuah institusi itu dikendalikan bukan bersifat keuntungan oleh para pendidik yang berpengalaman ataupun oleh mana-mana golongan yang lain hanyalah merupakan salah satu daripada dasar-dasar pertimbangan sahaja.

- (c) Mengikut rekod yang terdapat di Kementerian Pendidikan sehingga penghujung tahun 1989, bilangan institusi pendidikan swasta yang telah dibenarkan untuk mengendalikan kursus-kursus di peringkat lepas menengah (post-secondary) adalah sebanyak 101 buah.

Timbalan Menteri Dalam Negeri (Dato' Megat Junid bin Megat Ayob): Dengan tujuan untuk menjamin keselamatan dan ketenteraman awam serta untuk memastikan demokrasi terus terpelihara, Kerajaan tidak dapat membenarkan sebarang rapat umum dalam pilihanraya yang akan datang.

KTM—PEMBAHARUAN LANDASAN DAN KEGELINCIRAN

18. Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) bilakah semua rel-rel keretapi akan diganti baru;

- (b) sebab-sebabnya keretapi sering tergelincir;
- (c) berapa buahkah gerabak tergelincir sejak akhir tahun 1988 dan 1989; dan
- (d) kerugian yang menimpa keretapi dan penumpang-penumpang.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Pemulihan dan pembaharuan landasan merupakan satu aktiviti yang berterusan (continuous) yang dijalankan oleh Keretapi Tanah Melayu, apabila had tempoh umur (life-span) landasan tamat. Antara projek-projek pemulihan dan pembaharuan landasan yang telah dan sedang dilaksanakan oleh Keretapi Tanah Melayu adalah:

- (i) **Kerdau ke Sg. Yu** sepanjang 148 km telah disiapkan pada tahun 1985;
- (ii) **Sg. Yu ke Tumpat** sepanjang 246 km telah disiapkan pada tahun 1989;
- (iii) **Padang Besar ke Butterworth** sepanjang 66 km telah disiapkan pada tahun 1985;
- (iv) **Gemas ke Paloh** sepanjang 84 km telah disiapkan pada tahun 1989; dan
- (v) **Paloh-Singapura dan Slim River-Seremban** sepanjang 327 km sedang dilaksanakan dan dijangka siap pada tahun 1992.

Sebab-sebab utama keretapi sering tergelincir adalah kerana landasan lama dan stokereta yang usang. KTM sekarang sedang dalam proses pembaharuan landasan dan penggantian stokereta secara berperingkat.

Di sepanjang tahun 1988, sebanyak 59 kes kegelinciran telah berlaku yang melibatkan 152 buah gerabak dan pada tahun 1989 telah berkurangan kepada 41

kegelinciran dan melibatkan 90 buah gerabak.

Mengenai kerugian yang menimpa keretapi adalah seperti berikut:

- (i) Tahun 1988-\$1,197,663.69
- (ii) Tahun 1989-\$537,087.80

Kerugian yang dialami oleh para penumpang adalah sukar untuk diketahui jumlahnya.

PADI - SISTEM PENANAMAN

19. Tuan Haji Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Menteri Pertanian menyatakan manakah yang lebih mendatangkan hasil padi tiap-tiap satu hektar iaitu dengan cara 'ubah' atau cara 'tabur' dan berapakah yang diperlukan benih-benih padi tiap-tiap satu hektar dengan dua cara yang berkenaan, dan manakah lebih senang menjaganya termasuk musuh dan kesuburannya.

Timbalan Menteri Pertanian (Dato' S. Subramaniam): Penanaman padi di negara ini telah maju ke hadapan dengan kaedah cara tabur terus dan mengubah menggunakan jentera. Ini jelas kelihatan di kawasan padi utama di negara ini seperti di MADA, Tg. Karang, Seberang Perak, KADA dan Besut. Walau bagaimanapun, penanaman mengubah cara lama masih ada diamalkan.

Daripada hasil kajian yang dijalankan oleh MARDI dan pengalaman-pengalaman dari Jabatan Pertanian, MADA dan lain-lain lagi adalah didapati.

Kebaikan satu-satu sistem penanaman tersebut adalah bergantung kepada pengurusan yang diberikan kepada tanaman kita. Bagi sistem tabur terus, ia memerlukan pembajakan tanah yang sempurna, pengawalan air dan rumpai yang baik. Sungguhpun ia menggunakan tenaga buruh yang kurang benih yang digunakan adalah lebih

banyak (60 kg sehektar). Bagi sistem mengubah, penyediaan tanah yang kurang sempurna masih sesuai untuk tanaman padi. Ia menggunakan sedikit benih (30 kg sehektar). Pengawalan air yang kurang sempurna tidak menjejaskan sangat tumbesaran padi sementara rumput-rumpai sungguhpun perlu juga dikawal tetapi tidak kritikal.

Dari segi kos, pengeluaran padi cara tabur-terus adalah lebih murah (\$1,300 sehektar) dibandingkan dengan cara mengubah (\$1,400 sehektar) tetapi hasil yang didapati pula adalah lebih dengan cara mengubah (3.5 - 5.0 tan/ha) berbanding dengan cara tabur terus (2.0- 5.0 tan/ha).

Lain-lain penjagaan adalah diperlukan seperti membaja dan mengawal musuh-musuh lain bagi kedua-dua cara menanam, dan ia agak tinggi sedikit untuk cara tabur terus. Walau bagaimanapun, sistem tanaman cara tabur terus lebih disukai sekarang kerana perusahaan ini menghadapi masalah kekurangan tenaga pekerja.

BEKALAN ELEKTRIK KE KAMPUNG TERSUSUN BUNTONG EMPAT, IPOH

20. Tuan P.Patto minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan bilakah bekalan elektrik bagi penduduk-penduduk di Kampung Tersusun Buntong Empat, Ipoh akan diusahakan memandangkan beliau telah berjanji beberapa bulan dahulu bahawa bekalan elektrik itu akan dikendalikan LLN yang mendapat keuntungan purata \$600 juta setahun tanpa mengenakan sebarang bayaran pemasangan tiang-tiang lampu di kampung tersebut.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Kerajaan sentiasa menepati janji dan mengambil berat tentang kebajikan rakyat. Mengenai bekalan elektrik kepada penduduk-penduduk di Kampung Tersusun Buntong Empat, sukacita saya

memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa projek tersebut telahpun diluluskan oleh Kerajaan dalam bulan April 1990. Projek ini dianggarkan menelan belanja sebanyak \$506,360 dan akan membawa faedah kepada 550 pengguna. Ia dijangka siap pada atau sebelum akhir tahun ini.

DAGANGAN MALAYSIA DAN SINGAPURA - IMBANGAN

21. Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan mengenai hubungan antara Malaysia dan Singapura:

- (a) sila nyatakan imbalan dagangan antara kedua negara dan pihak manakah yang lebih beruntung untuk lima tahun terakhir dan apakah ramalan tentang hubungan lima tahun akan datang;
- (b) jumlah pelaburan Singapura di negara ini dan di manakah tumpuan dan dalam bidang apa; dan
- (c) sejauhmana Singapura digunakan sebagai orang tengah untuk mendapatkan pelaburan asing yang dibuat melalui Singapura.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Dato' Kok Wee Kiat):

- (a) (i) Perdagangan di antara Malaysia dan Singapura bagi tempoh 1985-1989 adalah seperti berikut:

	Eksport	Import	Imbalan Perdagangan
1985	7,356.8	4,827.8	2,529.1
1986	6,107.2	4,201.6	1,905.6
1987	8,219.8	4,717.8	3,502.0
1988	10,697.2	5,730.3	4,966.9
1989	13,397	8,281	5,116

- (ii) Untuk tempoh 1985-1989, Malaysia telah menikmati lebih dagangan dengan Singapura seperti yang berikut:

1985 — \$2,529.1 juta
 1986 — \$1,905.6 juta
 1987 — \$3,502.0 juta
 1988 — \$4,966.9 juta
 1989 — \$5,116.0 juta

- (iii) Adalah diramalkan bahawa Singapura akan terus menjadi pasaran yang penting kepada keluaran eksport Malaysia seperti barang-barang makanan, bahan-bahan binaan, barang-barang gunaan, bahan-bahan mentah dan barang-barang separuh siap untuk industri perkilangan.
- (b) Bagi tempoh 1980 sehingga bulan April 1990, sebanyak 899 projek dengan pelaburan Singapura telah diluluskan dengan cadangan modal pelaburan sebanyak \$2,507.2 juta. Kebanyakan dari pelaburan ini adalah dalam industri elektrik dan elektronik, pemerosesan makanan, kertas, penerbitan dan percetakan, tekstil dan barang-barang tekstil dan barang galian bukan logam.
- (c) Dalam usaha menarik pelaburan asing ke negara kita, pejabat-pejabat MIDA telah ditubuhkan di banyak negara-negara asing termasuk Singapura bagi menarik pelaburan dari negara-negara tersebut dan negara-negara sekeliling rantau itu. Sebagai sebuah pusat perdagangan dan kewangan antarabangsa, banyak Syarikat-syarikat Antarabangsa (MMC) telah mendirikan ibu pejabat

serantau mereka di Singapura. Dari itu apa-apa aktiviti galakan pelaburan yang kita laksanakan di Singapura adalah untuk menarik minat pelabur-pelabur Singapura dan juga lain-lain pelabur asing yang berada di Singapura.

INDUSTRI PERHOTELAN— JUMLAH MODAL

22. Tuan M.G. Pandithan minta Menteri Kebudayaan dan Pelancongan menyatakan kebanyakan hotel-hotel 5 bintang di negara kita dimiliki oleh pihak siapa dan dari negara mana. Berapakah jumlah modal yang terlibat dalam industri-industri perhotelan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan (Datuk Abdul Raman bin Suliman): Hotel-hotel di Malaysia belum lagi diklasifikasi mengikut sistem bintang pada masa ini. Walau bagaimanapun, kebanyakan hotel 'Deluxe' atau mewah di negara ini dimiliki oleh warganegara Malaysia. Jumlah modal yang terlibat dalam industri perhotelan yang beroperasi sehingga bulan Disember 1988 ialah 2,065.3 juta ringgit.

PADI - PENANAMAN DI NEGERI CHINA

23. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Pertanian menyatakan apakah sebab maka Kerajaan memutuskan untuk memajak tanah di Selatan China untuk penanaman padi bagi kegunaan rakyat Malaysia dan bagaimana ini akan memberi faedah kepada petani-petani dan pengguna-pengguna kita. Berapakah jumlah hektar tanah yang terlibat dan apakah tema dan syarat-syarat pajakan itu.

Dato' S. Subramaniam: Kementerian Pertanian berpendapat idea menanam padi di Negeri China yang ditimbulkan dalam perbincangan Menteri Pertanian dengan pegawai-

pegawai semasa lawatannya ke Negeri China kerana menghadiri Persidangan Wilayah bagi Pertubuhan Makanan Sedunia, adalah menarik dan wajar diberi pertimbangan kerana ianya memberi beberapa faedah kepada negara.

Selain daripada menggalakkan pertukaran perdagangan di antara kedua buah negara, rancangan ini dijangka boleh mengurangkan kos mengimport beras yang pada masa ini bernilai lebih kurang \$300 juta setahun. Sebahagian daripada beras untuk keperluan negara boleh diperolehi daripada projek ini dengan sumber bekalan yang lebih terjamin dan kos yang rendah disebabkan kos pengeluarannya terutama kos buruh dan sewa tanah di negara berkenaan yang lebih murah. Dengan yang demikian, pengguna-pengguna akan dapat menikmati beras berkualiti tinggi dengan harga yang lebih rendah berbanding dengan beras jenis yang sama yang diimport daripada negara lain.

Melalui projek ini negara boleh menambahkan pengeluaran beras, khasnya beras berkualiti tinggi tanpa perlu membebaskan petani-petani di negara ini. Kerajaan tidak berhasrat untuk memperluaskan kawasan padi di dalam negara semata-mata untuk meningkatkan pengeluaran beras kerana Kerajaan sedar usaha ini tidak menguntungkan petani-petani, sebaliknya petani-petani lebih digalakkan mengusahakan tanah termasuk tanah-tanah sawah terbiar dengan tanaman lain yang sesuai dan lebih menguntungkan.

Keluasan tanah yang dibincangkan untuk dipajak ialah sekitar 70,000 ekar untuk jangkamasa 70 tahun. Idea cadangan ini masih di peringkat awal perbincangan dan pelaksanaannya adalah tertakluk kepada perundingan formal dengan pihak Kerajaan China. Beberapa orang pegawai dari China akan melawat negara ini tidak lama lagi. Selain daripada pertimbangan ekonomi pihak

Kerajaan juga perlu menimbangkan implikasi politik dan aspek-aspek teknikal, kesesuaian tanah, tenaga kerja, kepakaran dan juga kewangan.

MAS - MUTU PERKHIDMATAN

24. Tuan Haji Hussein bin Haji Taib minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) apakah usaha-usaha yang telah diambil bagi memperbaiki dan meningkatkan mutu perkhidmatan MAS di dalam dan luar negeri;
- (b) bilangan destinasi-destinasi baru yang diberi perkhidmatan tahun ini;
- (c) jumlah kakitangan baru yang akan diambil dan agihan sektor yang memerlukan; dan
- (d) apakah jaminan yang telah menyakinkan orang ramai (penumpang) di mana masalah kelewatan dan kapalterbang tergendala tidak akan berlaku lagi.

Datin Paduka Hajjah Zaleha bin Ismail:

- (a) Di antara beberapa usaha yang telah diambil oleh MAS untuk memperbaiki dan meningkatkan lagi mutu perkhidmatan Sistem Penerbangan Malaysia (MAS) di dalam dan luar negeri adalah seperti berikut:
 - (i) m e m p e r k e n a l k a n pesawat-pesawat moden dan besar kapasitinya;
 - (ii) m e m p e r k e n a l k a n beberapa destinasi baru keluar negeri;
 - (iii) menambah bilangan kakitangan dan kemu-
dahan latihan untuk menampung perancangan

memoden dan memperluaskan perkhidmatan MAS; dan

- (iv) melengkapkan alat-alat termoden untuk membantu kerja-kerja operasi harian.
- (b) MAS telahpun merancang untuk mengadakan perkhidmatan ke beberapa destinasi baru menjelang tahun 1990. Di antara destinasi-destinasi tersebut, adalah seperti Nagoya di Jepun, Brisbane di Australia, Vienna di Austria dan Harare di Zimbabwe.
- (c) Jumlah kakitangan baru yang akan diambil oleh MAS bagi tahun 1990-1991 adalah seramai 2,404. Sebahagian besar kakitangan yang diambil akan diagihkan ke beberapa bahagian terpenting seperti perakaunan, jualan dan pemasaran kejuruteraan dan perkhidmatan pelanggan.
- (d) Pada umumnya perkhidmatan MAS pada masa ini adalah berjalan dengan licin. Suka saya memberi jaminan bahawa Kementerian Pengangkutan akan terus memberi perhatian kepada apa jua masalah yang akan timbul termasuk yang berkaitan dengan masalah kelewatan.

JAWATANKUASA KABINET MENGENAI KESELAMATAN JALANRAYA

25. Dato' Haji Mohammed Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Pengangkutan menyatakan sejak satu jawatankuasa keselamatan jalanraya yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ditubuhkan sudahkah Jawatankuasa ini kenalpasti sebab-sebab utama kadar kemalangan jalanraya di negara kita telah meningkat dengan begitu tinggi

dan apakah langkah-langkah yang lebih berkesan yang dicadangkan oleh Jawatankuasa ini untuk mengurangkan bilangan kemalangan jalanraya.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Jawatankuasa Kabinet Mengenai Keselamatan Jalanraya telah mengenalpasti tentang sebab-sebab utama kemalangan jalanraya berlaku dan langkah-langkah tertentu akan diambil untuk mengurangkan bilangan kemalangan jalanraya ini. Butir-butir mengenai perkara ini adalah seperti yang diberikan dalam jawapan kepada pertanyaan nombor 11 oleh Yang Berhormat Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah tadi.

INDUSTRI PETROKIMIA— RISIKO

26. Puan Siti Zainabon binti Abu Bakar minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan:-

- (a) Adakah Kerajaan sedar bahawa dengan membenarkan pengusaha industri petrokimia menjalankan perusahaan mereka di kawasan Pasir Gudang menyebabkan penduduk di kawasan tersebut akan menghadapi risiko bahaya yang terlalu tinggi;
- (b) Apakah bentuk tindakan dan kawalan yang telah ditetapkan ke atas pengusaha industri petrokimia untuk menjamin supaya kejadian buruk seperti kemalangan atau kebocoran gas tidak berlaku di kilang mereka.

Dato' Kok Wee Kiat:

- (a) Kerajaan memang menyedari risiko dan bahaya yang mungkin timbul dari penubuhan industri petrokimia dan segala langkah-langkah yang perlu telah dan akan diambil bagi menjamin keselamatan penduduk tempatan.

- (b) Sesuatu projek petrokimia yang diluluskan adalah dikenakan syarat supaya ia mematuhi perintah Kualiti Alam Sekeliling di bawah Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 di mana satu kajian mengenai kesan kepada alam sekitar (Environmental Impact Assessment) hendaklah dijalankan terlebih dahulu sebelum projek dilaksanakan. Kajian ini akan membolehkan Kerajaan menentukan kesan-kesan buruk yang mungkin timbul terhadap alam sekitar dan seterusnya meminta syarikat mengambil tindakan-tindakan yang tertentu untuk mengatasi kesan-kesan pencemaran berkenaan.

Di samping itu, setiap projek juga dikehendaki mematuhi segala piawaian antarabangsa dan tempatan mengenai keselamatan pekerja-pekerja seperti yang ditetapkan oleh Akta Kilang dan Jentera 1969.

Selain daripada itu, pihak berkuasa tempatan di mana projek berkenaan terletak juga mengenakan beberapa peraturan dan garis panduan berkaitan dengan keselamatan dan pencemaran alam sekitar yang mesti dipatuhi oleh syarikat-syarikat berkenaan. Kerajaan berpendapat bahawa peraturan dan kawalan yang ada sekarang adalah mencukupi untuk melindungi penduduk tempatan daripada bahaya pencemaran.

PENYAKIT LEMBU GILA - LANGKAH PENCEGAHAN

27. Tuan Abdol Mulok bin Awang Damit minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) Adakah negara ini bebas dari penyakit Lembu Gila atau "Mad Cow Disease" yang dilaporkan berleluasa di negara-negara Eropah.

- (b) Apakah langkah-langkah pencegahan yang telah diambil untuk memastikan penyakit ini tidak akan merebak ke negara ini; dan
- (c) Adakah negara ini mengimport daging lembu dan bahan sampingan daging dari mana-mana negara Eropah.

Dato' S. Subramaniam: Bagi menjawab soalan:

- (a) Malaysia buat masa sekarang adalah bebas dari penyakit "Bovine Spongiform Encephalopathy" (BSE) atau dikenali dengan nama 'Mad cow disease'. Laporan dari Kementerian Pertanian, Perikanan dan Pemakanan (MAFF) Great Britain menyatakan yang 1,742 ekor lembu telah diserang penyakit tersebut pada bulan Februari, 1990. Siasatan epidemiologi menunjukkan bahawa lembu-lembu berkenaan dihindangi penyakit tersebut setelah diberi makan dari bahan makanan komersial yang mengandungi daging serta mil tulang kebiri. Sehingga sekarang tiada bukti yang menunjukkan jangkitan boleh berlaku di kalangan lembu; begitu juga jangkitan dari lembu atau hasil keluarannya kepada manusia. Sehingga bulan Mac, 1990 sejumlah 2,909 ekor lembu telah disahkan berpenyakit BSE bagi keseluruhan Great Britain. Oman adalah satu lagi negara yang dilaporkan berwabak BSE dengan pengesahan dua kes pada akhir tahun 1989.
- (b) Antara langkah-langkah pencegahan dan kawalan yang sedang dikuatkuasa sekarang termasuklah pengawasan di pintu-pintu masuk negara dan melalui sistem laporan maklumat, contohnya dari FAO,

WHO, OIE dan MAFF di mana Malaysia telah disenaraikan sebagai salah sebuah negara yang cekap serta tepat menghantar laporan terutama dari segi status penyakit ternakan. Hasil dari kesefahaman dan kerjasama sedemikian, Malaysia merupakan antara beberapa negara utama yang dimaklumkan mengenai wabak penyakit BSE. Selain dari langkah-langkah di atas, prosedur kuarantin juga dikenakan ke atas sebarang ternakan yang diimport sementara bagi bahan-bahan makanan pula pemeriksaan rapi bagi menentukan kebersihan dan mutu dijalankan oleh pegawai-pegawai Jabatan Perkhidmatan Haiwan.

Pegawai-pegawai Veterinar di seluruh negara sudahpun diberi maklum tentang penyakit BSE ini, dan telah diminta supaya berwaspada tentangnya.

- (c) Setakat ini Malaysia hanya mengimport daging "veal" (daging anak lembu) dari Holland iaitu 18 tan metrik pada tahun 1988; 13 tan metrik pada tahun 1989 dan Januari sehingga Mei 1990 sebanyak 13 tan metrik.

DOKTOR WARGANEGARA ASING

28. Dr. Nicholas Munong anak Ibau minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) Berapakah jumlah doktor-doktor dan pakar-pakar perubatan yang berwarganegara asing yang sedang bertugas dengan Kementerian Kesihatan di negara ini;
- (b) Apakah langkah yang telah diambil oleh Kementerian Kesihatan untuk memperbaiki keadaan di Kementerian Kesihatan supaya banyak lagi

doktor-doktor dan pakar-pakar perubatan yang berwarganegara kita sendiri suka bertugas dengan Kementerian Kesihatan;

- (c) Adakah gaji dan elaun-elaun doktor dan pakar perubatan yang berkhidmat dengan Kementerian Kesihatan dinaikkan atau mereka akan diberi elaun bekerja lebihmasa seperti apa yang telah diterima oleh doktor yang berkhidmat dengan Kerajaan yang berjiran dengan kita seperti Singapura.

Tuan Chua Jui Meng: Untuk makluman Yang Berhormat, pada masa ini, seramai 122 doktor warganegara asing yang sedang berkhidmat dengan Kementerian Kesihatan. Dari jumlah tersebut seramai 69 orang adalah doktor biasa dan 53 orang terdiri daripada doktor-doktor pakar.

- (b) Di antara langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian Kesihatan untuk menarik minat doktor-doktor pakar Warga-negara Malaysia supaya berkhidmat lebih lama dengan Kerajaan ialah:-
 - (i) menambah kadar elaun pakar seperti yang telah diluluskan baru-baru ini oleh Kerajaan;
 - (ii) Menambah bilangan jawatan pakar Tingkatan Tertinggi supaya memberi peluang kenaikan pangkat yang lebih luas kepada doktor-doktor pakar;
 - (iii) Menimbangkan kenaikan pangkat doktor-doktor pakar Tingkatan Biasa ke jawatan Tingkatan Kanan selepas tiga tahun berkhidmat;
 - (iv) Menambah bilangan biasiswa atau Hadiah Latihan bagi mengikuti

kursus kepakaran di dalam dan di luar negeri;

- (v) Mengadakan program pendidikan lepas ijazah yang lebih baik dan teratur di hospital-hospital untuk membantu pegawai-pegawai perubatan membuat persediaan yang secukupnya bagi membolehkan mereka menjadi pakar.
- (c) Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan telahpun meluluskan kenaikan Elaun Pakar kepada doktor-doktor pakar mulai 1.12.1989.

PERMIT PENDIDIKAN KEPADA INSTITUSI MUBALIGH - KELULUSAN

29. Tuan Chew Kam Hoy minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) setakat manakah dakwaan-dakwaan yang mengatakan bahawa para pegawai tinggi dalam Kementerian Pendidikan ada menerima rasuah untuk memudahkan kelulusan permit-pendidikan kepada para peniaga dan bukannya kepada institusi missionary seperti Kolej Methodist Kuala Lumpur (yang merupakan pilihan pertama Lembaga Berkuasa Pendidikan Australia Selatan) tetapi telah ditolak oleh Kementerian untuk mengendalikan kursus tersebut itu benar;
- (b) jika benar, apakah tindakan Kementerian untuk menghapuskan amalan tidak sihat.

Tuan Anwar bin Ibrahim:

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dakwaan-dakwaan yang mengatakan bahawa para pegawai tinggi

dalam Kementerian Pendidikan ada menerima rasuah untuk memudahkan kelulusan permit-permit pendidikan kepada para peniaga dan bukannya kepada institusi mubaligh adalah tidak benar sama sekali. Malah setakat ini, Kementerian Pendidikan belum pernah menerima sebarang aduan ataupun diminta menyiasat atau membantu dalam penyiasatan mengenai adanya amalan-amalan yang kurang sihat dalam pemberian kelulusan dari Kementerian ini untuk menubuhkan mana-mana institusi pendidikan swasta atau mengendalikan apa-apa kursus oleh institusi pendidikan tersebut.

Mengenai Kolej Methodist di Kuala Lumpur, Kementerian Pendidikan tidak memberikan kelulusan untuk mengendalikan Kursus Matrikulasi Australia Selatan kepadanya disebabkan pihak Kementerian berpendapat bahawa bilangan institusi pendidikan swasta yang telah diberi kebenaran untuk mengendalikan kursus tersebut di Lembah Kelang adalah sudah mencukupi. Kementerian ini juga berpendapat bahawa Kolej Methodist harus menumpukan perhatiannya untuk meningkatkan mutu pengajaran dan pembelajaran bagi kursus-kursus yang telah dibenarkan untuk dikendalikan iaitu Kurikulum Kebangsaan (dari Tingkatan 1 hingga 5) GCE 'A' Level (Associated Examining Board, UK) dan GCE 'A' Level (University of London Examination Board). Kementerian Pendidikan juga tidak pernah dimaklumi bahawa Kolej Methodist merupakan pilihan pertama oleh Senior Secondary School Assessment Board of South Australia (SSABSA) untuk mengendalikan kursus matrikulasi tersebut.

KAMPUNG BARU BUKIT MERTAJAM—PERUNTUKAN PEMBANGUNAN

30. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:

- (a) sama ada perkampungan-perkampungan Berapit, Juru, Permatang Tinggi dan Machang Bubok yang kesemuanya terletak di kawasan Parlimen Bukit Mertajam ditakrifkan dalam senarai Kampung Baru yang akan diberikan "pembangunan keutamaan". Jika ya, bilakah peruntukan sebanyak lima juta ringgit bagi setiap Kampung Baru ini akan diberikan; jika tidak, mengapa;
- (b) perkembangan terbaru berhubung dengan permohonan yang dikemukakan oleh Ahli Parlimen Kawasan Bukit Mertajam bertarikh 24.1.1990 yang memohon agar Kementerian ini memberi peruntukan sebanyak \$20,000 bagi projek membina semula sebuah tandas awam di Pasar Bukit Mertajam;
- (c) apakah beliau sedar bahawa harga premium tanah bagi lot-lot kediaman di perkampungan-perkampungan dalam negeri Pulau Pinang yang dikenakan oleh Kerajaan Negeri adalah melebihi paras premium yang dicadangkan oleh beliau dengan 50 sen bagi setiap kaki persegi. Jika ya, apakah tindakan yang telah diambil oleh beliau untuk mengarahkan Kerajaan Negeri untuk mengurangkan harga premium demi kepentingan penduduk-penduduk perkampungan yang terlibat.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Datuk Lee Kim Sai):

- (a) Tuan Yang di-Pertua, pada tahun ini Kementerian saya telah diperuntukkan sebanyak \$5 juta untuk tujuan pembangunan projek-projek kecil di Kampung-kampung Baru. Jumlah peruntukan ini yang diagihkan

kepada Kampung-kampung Baru adalah mengikut keperluan semasa dan setempat serta keutamaannya. Berhubung dengan peruntukan yang akan diagihkan kepada Kampung-kampung Baru terpilih mengikut pembangunan keutamaan, sukacita saya memaklumkan Ahli Yang Berhormat, permohonan peruntukan ini adalah dalam pertimbangan Kerajaan.

- (b) Bagi jawapan (b) pula, Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam pernah membangkitkan perkara di dalam Dewan yang mulia ini pada 15hb Mac 1990 dan telah diberikan jawapan yang sewajarnya, maka saya tidak bercadang untuk menambah. Bagi makluman Ahli Yang Berhormat, perkara tersebut adalah dalam pertimbangan Kementerian saya.
- (c) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kadar premium yang dikenakan ke atas lot-lot kediaman Kampung-kampung Baru adalah ditentukan mengikut budi bicara yang ditetapkan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri dan ia adalah bergantung kepada harga nilai pasaran dan tempoh pajakan. Oleh itu adalah tidak praktikal bagi premium tanah diselaraskan dan diseragamkan menjadi 50 sen sekaki persegi bagi Kampung Baru. Sebagaimana yang dijelaskan, kadar premium yang dikenakan adalah berbeza di antara sebuah Kampung Baru dengan Kampung Baru yang lain bergantung kepada faktor seperti:-

- (1) Jenis tanah (sama ada tanah bandar/kampung).
- (2) Syarat kegunaan tanah.
- (3) Harga pasaran.

- (4) Tempoh pajakan.
- (5) Nilai bangunan yang terdapat di atas sesebidang tanah.

Walau bagaimanapun, berbalik kepada premium tanah Kampung-kampung Baru di Negeri Pulau Pinang, sukacita dimaklumkan bahawa rayuan penurunan kadar premium kepada paras 50 sen bagi Kampung-kampung Baru Negeri Pulau Pinang bolehlah dikemukakan untuk pertimbangan semula pihak Kerajaan Negeri Pulau Pinang.

ELAUN TEKNIKAL KEPADA PEGAWAI POLIS

31. Tuan Ting Chek Ming minta Menteri Dalam Negeri menyatakan adakah Kementerian bercadang memberi elaun bagi tugas-tugas pendakwaan bagi pegawai-pegawai polis, jika tidak, beri sebab-sebab.

Dato' Megat Junid bin Megat Ayob: Kerajaan belum bercadang memberi elaun bagi tugas-tugas pendakwaan bagi pegawai-pegawai polis kerana tugas-tugas tersebut adalah sememangnya merupakan salah satu tugas polis sepertimana yang termaktub di bawah Akta Polis 1967 dan Kanun Acara Jenayah. Walau bagaimanapun pegawai-pegawai polis yang mempunyai kelulusan undang-undang yang sedang menjalankan tugas pendakwaan pada masa ini telah diberikan Elaun Teknikal sebanyak \$100.00 sebulan mengikut Pekeliling Perkhidmatan Bil. 3/77.

TEKSI - KELEWATAN PEMBAHARUAN LESEN

32. Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan sama ada sedar atau tidak bahawa pembaharuan lesen-lesen teksi mengambil masa begitu

panjang untuk diproses sama ada melalui pos atau datang sendiri. Ini menyusahkan pengusaha-pengusaha teksi dan punca pendapatan mereka terhenti bila permit-permit itu dilewatkan atas sebab-sebab yang tidak munasabah, justeru itu pengusaha-pengusaha teksi terpaksa berjumpa dengan wakil-wakil rakyat dan orang-orang atasan supaya menemui Menteri atau Timbalan Menteri, kalau sedar apakah tindakan yang sedang dan akan diambil.

Menteri Perusahaan Awam (Dato Napsiah binti Omar): Kementerian saya sememangnya sedar bahawa terdapat kelambatan dalam memproses permohonan membaharui lesen teksi dan kereta sewa. Untuk makluman Yang Berhormat, LPKP di bawah Kementerian saya tidak mempunyai sebarang cawangan di Seluruh Semenanjung Malaysia. Oleh itu, kesemua permohonan membaharui tertumpu kepada Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan di Kuala Lumpur sahaja. Untuk makluman Yang Berhormat juga, permohonan untuk membaharui sahaja tidak mengambil masa yang begitu panjang tetapi apa yang berlaku ialah pemegang lesen teksi dan kereta sewa di samping membaharui juga memohon untuk mengubah syarat lain di atas lesen misalnya untuk selaraskan nama, menukar pengkalan, menukar kenderaan dan lain-lain. Sebilangan besar dari mereka juga memohon membaharui lesen selepas tarikh lesen tersebut tamat tempoh kuatkuasanya. Permohonan yang berbagai ragam sedemikian mengambil masa untuk diproses kerana setiap permohonan perlu diteliti kerana kadangkala maklumat-maklumat yang dikemukakan tidak lengkap dan terdapat pula kes-kes kuatkuasa yang perlu diambil tindakan terlebih dahulu. Walau bagaimanapun, dalam usaha untuk tidak menyusahkan pengusaha-pengusaha teksi dan kereta sewa, Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan

mengeluarkan surat kebenaran sementara bagi pemohon-pemohon yang memohon pembaharuan lesen sebelum tamat tempoh kuatkuasa lesen tersebut supaya kenderaannya tetap boleh berjalan.

PERDAGANGAN DUAHALA ANTARA MALAYSIA DENGAN EROPAH TIMUR

33. Tuan Hashim bin Safin minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan apakah strategi untuk mula bertapak di bidang perdagangan dan perindustrian di negara-negara Eropah Timur dan negara-negara komunis lain yang mula mengubah dasar dan ideologi mereka.

Dato' Kok Wee Kiat: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan sedar bahawa perkembangan yang berlaku di Eropah Barat dan di Eropah Timur, bukan sahaja memberi cabaran, tetapi juga peluang-peluang perdagangan dan pelaburan kepada Malaysia dalam tahun 90an dan seterusnya. Dengan hakikat ini Malaysia menyertai dengan secara aktif perbincangan-perbincangan antarabangsa bukan sahaja mengenai Pasaran Tunggal Eropah 1992 tetapi juga mengenai kemasukan barangan eksport Malaysia ke pasaran antarabangsa, umpamanya dalam mesyuarat-mesyuarat Uruguay Round.

Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, perubahan-perubahan politik yang berlaku di negara-negara Eropah Timur dan USSR masih lagi dalam proses perubahan dan perkembangan. Namun demikian, Malaysia akan terus merapatkan hubungan perdagangan duahala dengan negara-negara tersebut, selaras dengan dasar perdagangan Malaysia untuk meningkatkan perdagangan dengan pasaran bukan tradisional.

Adalah diharapkan perubahan politik di Eropah Timur akan mendorong

perubahan Sistem Ekonomi Pusat mereka kepada Sistem Ekonomi Pasaran Bebas, sealiran dengan Sistem Ekonomi Eropah Barat. Ini akan menjadikan keseluruhan kawasan Eropah satu pasaran yang besar dan berpotensi bagi barangan eksport negara. Dalam hal ini, Kerajaan sentiasa menggalakkan pengusaha-pengusaha tempatan untuk meningkatkan lagi produktiviti dan mutu barangan keluaran mereka, bukan sahaja untuk pasaran Eropah tetapi bagi keseluruhan pasaran antarabangsa. Walau bagaimanapun, ini terpulang kepada pihak swasta untuk bertindak ke atas cabaran ini, kerana mereka adalah pihak yang bertanggungjawab di dalam pengeluaran barangan untuk pasaran tertentu. Dari segi pasaran eksport, Kerajaan sentiasa menggalakkan pihak swasta untuk menyertai misi perdagangan dan pameran perdagangan ke negara-negara Eropah Timur yang dikelolakan oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

Selain dari itu, Pejabat-pejabat Perdagangan Malaysia di negara-negara Eropah Timur dan USSR juga menjalankan aktiviti-aktiviti galakan eksport barangan Malaysia di sana.

Bagi menghadapi penubuhan Pasaran Tunggal Eropah (EC Single Market) 1992, Malaysia sentiasa mengadakan pertukaran maklumat melalui rangka kerjasama ASEAN-EC dan Malaysia-EC di mana keutamaan adalah diberi kepada isu-isu dan masalah berkaitan dengan pasaran, kerjasama perindustrian dan usaha meningkatkan pelaburan EC Malaysia. Seminar-seminar dan bengkel-bengkel yang bertujuan meningkatkan kemahiran usahawan tempatan mengenai implikasi Pasaran Tunggal Eropah akan terus diadakan dari masa ke semasa. Adalah diharapkan dengan maklumat-maklumat yang diperolehi, usahawan-usahawan tempatan akan lebih peka dan dapat mengambil langkah yang sesuai mengikut arus perubahan agar

kepentingan Malaysia di EC tidak terjejas dengan penubuhan Pasaran Tunggal Eropah, 1992 itu. Di samping itu, pasaran EC juga boleh dijadikan sebagai pintu masuk ke pasaran Eropah Timur dan USSR.

KTM—PENGURUSAN KOC BUFE

34. Tuan P. Patto minta Menteri Pengangkutan menyatakan sebab-sebab Syarikat Wattie Sdn. Bhd. diberi kontrak jangka panjang selama lapan tahun untuk menguruskan koc-koc buffet dalam tren-tren penumpang Keretapi Tanah Melayu (KTM); dan sama ada beliau sedar bahawa harga minuman ringan dan makanan yang dijual dalam koc-koc buffet oleh syarikat tersebut adalah terlalu tinggi seperti 90 sen secawan kopi atau teh, jika ya, apakah cadangan Kementerian beliau untuk menyediakan minuman dan makanan yang lebih murah bagi pengguna-pengguna keretapi penumpang KTM.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Adalah tidak benar dakwaan bahawa Syarikat Wattie Sdn. Bhd. diberi kontrak jangka panjang selama lapan tahun untuk menguruskan koc-koc bufe dalam tren-tren penumpang Keretapi Tanah Melayu (KTM).

Tempoh kontrak yang diberikan adalah selama lima tahun. Jangkamasa tersebut adalah perlu untuk membolehkan syarikat berkenaan membaikpulih dan memberi imej baru kepada koc-koc bufe KTM.

Harga makanan dalam tren adalah dikawal oleh KTM melalui surat perjanjian antara KTM dan syarikat berkenaan. Harga-harga yang ditetapkan adalah berpatutan dan selaras dengan perkhidmatan yang diberi, kualiti dan kuantiti makanan. Di samping itu syarikat berkenaan juga bertanggungjawab ke atas penjagaan dan penyelenggaraan koc-koc bufe ini.

PENDATANG TANPA IZIN— JUMLAH

35. Tuan R. Karpal Singh minta Menteri Dalam Negeri menyatakan anggaran jumlah pendatang-pendatang haram di negara kita, negara-negara asal mereka dan langkah-langkah yang diambil untuk mengelakkan kemasukan pendatang-pendatang haram.

Dato' Megat Junid bin Megat Ayob:

- (a) Kerajaan tidak dapat memberi anggaran akan jumlah Pendatang Tanpa Izin (PTI) di negara ini kerana kemasukan mereka ke negara ini adalah secara tidak teratur. Mereka ini adalah berasal dari Indonesia, Filipina, Thailand, Burma, India, Bangladesh, Singapura, China, Vietnam, Iran dan sebagainya.
- (b) Untuk mencegah kemasukan mereka ini, Kerajaan telah mengambil beberapa langkah iaitu:-
 - (i) Mengetatkan kawalan dan rondaan di pintu-pintu masuk dan kawasan-kawasan yang disyaki - di sempadan dan perairan negara.
 - (ii) Meningkatkan kegiatan pemeriksaan, serbuan dan tangkapan di kawasan-kawasan/tempat yang disyaki.
 - (iii) Mendakwa mereka serta orang-orang yang bersubahat dan memberi perlindungan kepada golongan ini di Mahkamah.

LADA HITAM DAN LADA PUTIH—PENGECUALIAN DUTI EKSPORT

36. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) langkah-langkah untuk mengecualikan cukai eksport bagi lada hitam dan putih, tanpa mengira harga lada di pasaran dunia ke arah membantu pekebun-pekebun lada di negeri Sarawak; dan
- (b) langkah-langkah untuk mengecualikan cukai import bagi semua jenis baja atau bahan-bahan yang digunakan untuk membuat baja supaya mengurangkan kos pengeluaran bagi semua golongan petani.

Dato' Loke Yuen Yow:

- (a) Mengenai pertanyaan pertama adalah dimaklumkan bahawa pada masa ini Kerajaan tidak bercadang untuk mengecualikan duti eksport atas lada putih dan lada hitam. Walau bagaimanapun, Kerajaan sentiasa mengkaji duti tersebut dari masa ke semasa dan pengurangan duti akan diberi jika didapati perlu. Untuk makluman Yang Berhormat, dalam Belanjawan 1986 yang lalu Kerajaan telah meminda struktur duti serta menaikkan harga permulaan untuk pengenaan duti eksport dari \$3,500 kepada \$4,500 setan bagi lada putih dan dari \$3,000 kepada \$4,000 setan bagi lada hitam bagi tujuan mengurangkan beban duti eksport atas petani-petani berkenaan. Misalnya, sebelum pindaan tersebut atas harga lada putih sebanyak \$5,000 setan duti eksport yang dikenakan ialah \$276.20 manakala selepas pindaan duti tersebut adalah hanya \$25 sahaja. Begitu juga dengan lada hitam di mana atas harga yang sama sebelum pindaan tersebut duti eksport itu adalah \$643.25 manakala selepas pindaan duti itu adalah \$50.00 sahaja.

- (b) Bagi pertanyaan kedua pula, untuk membantu mengurangkan kos pengeluaran untuk semua golongan petani, Kerajaan telahpun dalam tahun 1989 mengurangkan kadar duti import atas semua jenis baja, kecuali "compound and mixed fertilisers", kepada satu kadar yang minima iaitu 2% sahaja. Langkah yang serupa juga telah diambil ke atas semua jenis bahan-bahan untuk membuat baja. Bagi "compound and mixed fertilisers" kadar duti import semasa ialah \$44.29 setan metrik. Walau bagaimanapun, baja jenis ini ada dikeluarkan oleh syarikat-syarikat pengilang baja tempatan. Oleh itu, petani-petani sepatutnya mendapatkan bekalan mereka daripada pasaran tempatan.

SEKOLAH RENDAH JENIS KEBANGSAAN CINA DAN TAMIL— JUMLAH MURID

37. Tuan M.G. Pandithan minta Menteri Pendidikan menyatakan berapakah jumlah murid-murid baru yang memasuki di Sekolah Jenis Kebangsaan Cina dan India pada tahun 1988, 1989 dan 1990. Adakah ia semakin meningkat atau menurun.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah murid-murid yang masuk ke tahun satu di SRJK (C) dan SRJK (T) adalah seperti berikut:

	1988	1989	1990 (Unjuran)
SRJK (C)	99,663	98,858	100,394
SRJK (T)	17,622	17,726	18,334

Maklumat sebenar untuk tahun 1990 akan dikutip pada bulan Jun 1990.

RUMAH ORANG TUA ISLAM TANPA WARIS

38. Tuan Haji Mohamad Yusoff bin Haji Abdul Latiff minta Menteri Kebajikan Masyarakat menjelaskan:

- (a) sehingga kini sudahkah Kementerian ini berjaya membina rumah-rumah Orang Tua Islam Tanpa Waris di pondok-pondok pusat pengajian Islam di Malaysia;
- (b) kalau ya, di mana. Kalau belum, mengapa; dan
- (c) adakah benar Kerajaan bercadang untuk menubuhkan satu institusi khas bagi menempatkan orang-orang tua yang sakit jiwa. Kalau ya, bila agaknya.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat (Tuan Peter Chin Fah Kui): Kementerian Kebajikan Masyarakat sedang membina sebanyak 40 buah unit Rumah Orang Tua Islam Tanpa Waris di kawasan berhampiran pondok-pondok Pusat Pengajian Islam di dua buah negeri iaitu 30 buah unit di negeri Perak dan 10 buah unit di negeri Perlis.

Kementerian Kebajikan Masyarakat tidak bercadang untuk menubuhkan sebuah institusi khas bagi menempatkan orang tua yang sakit jiwa. Orang-orang tua bekas pesakit jiwa pada masa ini ditempatkan di Rumah-rumah Seri Kenangan dan peraturan tersebut pada masa ini adalah memadai. Ini adalah kerana Kementerian ini mendapat kerjasama daripada Kementerian Kesihatan dalam mengendalikan kes-kes bekas pesakit jiwa tersebut.

SEKOLAH RENDAH JENIS KEBANGSAAN (TAMIL) LADANG ULU YAM— PERUNTUKAN

39. Tuan S.S. Subramaniam minta Menteri Pendidikan menyatakan:-

- (a) apakah sebab untuk meminda peruntukan yang telah diberi oleh Bank Dunia untuk membina semula SRJK (T) Ladang Ulu Yam di Selangor. Bilakah peruntukan ini diminta dari Bank Dunia oleh Kementerian Pendidikan dan bilakah peruntukan ini diberi dan diambilalih untuk membina lagi satu sekolah dan apakah jenis sekolah ini dan manakah sekolah ini terletak;
- (b) bilakah peruntukan baru untuk membina sekolah ini akan diberi dan siapakah akan memberi peruntukan tersebut dan berapakah peruntukan ini; dan
- (c) apakah telah terjadi dengan perjanjian oleh pihak Jabatan Pendidikan Wilayah Persekutuan untuk memberi sekeping tanah untuk SRJK (T) Segambut, apabila sekolah tersebut terbakar pada akhir tahun 1989. Adakah benar pihak Kementerian Pendidikan tidak berhasrat untuk memberi suatu tapak baru untuk mengganti sekolah ini ataupun meminda sekolah ini dari Bantuan Modal ke Bantuan Penuh. Jika benar, apakah sebab-sebabnya.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

- (a) Projek SRJK (T) Ulu Yam, Selangor juga dikenali sebagai SRJK (T) Ladang Bukit Munchong, memang telah pernah dicadangkan untuk dilaksanakan di bawah pembiayaan Pinjaman Bank Dunia. Walau bagaimanapun, projek tersebut kemudiannya telah dibatalkan kerana didapati tapak yang dicadangkan untuk projek ini bukanlah milik Kerajaan, sebaliknya ia dipajak oleh pihak sekolah dari ladang berkenaan. Oleh yang demikian, status

sekolah tersebut adalah sekolah bantuan modal dan dengan itu ia tidak layak untuk mendapat peruntukan Bank Dunia. Pinjaman Bank Dunia juga tidak dipohon untuk satu-satu sekolah tertentu sahaja, tetapi ia dibuat secara menyeluruh dan senarai sekolah yang dicadangkan serta dipersetujui adalah tertakluk kepada kelayakan tertentu terutamanya tapak cadangan projek hendaklah milik Kerajaan.

- (b) Peruntukan baru untuk SRJK(T) Ladang Ulu Yam akan dipertimbangkan di bawah program bantuan modal dalam tempoh Rancangan Malaysia Keenam. Peruntukan ini akan dikeluarkan oleh Kementerian Pendidikan sendiri dan jumlahnya adalah tertakluk kepada permohonan pihak sekolah kelak serta jumlah peruntukan tahunan yang sedia ada.
- (c) Pihak Jabatan Pendidikan Wilayah tidak pernah berjanji untuk memberi sekeping tanah kepada SRJK(T) Segambut. Apa yang dimaklumkan oleh pihak Jabatan berkenaan adalah ia hanya akan membantu sekolah tersebut dalam urusan permohonan mendapatkan tapak. Oleh kerana SRJK(T) Segambut adalah sekolah bantuan modal, dengan itu urusan mendapatkan tapak adalah menjadi tanggungjawab pihak sekolah berkenaan. Kementerian Pendidikan tidak bercadang untuk menukarkan status sekolah tersebut.

BURSA SAHAM KUALA LUMPUR - ARAHAN BANK NEGARA

40. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada sebarang siasatan diadakan untuk

menyiasat mengapa satu arahan Bank Negara kepada Bursa Saham Kuala Lumpur mengenai syarat perdagangan margin baru bertarikh 16hb Mac, ditahan dan tidak diedarkan arahan ini kepada broker saham selama tiga minggu walaupun Bank Negara telah meminta supaya arahan itu diedarkan kepada broker saham dengan kadar segera, dan sama ada Kerajaan akan menimbang untuk menyusun semula KLSE demi memperolehi keyakinan orang ramai.

Dato' Loke Yuen Yow: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jawapan kepada pertanyaan ini telahpun dijawab pada 12hb Jun, 1990 iaitu ketika saya menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Tanjong. Oleh itu saya tidak bercadang mengulangi jawapan tersebut.

PERUSAHAAN AWAM BUKAN KEWANGAN

41. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan jumlah bilangan perusahaan awam seluruh negara: bilangan yang membuat keuntungan dan bilangan yang mengalami kerugian. Apakah strategi yang digunakan untuk mengurangi kerugian Kerajaan dalam perusahaan-perusahaan ini dan apakah keberkesanan strategi ini.

Dato Napsiah binti Omar: Jumlah Perusahaan Awam Bukan Kewangan (PABK) yang mengalami kerugian dan jumlah kerugiannya pada tahun-tahun 1986, 1987, 1988 dan 1989 adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Jumlah PABK</i>	<i>Jumlah Juta \$</i>
1986	413	\$1,200.7
1987	376	\$1,261.3
1988	303	\$1,173.7
1989	36	\$ 74.8

Jumlah Perusahaan Awam Bukan Kewangan (PABK) yang berjaya

mencatatkan keuntungan pada tempoh yang sama adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Jumlah PABK</i>	<i>Jumlah Juta \$</i>
1986	388	\$5,026.8
1987	451	\$3,877.2
1988	481	\$4,605.8
1989	83	\$1,964.2

Angka-angka untuk tahun 1989 adalah tidak menyeluruh kerana kebanyakan syarikat belum mengemukakan penyata akaun mereka.

Di antara langkah-langkah yang telah diambil untuk mengurungi kerugian Kerajaan termasuklah:-

- (a) Langkah-langkah pertukaran pengurusan telah dilaksanakan dalam beberapa PABK-PABK untuk meningkatkan kecekapan operasi mereka. Di antara PABK yang terlibat ialah PROTON dan PERWAJA Terengganu Sdn. Bhd.
- (b) Langkah-langkah penyusunan semula kewangan dan rasionalisasi operasi. Di antara PABK yang terlibat ialah Syarikat-syarikat di bawah Kumpulan PERNAS termasuk anak syarikat PNSL, iaitu (Perbadanan Nasional Shipping Line).
- (c) Untuk PABK seperti MSE (Malaysia Shipyard Engineering), tindakan sedang diambil termasuklah penyusunan semula kewangan dan penjualan sebahagian ekuiti saham MSE kepada pihak swasta.
- (d) Kajian dalaman dengan tujuan untuk struktur semula operasi beberapa syarikat juga giat dijalankan supaya syarikat-syarikat ini berdayamaju (viable) dari segi kewangan dan komersial.

- (e) Langkah-langkah penutupan atau wind-up juga giat dilaksanakan ke atas PABK-PABK, khasnya PABK-PABK kecil dan sederhana yang mengalami kerugian berterusan.

DOKTOR DAN JURURAWAT DI HOSPITAL TAWAU—TAMBAHAN

42. Tuan Samson Chin Chee Tsu minta Menteri Kesihatan menyatakan bilakah Kementerian beliau akan menambah jumlah doktor dan jururawat yang ada di hospital Tawau pada masa ini memandangkan bertambahnya jumlah pesakit yang memerlukan rawatan kesihatan setiap hari.

Tuan Chua Jui Meng: Untuk makluman Yang Berhormat, pada masa ini terdapat 12 orang Pegawai Perubatan Tingkatan Biasa dan 4 orang Pakar Klinikal yang sedang berkhidmat di Hospital Daerah, Tawau yang mempunyai 260 buah katil. Tambahan doktor akan dihantar dalam bulan Ogos ini apabila beberapa orang doktor yang tamat latihan akan ditempatkan berkhidmat di Negeri Sabah.

Bagi jawatan Jururawat pula, daripada 100 jawatan, sebanyak 98 telah diisi. Bakinya akan diisi dari masa ke semasa apabila pelatih-pelatih jururawat tamat daripada Sekolah Latihan Jururawat pada akhir tahun ini.

KAMPUNG BARU—PEMBANGUNAN

43. Tuan Lim Guan Eng minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:-

- (a) Mengapakah beliau enggan menyokong cadangan DAP mendirikan satu Tabung Khas untuk pembangunan Kampung-kampung Baru sebanyak \$1.5 bilion juta; dan

- (b) Sama ada \$128 juta di bawah Rancangan Malaysia Ke-6 adalah cukup untuk projek-projek pembangunan di Kampung-kampung Baru.

Datuk Lee Kim Sai:

- (a) Soalan yang sama pernah dibangkitkan dalam Dewan yang mulia ini pada 6hb Mac, 1990 oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka dan jawapan yang sewajarnya telah diberikan. Oleh hal yang demikian, saya tidak bercadang untuk mengulangkan perkara ini.
- (b) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah peruntukan yang dipohon bagi pembangunan Kampung-kampung Baru di bawah Rancangan Malaysia Ke-6 adalah dianggarkan mencukupi berdasarkan kepada kemampuan Kerajaan. Walau bagaimanapun, jumlah sebenar daripada permohonan tersebut masih belum diputuskan lagi.

LANUN DI SABAH - KEGIATAN

44. Tuan Hsing Yin Shean minta Menteri Dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa lanun-lanun yang bersenjata moden giat beroperasi di kawasan Pantai Timur, Sabah. Baru-baru ini 10 orang lanun telah menembak mati 2 orang pengawal yang bertugas di Skim FELDA, Lahad Datu. Apakah langkah-langkah yang berkesan telah diambil oleh Kerajaan untuk mengawal keselamatan negeri Sabah.

Dato' Megat Junid bin Megat Ayob: Kementerian Dalam Negeri memang sedar tentang kejadian yang berlaku baru-baru ini di FELDA Lahad Datu, Sabah di mana 10 orang lanun telah menembak mati 2 orang pengawal FELDA tersebut.

Langkah-langkah berkesan telah diambil dengan menghantar bot-bot laju yang 'bullet proof' dan dilengkapi dengan senjata moden dan automatik ke Pantai Timur Sabah. Di samping itu, 'armoured vehicle' telah juga dibekalkan. Penempatan anggota PPH juga telah ditambah untuk tujuan membanteras kegiatan-kegiatan lanun tersebut.

PENSWASTAAN SYARIKAT DAN AGENSI KERAJAAN

45. Tuan Lau Dak Kee minta Perdana Menteri menyatakan bilangan syarikat dan agensi yang disenaraikan untuk diswastakan. Dan terangkan syarikat dan agensi tersebut mengapa perlu diswastakan masing-masing.

Dato' Dr. Siti Zaharah binti Haji Sulaiman: Setakat ini Kerajaan bersetuju untuk menswastakan beberapa syarikat dan agensi Kerajaan dan kini dalam beberapa peringkat pelaksanaan, seperti berikut:

- (i) Syarikat Telekom Malaysia;
- (ii) Lembaga Letrik Negara;
- (iii) Keretapi Tanah Melayu;
- (iv) Lapangan-lapangan Terbang;
- (v) Limbungan Kapal Tentera Laut DiRaja Malaysia di Lumut;
- (vi) Kompleks Kilang Padi Lembaga Padi dan Beras Negara;
- (vii) Pengeluaran dan Pemasaran Vaksin Haiwan;
- (viii) Makmal Ubat dan Setor Kementerian Kesihatan;
- (ix) Lebuhraya Shah Alam;
- (x) Lebuhraya Seremban - Port Dickson; dan
- (xi) Pelabuhan Melaka.

Di samping itu, kajian Pelan Induk Penswastaan telah mengenalpasti sebanyak 246 agensi dan syarikat Kerajaan yang boleh diswastakan. Walau bagaimanapun, bagi sebahagian besar agensi-agensi dan syarikat-syarikat ini, kajian terperinci perlu dijalankan bagi menentukan kesesuaiannya untuk diswastakan.

Mengenai soalan Ahli Yang Berhormat yang kedua, adalah dimaklumkan iaitu Kerajaan mengambil keputusan untuk menswastakan agensi-agensi tersebut kerana Kerajaan percaya penswastaan agensi-agensi tersebut akan memberi manfaat kepada rakyat keseluruhan. Melalui penswastaan, Kerajaan berharap untuk mencapai beberapa matlamat penting iaitu:

- (i) Mengurangkan beban kewangan dan pentadbiran Kerajaan;
- (ii) Menggalakkan pertandingan, meningkatkan kecekapan dan daya pengeluaran;
- (iii) Mempercepatkan pertumbuhan ekonomi negara;
- (iv) Mengurangkan saiz dan penglibatan sektor awam dalam ekonomi; dan
- (v) Mencapai matlamat Dasar Ekonomi Baru.

Di samping itu, Kerajaan juga percaya pembangunan ekonomi negara akan dapat dipercepatkan jika sektor swasta diberi peluang memainkan peranan utama dalam bidang ekonomi iaitu melalui peningkatan kecekapan dan produktiviti dan Kerajaan mengurangkan penglibatannya dalam bidang tersebut. Ini adalah disebabkan sektor swasta lebih terdedah kepada tekanan-tekanan pasaran berbanding dengan Kerajaan dan oleh itu lebih didorong untuk meningkatkan kecekapan dan produktiviti.

INDUSTRI PELANCONGAN DI SARAWAK

46. Tuan Ting Ling Kiew minta Menteri Kebudayaan dan Pelancongan menyatakan:-

- (a) berapakah jumlah pelancong yang melawat Malaysia dalam tahun yang lepas dan berapa peratus dari jumlah tersebut meneruskan pelancongan mereka ke Sarawak; dan
- (b) berapakah peruntukan wang yang diberi kepada Negeri Sarawak untuk memajukan industri pelancongan di negeri tersebut.

Datuk Abdul Raman bin Suliman:

- (a) Jumlah pelancong yang melawat Malaysia pada tahun 1989 dianggarkan seramai 4.0 juta orang. Daripada jumlah tersebut adalah dianggarkan bahawa 226,000 pelancong asing telah meneruskan lawatan mereka ke Sarawak selepas melawat Semenanjung Malaysia. Ini merupakan 6 peratus daripada pelancong asing yang mengunjungi Semenanjung Malaysia meneruskan perjalanan mereka ke Sarawak.
- (b) Jumlah peruntukan kewangan yang diberikan oleh Kerajaan Persekutuan kepada Negeri Sarawak untuk memajukan industri pelancongan di negeri itu untuk tempoh Rancangan Malaysia Kelima, ialah sebanyak \$10 juta. Di samping itu, untuk membolehkan Sarawak membuat persediaan untuk menyambut Tahun Melawat Malaysia 1990, Kementerian ini telahpun memberikan peruntukan kewangan sebanyak \$1,355,000 yang bertujuan untuk meningkatkan serta memperbaiki kemudahan infrastruktur pelancongan, dan juga mengadakan acara-acara

yang boleh menarik para pelancong mengunjungi Sarawak.

LAPANGSASAR DI PULAU SONG-SONG

47. Tuan Haji Ghazali bin Ahmad minta Menteri Pertahanan menyatakan adakah Kementerian bercadang untuk memindahkan tempat latihan menembak dan mengebom di Pulau Song-Song Daerah Yan, ke suatu tempat lain kerana banyak gangguan kepada nelayan pantai, lebih lagi pulau tersebut tidak jauh dari pantai Yan.

Menteri Pertahanan (Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj): Pulau Song-Song yang terdapat di Daerah Yan telah digazetkan sebagai sebuah lapangsasar latihan menembak dan mengebom untuk pesawat-pesawat helikopter dan pejuang TUDM. Ia adalah satu di antara dua lapangsasar untuk pesawat-pesawat udara yang terdapat di negara kita. Lapangsasar ini amat penting sekali demi mengasah kecekapan dan kebolehan pilot menembak dan mengebom dalam usaha latihan untuk mempertahankan negara.

Nelayan tidak dibenarkan memasuki kawasan tersebut pada bila-bila masa pun kerana ia sudah digazetkan sebagai kawasan yang berkekalan. Pemeriksaan keselamatan dibuat setiap kali sebelum latihan dijalankan di samping diadakan pengawal keselamatan di pinggiran kawasan bahaya.

Memandangkan pentingnya menjaga kecekapan dan kemahiran pilot, TUDM tidak ada rancangan untuk memberhentikan pengurusan lapangsasar ini kerana sehingga kini belum ada sebarang tapak alternatif untuknya.

PENCEMARAN RADIOAKTIF

48. Tuan Teoh Teik Huat minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan sama ada sebarang kajian dilakukan oleh Kerajaan

mengenai masalah pencemaran radioaktif di tapak-tapak berikut:-

- (a) tahi bijih yang diletakkan oleh Straits Smelting Co. di sepanjang Jalan Bagan Luar, Butterworth;
- (b) di hadapan Stadium Bandaraya, Pulau Pinang;
- (c) Datuk Keramat Smelting Plant di Jalan Datuk Keramat, Pulau Pinang;

Jika ya, bilakah kali terakhir kajian ini dilakukan dan apakah penemuan-penemuan tentang kadar keluaran radioaktif di tempat-tempat ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kehakiman (Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud): Pihak Kerajaan telahpun membuat kajian di tempat-tempat yang disebutkan itu. Kajian ini yang dilakukan oleh Lembaga Perlesenan Tenaga Atom telah dimulakan pada bulan Jun 1989 dan berakhir pada bulan Jun 1990, iaitu satu kajian meliputi pusingan musim 12 bulan. Data-data awal yang diperolehi menunjukkan dos di dalam premis itu masing-masing adalah seperti berikut:-

(a) Straits Smelting Co., Butterworth	0.4 milisievert per bulan
(b) Stadium Bandaraya Pulau Pinang	0.4 milisievert per bulan.
(c) Datuk Keramat Smelting Plant, Pulau Pinang	0.7 milisievert per bulan.

Data-data itu berdasarkan kiraan purata bacaan yang diperolehi bagi bulan-bulan Jun hingga bulan November 1989. Analisa bagi bulan-bulan lain dalam jangka masa kajian belum lagi selesai.

JET PEJUANG TORNADO— PEMBATALAN PEMBELIAN

49. Tuan R. Karpal Singh minta Menteri Pertahanan menyatakan Kerajaan telah membatalkan

rancangannya untuk membeli dua belas (12) jet pejuang Tornado berharga \$2 billion dari Britain. Jika betul, nyatakan sebab-sebab.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Kerajaan telah memutuskan untuk membatalkan pembelian jet-jet pejuang jenis Tornado. Kerajaan telah membuat kajian semula mengenai pembelian jet-jet Tornado dan mendapati pesawat-pesawat tersebut tidak bersesuaian dengan keadaan negara dan keperluan pertahanan semasa.

SIASATAN POLIS KE ATAS ADUAN ENCIK LEE SIA KUN

50. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Dalam Negeri menyatakan apakah hasil penyiasatan polis ke atas kes laporan yang telah dibuat oleh Encik Lee Shia Kon di mana beliau mengadu bahawa nama beliau telahpun dipotong dari senarai daftar pemilih 1989 tanpa pengetahuan dan izin beliau. Nombor kad pengenalan beliau yang bernombor H 0591957 yang terdapat dalam senarai daftar pemilih kawasan Balung (Tawau) didapati berada di bawah nama 'Kamaruding bin Bacho'; sila nyatakan sama ada ya atau tidak 'Kamaruding bin Bacho' ini adalah seorang warganegara Malaysia dan jika ya nyatakan nombor kad pengenalan dan nombor sijil beranak asal beliau.

Dato' Megat Junid bin Megat Ayob: Setakat ini siasatan polis mendedahkan bahawa kad pengenalan bernombor H 0591957 adalah dimiliki secara sah oleh Encik Lee Sia Kun. Siasatan masih terus dijalankan dengan kerjasama Pejabat Pendaftaran Negeri Sabah untuk mengesan bagaimana kejadian ini boleh berlaku.

SISTEM PENGIRAAN UNDI DI SARAWAK

51. Tuan Sim Kwang Yang minta Perdana Menteri menyatakan sama ada

negeri Sarawak akan dikecualikan dari peraturan-peraturan baru memerlukan undi-undi dikirakan dalam pusat membuang undi di dalam pilihanraya umum akan datang, memandangkan masalah pengangkutan dan komunikasi di negeri begitu besar dan mundur.

Dato' Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Sistem pengiraan undi yang baru akan dilaksanakan di seluruh Malaysia dan tidak ada mana-mana negeri yang akan diberi pengecualian. Walau bagaimanapun, pengiraan undi secara berpusat (centralised) akan terus dikekalkan bagi bahagian-bahagian pilihanraya yang mempunyai masalah terutama dari segi perhubungan dan keselamatan termasuk beberapa bahagian pilihanraya di negeri Sarawak.

TABUNG EKONOMI ISLAM— KUTIPAN DERMA

52. Tuan Haji Mohamad Yusoff bin Haji Abdul Latiff minta Perdana Menteri menyatakan:-

- (a) ke manakah perginya wang yang dikumpul dari orang-orang Islam di seluruh Malaysia seorang \$1.00 atas nama 'Derma Tabung Ekonomi Islam' yang dikutip bersama-sama dengan kutipan wang Fitrah kira-kira 6 atau 7 tahun yang lalu;
- (b) adakah wang tersebut dijadikan modal kepada Yayasan Pembangunan Ekonomi Islam Malaysia (YPEIM);
- (c) kalau jawapan ya, berapakah jumlahnya wang tersebut; dan
- (d) sehingga kini sejauh manakah prestasi yang telah dicapai oleh YPEIM.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Dr. Mohamad Yusof bin Haji Mohamed Nor): Kutipan derma 'Tabung Ekonomi Islam', yang

diperolehi oleh YPEIM dimasukkan ke dalam Kumpulan Wang Terkumpul Yayasan Pembangunan Ekonomi Islam Malaysia (YPEIM).

Adalah benar bahawa kutipan derma 'Tabung Ekonomi Islam' dijadikan modal kepada Yayasan Pembangunan Ekonomi Islam Malaysia (YPEIM).

Jumlah kutipan derma 'Tabung Ekonomi Islam' yang diperolehi oleh YPEIM sejak penubuhannya pada 13 Oktober 1976 sehingga penyusunan semula pada 20 Julai, 1984 adalah sebanyak \$743,522.00.

Sejak disusun semula pada tahun 1984 sehingga kini, YPEIM telah melaksanakan 3 (tiga) fungsi utama iaitu:-

- (1) Melaksanakan Skim Pungutan Sumbangan Amal Jariah daripada orang Islam melalui pelbagai Skim yang dianjurkan.
- (2) Melaksanakan pelaburan di dalam bidang-bidang yang dikenalpasti.
- (3) Melaksanakan projek amal jariah dalam pelbagai bidang sesuai dengan keperluan masyarakat Islam.

Pada 31 Disember 1989, YPEIM telah mempunyai harta sebelum diaudit bernilai \$15,329,885 dalam pelbagai bentuk seperti harta tetap dan bangunan \$4,288,230, akaun pelaburan di Bank Islam Malaysia Berhad \$8,150,000 dan saham syarikat sebanyak \$1,500,000 dan bakinya dalam lain-lain bentuk.

Semenjak pendapatan daripada skim-skim yang dianjurkan serta perbelanjaan amal jariah yang dilaksanakan, sejak tahun 1985 hingga 30 April 1990 adalah seperti berikut:-

- (1) Pendapatan melalui Skim-skim Sumbangan Amal Jariah- \$12,889,580.

- (2) Belanja Amal Jariah- \$5,726,665.

LLN - PENSWASTAAN

53. Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:-

- (a) adakah langkah penswastaan LLN dapat meningkatkan mutu perkhidmatan yang ada sekarang; dan
- (b) selaras dengan dasar penswastaan di masa ini adalah Kerajaan juga bercadang untuk menswastakan Jabatan Pos.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, soalan ini telah dijawab semasa saya menjawab soalan yang sama yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Ipoh pada 18.6.90 dan saya tidak bercadang menambah apa-apa.

KEMATIAN PUAN PARAMESWARY - KAJIAN

54. Tuan S.S. Subramaniam minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) adakah pihak Kementerian telah menjalankan satu kajian di atas kematian Puan Parameswary dari Ladang Nigel Gardener di dalam 'Group Hospital', Sungai Tinggi, Selangor, 'pada 13hb Mei 1990 jam 7.00 pagi'. Apakah sebab yang sebenar kematian Puan Parameswary dan adakah kakitangan hospital tersebut mempunyai kelayakan yang mencukupi untuk merawat pesakit-pesakit seperti Puan Parameswary; dan
- (b) berapakah jumlah 'Group Hospitals' yang masih berada di negara kita dan berapakah jumlah penduduk-penduduk yang

dikhidmat oleh 'Group Hospitals'. Adakah Kementerian berpuas hati atas khidmat dan peruntukan yang sedang dibelanja oleh hospital-hospital tersebut. Jika tidak, bilakah pihak Kerajaan akan bersiap sedia untuk mengambil alih kuasa ke atas hospital-hospital tersebut dari pihak perladangan.

Tuan Chua Jui Meng:

(a) Kementerian telah menjalankan kajian ke atas kematian Puan Parameswary dari Ladang Nigel Gardener di Group Hospital, Sungai Tinggi pada 13hb Mei, 1990. Sebab kematian ialah 'Cardiac failure due to anaemia', 'broncho-pneumonia' dan 'gastroenteritis'. Rawatan di hospital tersebut dijalankan oleh Pembantu Hospital Estet dan juga doktor pelawat. Pembantu-pembantu hospital ini telah berdaftar dengan Lembaga Pembantu Hospital Estet dan oleh yang demikian mempunyai kelayakan yang mencukupi untuk merawat pesakit.

(b) Pada masa ini terdapat 42 buah Hospital Ladang Kumpulan (Group Hospitals). Hospital ini memberi perkhidmatan kepada 850 buah ladang yang mempunyai seramai 137,273 penduduk terdiri dari 51,641 pekerja dan 85,632 orang tanggungan mereka.

Dari segi perkhidmatan perubatan yang diberi, hospital-hospital ladang kumpulan memang memberi perkhidmatan yang memuaskan kepada pekerja-pekerja ladang dan tanggungan mereka. Walau bagaimanapun, Kementerian Kesihatan berpendapat bahawa taraf perkhidmatan yang diberi boleh dipertingkatkan lagi.

ELAUN DAN TUNTUTAN ANGGOTA PENTADBIRAN

55. Tuan Lim Kit Siang minta Perdana Menteri menyatakan elaun-elaun dan tuntutan-tuntutan yang boleh dituntut oleh Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri, Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen semasa mereka berada di luar Kuala Lumpur ataupun di seberang laut sama ada menjalankan tugas atau bercuti.

Dato' Dr. Mohamad Yusof bin Haji Mohamed Nor: Elaun-elaun dan tuntutan-tuntutan yang boleh dituntut oleh Anggota-anggota Pentadbiran semasa mereka berada di luar Kuala Lumpur ataupun di seberang laut sama ada menjalankan tugas atau bercuti ialah seperti berikut:

(a) Bertugas rasmi di luar Kuala Lumpur

- (i) elaun hidup harian;
- (ii) perbelanjaan makan; dan
- (iii) bayaran sewa hotel.

(b) Bertugas rasmi di seberang laut

- (i) elaun hidup harian;
- (ii) perbelanjaan makan;
- (iii) bayaran sewa hotel;
- (iv) tambang pengangkutan awam, jika tidak menggunakan kereta rasmi;
- (v) bayaran telefon dan telegram atas urusan rasmi;
- (vi) belanja dobi;
- (vii) bayaran cukai lapangan terbang;
- (viii) bayaran 'excess baggage' untuk barang-barang rasmi;
- (ix) bayaran tempat letak kereta dan tol;

- (x) 3% daripada jumlah tuntutan perjalanan sebagai ganti rugi pertukaran matawang asing; dan

- (xi) bayaran 'tips'.

Berhubung dengan elaun-elaun semasa bercuti di seberang laut, para Anggota Pentadbiran kecuali Setiausaha Parlimen, dibayar elaun bagi maksud bayaran penginapan. Walau bagaimanapun, elaun ini tidak boleh dibayar jika menginap di rumah Kerajaan.

Perlu dinyatakan di sini bahawa elaun-elaun dan tuntutan-tuntutan bagi Anggota-anggota Pentadbiran adalah selaras dengan tugas dan tanggungjawab mereka dan pemberian elaun-elaun dan tuntutan-tuntutan itu pada prinsipnya tidaklah begitu berbeza dengan elaun-elaun dan tuntutan-tuntutan yang diperuntukkan kepada pegawai-pegawai tinggi Kerajaan.

LLN - PENSWASTAAN

56. Tuan Samson Chin Chee Tsu minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:

- (a) Program utama dan perangsang yang telah dicadangkan oleh Kementerian setelah pen-swastaan Lembaga Letrik Negara (LLN) pada bulan September 1990 ini;
- (b) faedah jangka panjang kepada Kerajaan dan orang ramai pada keseluruhannya; dan
- (c) samada Lembaga Letrik Sabah (LLS) akan juga diswastakan dan bila.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, soalan ini telah dijawab semasa saya menjawab soalan yang sama yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Ipoh

pada 18.6.90 dan saya tidak bercadang menambah apa-apa.

ELAUN SARA HIDUP PELAJAR DI LUAR NEGERI

57. Tuan Ahmad bin Omar minta Menteri Pendidikan menyatakan apakah langkah-langkah segera Kementerian untuk mengatasi beban pembiayaan pelajaran penuntut-penuntut kita di luar negeri sama ada yang di bawah tajaan JPA, MARA, PETRONAS, LLN atau lain-lain lagi.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan memang dari masa ke semasa mengikuti perkembangan kenaikan kos pelajaran dan kos sara hidup pelajar-pelajar tajaan Kerajaan di luar negeri. Kadar Elaun Sara Hidup dikaji dari masa ke semasa dan kenaikan Elaun Sara Hidup dipertimbangkan dan diluluskan mengikut keperluan. Kerajaan juga menampung kenaikan yuran pengajian yang dikenakan oleh universiti atau negara-negara berkenaan.

Berkaitan dengan ini dimaklumkan Kerajaan sedang menimbang untuk menambah Elaun Sara Hidup kepada pelajar-pelajar tajaan di Amerika Syarikat hasil daripada satu kajian yang telah dijalankan oleh satu jawatankuasa yang ahli-ahlinya terdiri daripada pihak Kementerian Kewangan, Jabatan Perkhidmatan Awam dan Bahagian Biasiswa, Kementerian Pendidikan.

KWSP - POTONGAN ZAKAT PENCARUM ISLAM

58. Tuan Haji Mohamad bin Abdul-lah minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) bilakah Kerajaan akan melaksanakan potongan zakat kepada pencarum-pencarum KWSP yang beragama Islam; dan

- (b) negara-negara manakah yang telah melaksanakan potongan zakat ke atas pencarum-pencarum KWSP.

Dato' Dr. Mohamad Yusof bin Haji Mohamed Nor: Setakat ini Kerajaan belum lagi bercadang untuk melaksanakan potongan zakat kepada pencarum-pencarum KWSP yang beragama Islam. Jadi terpulanglah kepada pencarum-pencarum yang telah memenuhi syarat wajib zakat untuk mengeluarkan zakat masing-masing kepada pihak berkenaan.

Kerajaan tidak ada maklumat mengenai negara-negara yang melaksanakan potongan zakat ke atas pencarum-pencarum KWSP.

HUJAN ASID DI LEMBAH KELANG

59. Dr. Chen Man Hin minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan sama ada beliau sedar masalah hujan asid di Lembah Kelang sedang bertambah buruk dan sama ada kilang-kilang di lembah tersebut telah menukar dan kini menggunakan minyak yang bersih atau memasang 'scrubbers' sebagai mencegah pengeluaran bahan pencemaran ke dalam udara.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tuan Law Hieng Ding): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, mengikut data-data pengawasan air hujan yang dikumpul sejak tahun 1985, kawasan Lembah Kelang tidak mengalami sebarang masalah hujan asid. Sungguhpun begitu, Jabatan Alam Sekitar, Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar terus mengambil langkah-langkah kawalan sewajarnya dengan menguatkuasakan undang-undang alam sekitar bagi mencegah pencemaran udara yang boleh mengakibatkan hujan asid.

Industri-industri dan pengguna-pengguna bahanapi lain digalak

mengguna bahanapi yang tidak mencemarkan udara seperti gas cecair petroleum, gas asli dan sebagainya. Industri-industri juga dimestikan memasang alat-alat kawalan pencemaran udara seperti "scrubber" bagi mengurangkan pelepasan gas-gas asid ke udara serta dapat mematuhi standard-standard dan kehendak-kehendak yang ditetapkan di dalam Peraturan-peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Udara Bersih) 1978.

PEMERIKSAAN KELENGKAPAN KETENTERAAN

60. Tuan Abdul Mulok bin Awang Damit minta Menteri Pertahanan menyatakan apakah ada keperluan bagi kedua-dua negara Malaysia dan Singapura untuk mengadakan pemeriksaan terbuka terhadap kelengkapan ketenteraan bagi kedua-dua negara. Jika ada, apakah Malaysia bersedia untuk mengadakan pemeriksaan terbuka yang dimaksudkan.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Buat masa sekarang tidak ada keperluan untuk mengadakan sebarang pemeriksaan kelengkapan ketenteraan secara terbuka dengan Singapura.

PEMEGANG KAD PENGENALAN PALSU SEBAGAI PENGUNDI

61. Tuan Fung Ket Wing minta Perdana Menteri menyatakan jumlah pemegang kad pengenalan palsu yang telah didaftarkan sebagai pemilih di (i) Sabah; (ii) Sarawak; dan (iii) Semenanjung Malaysia, berapakah ramai mereka yang akan boleh diperintahkan. Apakah langkah-langkah yang akan diambil supaya memastikan tiadanya pemegang kad pengenalan palsu akan dapat didaftarkan sebagai pengundi di dalam negara kita.

Dato' Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Suruhanjaya Pilihanraya tidak dapat mengetahui sama ada ada atau tidak pemegang kad pengenalan palsu yang telah didaftarkan sebagai pemilih di Malaysia. Akan tetapi bagi Negeri Sabah khususnya Suruhanjaya ada membuat penyemakan dengan Jabatan Pendaftaran Negara bagi segolongan besar kad pengenalan pemohon-pemohon untuk memastikan bahawa kad-kad pengenalan itu dikeluarkan oleh Jabatan Pendaftaran Negara. Suruhanjaya Pilihanraya menolak permohonan pemohon-pemohon yang nombor kad pengenalannya tidak ada di dalam rekod Jabatan yang berkenaan. Sama ada kad pengenalan yang nombornya tidak ada dalam rekod Jabatan Pendaftaran Negara itu palsu atau tidak, itu bukanlah kewajipan Suruhanjaya Pilihanraya untuk menentukannya.

HAKMILIK TANAH DI JINJANG - PERMOHONAN MEMPERBAHARUI

62. Dr. Tan Seng Giaw minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) kedudukan semasa permohonan untuk memperbaharui hakmilik tanah di Air Panas, Jinjang Utara dan Jinjang Selatan. Bilakah agaknya penduduk akan menerima dokumen rasmi melanjutkan hakmilik tanah mereka. Bagaimanakah Kerajaan bercadang mengeluarkan dan menyampaikan satu persatu sijil-sijil hakmilik tanah yang baru kepada penduduk;
- (b) setakat ini, apakah bilangan permohonan untuk memperbaharui hak milik tanah telah diterima di Wilayah Persekutuan pada amnya, dan di Jinjang khususnya. Apakah sebenarnya jumlah besar hakmilik tanah yang perlu diperbaharui di Wilayah

Persekutuan, terutama sekali di Kepong, menjelang akhir tahun ini. Adakah masalah hak milik tanah Air Panas dan Jinjang telah diselesaikan. Jika ya, bilakah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri akan mengumumkan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Drs. Suleiman bin Mohamed): Pertanyaan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat daripada Kepong ini telahpun dijawab di Dewan yang mulia ini semasa menjawab ucapan penangguhan oleh Ahli Yang Berhormat berkenaan pada 12 Jun 1990. Oleh itu saya tidaklah bercadang untuk mengulanginya.

LESEN BAS MINI

63. Tuan Ong Tee Keat minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan mengapa hingga sekarang permit bas mini masih dibekukan. Berapakah permit tersebut telah dikeluarkan dan dibatalkan masing-masing pada tahun 1985, 1986, 1987, 1988, 1989 dan 1990 (hingga 1hb Jun 1990). Kenapa pembatalan permit itu dibuat? Adakah permit-permit yang berkenaan diberi kepada pemohon-pemohon lain yang layak.

Dato Napsiah binti Omar: Untuk makluman Yang Berhormat, jumlah lesen bas mini yang dikeluarkan oleh Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan Semenanjung Malaysia ialah 517. Dari jumlah tersebut, 7 lesen telah dibatalkan masing-masing satu lesen dalam tahun 1986, 3 lesen dalam tahun 1987, 2 lesen dalam tahun 1988 dan 1 lesen dalam tahun 1989. Baki lesen bas mini yang beroperasi sekarang ialah 510. Sebab-sebab pembatalan ialah kerana pemegang lesen telah sabit kesalahan melanggar syarat lesen dan Akta Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan terutamanya kerana memajak lesen mereka. Oleh sebab pengeluaran lesen bas mini masih

dibekukan, maka lesen-lesen yang dibatalkan tidak diganti dengan lesen-lesen baru.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, pengeluaran lesen bas mini masih dibekukan sehingga sekarang kerana jumlah bas mini yang ada sekarang didapati mencukupi untuk menampung keperluan pengguna di kawasan Kuala Lumpur, Petaling Jaya dan Shah Alam. Alasan-alasan lain adalah seperti berikut:-

- (i) Tujuan asal bas mini diperkenalkan di Kuala Lumpur, Petaling Jaya dan Shah Alam ialah untuk memberi perkhidmatan sokongan (complementary service) kepada bas berhenti-henti. Seperti Yang Berhormat sedia maklum, terdapat 9 buah syarikat bas berhenti-henti di Kuala Lumpur, Petaling Jaya dan Shah Alam, dengan jumlah lebih daripada 1,000 buah bas yang memberi perkhidmatan di kawasan-kawasan tersebut termasuk kawasan-kawasan perumahan yang baru muncul.
- (ii) Kawasan operasi teksi Kuala Lumpur telahpun diperluaskan dan disatukan bagi merangkumi kawasan Shah Alam, Petaling Jaya dan sekitarnya Serentak dengan perluasan kawasan tersebut, jumlah teksi bandar juga ditambah sebanyak 2,000 buah lagi menjelang tahun 1991.

PENYAKIT TAUN DAN KEPIALU—LANGKAH MENGAJAL

64. Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis minta Menteri Kesihatan menyatakan apakah langkah Kerajaan untuk mengawal penyakit taun dan kepialu dengan lebih berkesan.

Tuan Chua Jui Meng: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

jawapan kepada soalan ini telahpun diberi pada 14.6.1990 kepada soalan mulut oleh Ahli Yang Berhormat Tuan Chew Kam Hoy.

BAHASA CINA DAN TAMIL—PEMBELAJARAN DAN KEKURANGAN GURU

65. Tuan Ong Tee Keat minta Menteri Pendidikan menyatakan sama ada Kerajaan bercadang mewajibkan pengajaran dan pembelajaran Bahasa Cina dan Tamil di sekolah-sekolah Rendah Kebangsaan. Jika benar, bilakah ianya dapat dilaksanakan dan apakah langkah-langkah yang sedang dan akan diambil untuk mengatasi masalah kekurangan guru-guru dalam pengajaran bahasa-bahasa tersebut. Jika tidak, mengapa.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pendidikan memang menggalakkan murid-murid mempelajari bahasa ibunda. Pengajaran Bahasa Cina dan Bahasa Tamil di sekolah rendah kebangsaan adalah tertakluk kepada Seksyen 2, Akta Pelajaran 1961. Berbeza dengan keadaan sebelumnya, di dalam pelaksanaan KBSM mata pelajaran bahasa ibunda mendapat tempat di dalam jadual waktu sekolah.

Langkah-langkah untuk mengatasi kekurangan guru Bahasa Cina dan Bahasa Tamil telah dan sedang diambil dengan menambah bilangan pengambilan bilangan calon-calon yang memenuhi syarat untuk memasuki maktab-maktab perguruan bagi Pengajian Cina dan Pengajian Tamil. Selain daripada itu guru-guru sandaran tanpa latihan bagi kedua-dua mata pelajaran tersebut juga diambil untuk mengatasi masalah jangka pendek.

JAWAPAN KEPADA PERTANYAAN BERTULIS

66. Datuk Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman minta Perdana Menteri

menyatakan kenapa pertanyaan-pertanyaan bagi jawapan bertulis yang saya kemukakan dan tertera dalam Aturan Urusan Mesyuarat Pertama, Penggal Keempat Parlimen Ketujuh, dalam bulan Februari 1990 yang lalu tidak diberi jawapan sepenuhnya hingga sekarang.

Dato' Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum, pertanyaan-pertanyaan Ahli-ahli Yang Berhormat dikemukakan kepada Parlimen untuk dijawab oleh Kerajaan terbahagi kepada dua jenis, iaitu Pertanyaan Mulut yang memerlukan Jawapan Mulut di Dewan Rakyat atau di Dewan Negara dan Pertanyaan yang memerlukan Jawapan Bertulis. Jawapan Mulut diberi pada hari, tarikh dan giliran yang telah ditetapkan, manakala Jawapan Bertulis tidak ditetapkan tempoh masa tertentu ianya perlu disampaikan kepada pihak yang bertanya.

Walau bagaimanapun, Kerajaan sentiasa melaksanakan tanggung-jawabnya supaya pertanyaan Bertulis ahli-ahli dijawab dan disampaikan secepat mungkin kepada pihak yang bertanya.

Kelambatan dalam memberi Jawapan Bertulis kepada pertanyaan di Mesyuarat Pertama Dewan Rakyat pada bulan Februari 1990 baru-baru ini adalah kerana sesuatu sebab yang tidak dapat dielakkan.

USUL MENGENAI HAK DAN KEBEBASAN

3.31 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Bukit Bintang): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun di bawah Peraturan Mesyuarat 26 (1) (p) berkenaan dengan satu perkara yang melibatkan hak dan kebebasan. Yang sebenarnya, Tuan Yang di-Pertua, pagi tadi saya telah menyampaikan notis

kepada Tuan Yang di-Pertua, memberitahu Tuan Yang di-Pertua bahawa saya bercadang pada hari ini untuk mengemukakan penerangan di bawah....

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, duduk sekejap! Saya tidak membenarkan Yang Berhormat dari Bukit Bintang membawa usul ini oleh kerana jawapan kepada surat Yang Berhormat telah dijawab oleh Speaker pada pagi ini, tidak boleh membenarkan Yang Berhormat membawa perkara ini.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya ini bukanlah....

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, duduk!

Tuan Lee Lam Thye:..... menggunakan Peraturan Mesyuarat 25.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat....

Tuan Lee Lam Thye: Apa yang tadi saya telah memberitahu Tuan Yang di-Pertua bahawa saya bangun di bawah Peraturan Mesyuarat 26(1)(p)....

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat...

Tuan Lee Lam Thye:....di mana ada sebut di dalam Peraturan Mesyuarat bahawa tidak perlu notis sekiranya saya hendak mengemukakan satu perkara yang berkaitan dengan hak dan kebebasan...

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, duduk!

Tuan Lee Lam Thye:....dalam Majlis ini dan...

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Nanti Yang Berhormat.

Tuan Lee Lam Thye: Oleh sebab ini ialah satu perkara yang sangat penting.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Saya faham...

Tuan Lee Lam Thye:...Oleh sebab itu melibatkan integriti saya sebagai seorang Wakil Rakyat.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat duduk sekejap.

Tuan Lee Lam Thye: Itu ialah berkenaan tuduhan

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Saya hendak buat ruling.

Tuan Lee Lam Thye:...yang telah dibuat oleh Timbalan Menteri Sumber Manusia hari kelmarin.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, duduk! saya hendak buat ruling berkenaan dengan 26(2) tadi.

Tuan Lee Lam Thye: Saya belum habis, biar saya menerangkan sebelum saya...

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Saya sudah faham apa maksud Yang Berhormat tadi. Saya sudah faham.

Tuan Lee Lam Thye: Oleh kerana Tuan Yang di-Pertua, tidak membenarkan saya menyampaikan...

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Saya minta Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang duduk. Saya minta duduk, sabar. Walaupun Yang Berhormat mengatakan boleh membawa usul di bawah 26, walau apapun usul di bawah 26 ini hendaklah tertakluk kepada Peraturan 14

di mana urusan Kerajaan hendaklah di-dahulukan. Jadi, saya tidak membenarkan Yang Berhormat.

Tuan Lee Lam Thye: Saya ingin memberitahu bahawa saya akan menyampaikan notis berkenaan hal ini oleh kerana dengan jelas Yang Berhormat Timbalan Menteri Sumber Manusia itu telah melanggar hak dan kebebasan Majlis dalam Dewan ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Saya sudah buat ruling. Teruskan Setiausaha!

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, point of order. Saya minta satu ruling Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Tanjong, duduklah. Saya tidak benarkan.

Tuan Lim Kit Siang: Saya berdiri untuk minta satu ruling...

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat mengganggu Peraturan Mesyuarat. Saya sudah buat ruling.

Tuan Lim Kit Siang: Saya¹³⁸ minta satu ruling daripada Tuan Yang di-Pertua....

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Saya sudah buat ruling.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, ya, itu ruling lain.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): 26 hendaklah dibawa di bawah 14 - sudah buat keputusan tadi.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, itu hal lain. Sekarang saya berdiri untuk minta satu ruling..

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Di bawah Peraturan berapa?

Tuan Lim Kit Siang: Peraturan mengenai 26, saya minta satu ruling.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Saya sudah buat ruling 26 tidak boleh bawa.

Tuan Lim Kit Siang: Saya belum minta. Mahu dengar apa saya tanya dahulu sebelum buat ruling, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Okay, teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Tadi, Tuan Yang di-Pertua ada buat satu ruling bahawa sungguhpun di bawah 26 (1) (p) tertakluk kepada peraturan yang biasa di mana usul dikehendaki 14 hari. Tetapi oleh kerana ini berlaku semalam, Yang Berhormat Timbalan Menteri ada di sini, bolehkah saya tanya dia-dia seorang penolong Whip sama ada dia akan bersetuju bahawa segerakan usul ini untuk rujukkan dia kepada Committee of Privileges oleh kerana dia sudah ada buat bohong.

Seorang Ahli: Ya.

Tuan Lim Kit Siang: Yang Berhormat kata ada gambar foto - tidak ada gambar foto Yang Berhormat dari Bukit Bintang dengan Collingsworth.

Seorang Ahli: Pembohong!

Dato' K. Pathmanaban: Ahli Yang Berhormat....

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat dari Tanjong, duduk! Tunggu sekejap. (*Disampuk*) Setiausaha. (*Disampuk*)

Tuan Lee Lam Thye: Bodoh.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat dari Bukit Bintang - kedua-dua sekali duduk! Setiausaha teruskan!

Setiausaha: Rang Undang-undang, Bacaan Kali Yang Pertama, Yang Berhormat Menteri Sumber Manusia.

Beberapa Ahli: Boo, boo, boo!
(*Disampuk*)

Dato' K. Pathmanaban: Boo!
Keluarlah, keluar, keluar. Bodoh punya orang. (*Disampuk*) You mahu setiap orang satu copy gambar, saya beri free, dengan warna warni, saya bagi.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat, tertib mesyuarat.
(*Disampuk*)

Tuan Lau Dak Kee: Ular, bodoh besar di Parlimen.

Dato' K. Pathmanaban: Tuan Yang di-Pertua, saya minta tindakan tata tertib diambil.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat, sila teruskan.

Tuan Lau Dak Kee: Boleh angkat bola lagilah, angkat Kerajaan.
(*Disampuk*)

Dato' K. Pathmanaban: Bodoh youlah, pendek punya orang. [*Ketawa*] Mutal, Podah. [*Ketawa*] Tuan Yang di-Pertua, saya mohon maaf, tetapi saya haraplah tertib mesyuarat dapat dikekalkan.....

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Tak apalah Yang Berhormat, Dewan sudah tenang.

Dato' K. Pathmanaban: Dalam perkara ini saya hendak katakan, boleh dan saya rela beri salinan gambar foto yang dia mahu. Berapa copy dia mahu dia boleh pesan, free saya beri. Semalam saya ada tunjuk, dia tak mahu tanya. Hari ini hendak soal pula. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon maaf.

**RANG UNDANG-UNDANG
DIBAWA KE DALAM
MESYUARAT**

**RANG UNDANG-UNDANG
STANDARD-STANDARD
MINIMUM PERUMAHAN
DAN KEMUDAHAN PEKERJA**

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk menetapkan standard-standard minimum perumahan dan pusat asuhan kanak-kanak bagi pekerja-pekerja dan tanggungan mereka untuk menghendakkan majikan menguntukkan tanah bagi penanaman dan ragut di tempat pekerjaan, untuk menghendakkan majikan menyediakan kemudahan-kemudahan kesihatan, hospital, perubatan dan sosial dan untuk memperuntukkan bagi pekerja-pekerja yang bersampingan dengannya; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Timbalan Menteri Sumber Manusia; dibacakan kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat ini.

**RANG UNDANG-UNDANG
PERBEKALAN TAMBAHAN
(1989 dan 1990)**

DAN

USUL

**ANGGARAN PEMBANGUNAN
(TAMBAHAN)(BIL.4) 1989**

DAN

**ANGGARAN PEMBANGUNAN
(TAMBAHAN)(BIL.1) 1990**

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan

ke atas "Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1989 dan 1990) dan Anggaran Pembangunan Tambahan (Bil.4) 1989 dan Anggaran Pembangunan Tambahan (Bil.1) 1990 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis." (Hari Pertama).

*Majlis bersidang dalam
Jawatankuasa.*

*(Timbalan Yang di-Pertua mem-
perkerusi Jawatankuasa)*

3.43 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan supaya wang sejumlah tidak lebih daripada \$1,252,478,700 yang diperuntukkan dalam Anggaran Perbelanjaan Mengurus Tambahan Keempat, 1989 bagi Maksud-maksud Bekalan B.8 dan B. 30 dan wang sejumlah tidak lebih daripada \$122,243,400 yang diperuntukkan dalam Anggaran Perbelanjaan Mengurus Tambahan Pertama 1990 bagi Maksud-maksud B.7, B.14, B.17, B.18, B.27, B.32, B.56 dan B.57 untuk Kementerian-kementerian/Jabatan-jabatan yang berkenaan dijadikan Jadual dan wang sejumlah tidak lebih daripada \$159,500,000 yang diperuntukkan dalam Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Tambahan) (Bil.4) 1989 bagi Maksud-maksud Pembangunan P.27 dan P.28 untuk Kementerian/Jabatan yang berkenaan seperti yang ditunjukkan dalam Penyata yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 9 Tahun 1990 dan wang sejumlah tidak lebih daripada \$476,623,010 yang diperuntukkan dalam Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Tambahan) (Bil.1) 1990 bagi Maksud-maksud Pembangunan P.7, P.19, P.21, P.28, P.32, dan P.47 untuk Kementerian-kementerian/Jabatan-jabatan yang berkenaan seperti yang ditunjukkan dalam Penyata yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 10

Tahun 1990 dijadikan Anggaran Perbelanjaan.

Tuan Pengerusi, saya telahpun menerangkan tentang keperluan bagi mengadakan peruntukan-peruntukan tambahan dalam Anggaran-anggaran Perbelanjaan Mengurus, 1989 dan 1990 dan juga Anggaran-anggaran Perbelanjaan Pembangunan, 1989 dan 1990 semalam.

Di samping itu, penjelasan lanjut mengenai cadangan-cadangan Anggaran Tambahan ini adalah juga diberi dalam Memorandum Perbendaharaan yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 7A Tahun 1990 dan 8A Tahun 1990 bagi Anggaran Perbelanjaan Mengurus Tambahan Keempat 1989 dan Tambahan Pertama 1990 dan Kertas Perintah 9A Tahun 1990 dan 10A Tahun 1990 bagi Anggaran Perbelanjaan Pembangunan Tambahan Keempat 1989 dan Tambahan Pertama 1990. Oleh itu, saya tidak berhajat untuk memberi apa-apa penerangan tambahan lagi.

Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan.

Maksud B.7, B.56 dan B.57 [Jadual Kedua]—

Maksud P.7 (Anggaran Pembangunan (Tamb.)(Bil.1), 1990)—

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala B.7, B.56 dan B. 57 [Jadual Kedua] dan Kepala Pembangunan P.7 di bawah Jabatan Perdana Menteri terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat dari Tanjong.

3.48 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Tanjong): Tuan Pengerusi, saya tidak tahu orang yang bercakap bohong itu hendak berkata apa sekarang.

Saya sentuh Tambahan Pertama untuk Perbelanjaan Mengurus Tahun

1990 di bawah Maksud B.56 dan B.57 mengenai Jabatan Setiausaha Persekutuan Sabah dan Jabatan Setiausaha Persekutuan Sarawak.

Kedua-dua peruntukan ini ialah untuk mengembalikan kedua-dua Jabatan yang pada satu masa dahulu wujud tetapi kemudian dibatalkan dan tujuan kedua-dua Jabatan ini ialah untuk menjaga perhubungan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan-kerajaan Negeri Sabah dan Sarawak. Sejak Sabah dan Sarawak menyertai Malaysia iaitu 27 tahun dahulu, masalah perhubungan antara Sabah/Sarawak dan Kerajaan Pusat terus menjadi satu masalah tegang. Sehingga baru-baru ini Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mengatakan bahawa ada orang yang cuba menggunakan isu anti-Federal dalam pilihanraya negeri di negeri Sabah yang akan diadakan pada bulan hadapan. Tidak boleh dinafikan bahawa masalah ini perlu diberikan perhatian yang berat oleh kerana rakyat Malaysia di Sabah dan Sarawak ada satu fikiran, satu perasaan, bahawa mereka dianaktirikan. Dan wajar mengadakan satu kajian yang menyeluruh kenapa selepas 27 tahun penyertaan Sabah dan Sarawak dalam Malaysia, masalah ini bukan kurang tetapi nampaknya lebih serius. Sehingga baru-baru ini ada tiga orang daripada Sabah ditangkap di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri. Mereka ialah Benedict Topin, Setiausaha Kadazan-Dusun Cultural Association; Albinus dan lagi seorang Damit Undikai atas alasan bahawa mereka terlibat dalam satu komplot yang mahu mengeluarkan Sabah daripada Malaysia.

Dahulu dalam tahun 60an, 70an, malahan pun 80an, selalu kita dengar tuduhan-tuduhan semacam ini. Saya rasa ini satu isu yang serius...

Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad: Point of order, Tuan Yang di-Pertua....

Tuan Lim Kit Siang: Ya.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Sebentar Yang Berhormat.

Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad: Point of order 36 (1). Yang Berhormat dari Tanjong telah bercakap mengenai dasar dan bukan atas perkara yang dibincangkan sekarang ini.

Tuan Lim Kit Siang: Kalau dia sebut Peraturan Mesyuarat jangan berdiri atas Peraturan Mesyuarat...

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Tanjong, saya minta Yang Berhormat tumpukan kepada perbelanjaan yang telah dibiayai untuk Pejabat Persekutuan di Sabah.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, tanggungjawab dan tugas Jabatan ini ialah menjaga kepentingan perhubungan atau pertalian antara Federal dengan Negeri. Itu sebab kita diminta meluluskan peruntukan ini. Orang-orang yang tidak tahu Peraturan Mesyuarat mahu berdiri atas Peraturan Mesyuarat.

Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad: Yang Berhormat cakap atas dasar bukan Jawatankuasa.

Tuan Lim Kit Siang: Ya dasar. Saya bercakap dalam dasar, saya tidak nafi. Itu hak saya bercakap atas dasar. Bolehkah tunjuk Peraturan Mesyuarat mana yang mengatakan saya tidak boleh cakap atas dasar? Tunjuk!

Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad: Sekarang ini dalam masa Jawatankuasa. Dalam Jawatankuasa sekarang ini. Sebab Yang Berhormat daripada luar.....

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat...

Tuan Lim Kit Siang: Kalau cakap bodoh, tidak boleh. Cakap tidak pandai...

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat...

Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad: Tidak, sebab Yang Berhormat daripada luar tadi tidak sedar, apabila masuk; kita sekarang ini dalam Jawatankuasa.

Tuan Lim Kit Siang: Bolehkah cakap atas dasar?

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Tidak boleh Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Boleh.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Tentang perbelanjaan...

Tuan Lim Kit Siang: Boleh! boleh. Saya tunjuk, 67 (9), boleh cakap atas dasar, 67 (9) - belajarlah sekarang! 67 (9) yang berbunyi: "Perbahasan atas Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan dalam Jawatankuasa hendaklah terhad kepada butir-butir yang terkandung dalam anggaran belanja yang diminta diuntukkan belanja tambahan, perbahasan ini tidak boleh menyentuh dasar..." (*Disampuk*) Belum habis! Sabar. Saya belum baca habis. "...perbahasan ini tidak boleh menyentuh dasar atau perbelanjaan dalam anggaran mengandungi peruntukan mula-mula yang telah dibenarkan (original estimate), kecuali jika..." inilah apa yang penting "...kecuali jika dasar" sekarang dasar boleh, "...kecuali jika dasar atau perbelanjaan demikian itu zahir kepada Jawatankuasa itu dengan memandang kepada butir-butir yang terkandung dalam anggaran belanja tambahan itu." Dasar atas butir-butir boleh dibahas. Dasar Jabatan Perdana Menteri tidak boleh dibahas. Dasar Kod itu boleh dibahas. Itu pun tidak faham! Bolehkah

saya teruskan? Kalau tidak boleh bahas dasar peruntukan-peruntukan tidak payah dua hari. Berdiri, cakap setuju, tidak setuju sahaja, boleh duduk.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dasar atas peruntukan itu sahaja.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, dasar Jabatan Setiausaha Persekutuan Sabah. Kenapa mahu Jabatan itu...

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Teruskan, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Boleh?

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Jangan buang masa.

Tuan Lim Kit Siang: Baik. Belajarlah! (*Ketawa*) Dan, tujuan Jabatan Setiausaha Persekutuan Sabah tentulah utamanya ialah untuk mengeratkan pertalian Sabah dengan Kerajaan Pusat. Dan saya harap bahawa Kerajaan Pusat jangan menggunakan tindakan-tindakan yang keras dan menindas dalam perkara ini semacam penahanan tiga orang Sabahan di bawah Internal Security Act. Saya menyeru supaya tiga-tiga mereka dibebas serta-merta. Kalau ada apa kesalahan bawa mereka ke mahkamah, dakwa mereka tetapi jangan menggunakan ISA penahanan tanpa perbicaraan. Ini tidak akan membantu usaha yang kita sekarang dimohon untuk mewujudkan Jabatan Setiausaha Persekutuan Sabah sebaliknya akan membelakangkan tujuan mengadakan Jabatan Setiausaha Persekutuan Sabah. Oleh kerana saya percaya bahawa kepada kebanyakan penduduk-penduduk di Sabah, penangkapan tiga orang Sabahan iaitu Benedict, Damit Undikai dan Albinus

Yudah dianggap sebagai satu tindakan "anti-Sabah" oleh Kerajaan Persekutuan, oleh Kerajaan Pusat. Dan saya haraplah bahawa ketiga-tiga mereka dibebas tanpa apa-apa kelewatan lagi dan kalau mereka ada buat apa-apa kesalahan, dakwa mereka dalam mahkamah. Itu perkara yang pertama.

Kalau kita mahu mewujudkan Jabatan Setiausaha Persekutuan Sabah dengan bererti, bermakna; kalau tidak kita luluskan peruntukan ini pun Setiausaha Persekutuan Sabah tidak akan boleh mencapai apa kejayaan dalam tugas untuk dapat pertalian, perhubungan Pusat dengan Sabah lebih erat.

Yang kedua, masalah-masalah yang begitu lama yang tidak diatasi dalam Sabah yang menjadi satu halangan untuk perhubungan yang lebih erat semacam masalah pelarian atau orang pendatang Filipina, Indonesia di Sabah patut diselesaikan dengan semua kuasa, kebolehan dalam tangan Kerajaan Pusat. Masalah sudah sampai satu peringkat di mana 500,000 atau 700,000 - angka-angka yang berbeza ada disebut ada 500,000 sehingga 700,000 orang-orang pendatang haram yang di bawah nama "pelarian". Kalau begitu, dalam dua orang dalam Sabah, seorang pendatang haram. Kalau trend ini tidak dihentikan, tidak lama orang-orang Sabah sendiri menjadi "pelarian" dalam negeri sendiri. Dan tentulah ini menjadi satu isu yang besar yang menyebabkan ketegangan perhubungan antara Sabah dan Sarawak. Saya harap kalau kita mahu Jabatan Setiausaha Persekutuan Sabah berjaya masalah-masalah pokok ini perlu diatasi.

Mengenai masalah-masalah Sarawak, rakan saya Yang Berhormat dari Bandar Kuching ada di sini, saya percaya dia lebih layak untuk bincang masalah ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Bandar Kuching.

4.00 ptg.

Tuan Sim Kwang Yang (Bandar Kuching): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk membahaskan Maksud yang sama yang disuarakan oleh Yang Berhormat dari Tanjong iaitu dalam Kertas Perintah 8, mukasurat 12 iaitu Tambahan Pertama Tahun 1990, Maksud 57 - Jabatan Setiausaha Persekutuan Sarawak, (Baru) Butiran 010000, iaitu satu peruntukan untuk membiayai pengwujudan Jawatan Setiausaha Persekutuan Sarawak yang telah diwujudkan semula mulai 1hb April tahun ini.

Tuan Pengerusi, memanglah jawatan itu telah wujud lama dahulu, tetapi ditarik balik ke atas perjanjian di antara kedua-dua Kerajaan iaitu Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan. Tetapi tahun ini jawatan itu diwujudkan kembali. Saya memandang perkara ini dengan serius, Tuan Pengerusi, sebab perhubungan di antara negeri Sarawak dengan pihak Kerajaan Pusat selalu menjadi satu tumpuan ketegangan politik serupa dengan apa yang ada di negeri Sabah sekarang.

Sebelum saya mula, mungkin saya minta Yang Berhormat yang bertanggungjawab itu memberitahu Dewan yang mulia ini tugas-tugas dan tanggungjawab dari segi pentadbiran dan dari segi politik yang akan dijalankan oleh Setiausaha Persekutuan di Negeri Sarawak itu. Saya rasa amat keciwa, frust kerana tiap-tiap kali datang ke Dewan ini, mulai dari tahun 1982 saya telah menyentuh tajuk yang sama, tetapi apabila saya membangkitkan masalah negeri Sarawak bahawa pembangunan sosio-ekonominya mundur, diabaikan oleh pihak Kerajaan Persekutuan, saya diberitahu berkali-kali oleh Yang Berhormat Menteri bahawa masalah Sarawak perlu dianggap dalam konteks kebangsaan, bahawa kami dari negeri Sarawak dan Sabah tidak boleh mengamalkan sikap parochial. Masalah negeri Sarawak bukan masalah parochial. Masalah negeri Sarawak dan

Sabah merupakan masalah kebangsaan juga sebab ianya ada kaitan dengan soal perpaduan negara ini.

Tidak lama dahulu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sudah membuat satu kenyataan memberi amaran kepada parti-parti politik di negeri Sabah supaya mereka tidak menggunakan atau mengapi-apikan perasaan anti-Federal di dalam pilihanraya akan datang. Di negeri Sarawak juga orang selalu diingatkan supaya janganlah anti-Federal sebab penjenayah anti-nasional adalah satu jenayah 'treason'.

Tuan Pengerusi, Setiausaha Persekutuan Negeri Sarawak ada satu tugas penting. Ia boleh menjadi jambatan di antara Semenanjung Malaysia dengan Pulau Borneo ataupun dia boleh menjadi satu halangan tambahan untuk tujuan integrasi nasional. Saya memberi satu dua contoh untuk menerangkan betapa susahnya tugas Setiausaha Persekutuan ini.

Yang pertama, kami di negeri Sarawak tahu bahawa walaupun negeri Sarawak mengeluarkan 1/3 minyak dan gas yang dikeluarkan oleh negara Malaysia, tetapi kami di negeri Sarawak boleh menikmati 5% royalty sahaja walaupun negeri Sarawak mahupun Barisan Nasional Tiga di peringkat negeri ataupun dari pihak Pembangkang, DAP selalu mendesak supaya paras ini dipertingkatkan kepada 10% royaltynya, tetapi tidak pernah dilayan. Tidak mengapa, sebab kita semua satu keluarga, 5%, okay, buat sementara. Jikalau negeri Sarawak boleh menerima peruntukan pembangunan yang seimbang dari Persekutuan untuk tujuan membangunkan sosio-ekonomi negeri Sarawak yang paling mundur sekali di negara kita sekarang atau dari segi semua sosio-ekonomik indices, kami paling mundur, boleh dibandingkan dengan Terengganu mungkin, boleh dibandingkan dengan Kedah mungkin. Kedah kecil, Sarawak besar. Tidak ada

sebab-sebab bahawa Sarawak mundur kecuali jikalau sumber-sumber kewangan, sumber-sumber asli tidak digunakan dengan sepenuhnya untuk mendapat faedah untuk penduduk-penduduk di negeri Sarawak.

Tuan Pengerusi, maka dengan menerima terma-terma dan syarat-syarat untuk membuat negara Malaysia itu, kami anak Bumi Kanyalang berharap dapat menerima layanan dari segi peruntukan pembangunan yang seimbang dan adil. Tetapi ini sudah menjadi satu sumber perasaan frustrasi keseluruhan di antara kalangan rakyat Sarawak. Sebagai contoh—kontrak. Jikalau pihak Kerajaan Persekutuan memberi kontrak kepada projek-projek yang akan dijalankan dalam negeri Sarawak, contohnya kontrak untuk membeli atau membekalkan makanan ke sekolah-sekolah yang bernilai sebanyak lebih kurang \$50 juta ataupun kontrak-kontrak yang akan dijalankan oleh Jabatan Persekutuan di dalam negeri Sarawak, apabila ianya diperlukan, kami anak negeri Sarawak—saya sendiri sebagai full-time politician dan tidak melibatkan diri dalam business—tetapi kontraktor-kontraktor dari negeri Sarawak, orang Cina, orang Melayu, orang Iban, orang Dayak tidak mendapat kontrak itu, sebab sekarang Kerajaan Persekutuan mengamalkan satu sistem yang dinamakan central tender, dia tender bagi seluruh negara ini. Major tender ini apabila didapati baru diberikan untuk sub-tender kontraktor di negeri Sarawak. Maka dari segi harga yang berpatutan, dari segi hak untuk mendapat tender ini dan kuasa untuk menjalankan tender ini, kontraktor-kontraktor dari negeri Sarawak kurang untung, susah hendak mencari makan, semua sudah disapu. Ini satu contoh.

Satu lagi contoh yang saya selalu sebutkan ialah kontrak membeli makanan kepada negeri Sarawak yang mana kami sudah mengalami keadaan yang anih yang mana satu tin condensed milk ditender pada harga \$12 walaupun

boleh dibeli dari kedai runcit pada harga \$1.20 sen sebab kontrak ini sudah diberi kepada satu syarikat yang sudah berdaftar di Kuala Lumpur, bukan diberi kepada kontraktor-kontraktor negeri Sarawak khasnya mereka dari masyarakat bumiputera. Maka dengan monopoli yang ada dan kontrak ini sudah dibeli tanpa tender terbuka oleh Syarikat Destima Sdn. Bhd. memberi tawaran kepada Kerajaan sahaja, dia mendapat kontrak dan akibatnya:

- (1) 400 lebih kontraktor-kontraktor bumiputera dan sub-kontraktor bumi-putera menderita kesan yang buruk. Orang yang memelihara ayam yang perlukan oleh kontrak ini hampir terpaksa tutup kebun-kebun mereka sebab syarikat yang didaftar di Kuala Lumpur ini asalnya mahu mengimport ayam ke negeri Sarawak. Ini sebagai contoh.

Tuan Pengerusi, maka bagaimanakah Setiausaha Persekutuan Sarawak menjalankan tugasnya untuk menyelaraskan proses kontrak, ini menjadi satu soalan.

- (2) jawatan....

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis:
(Bangun)

Tuan Sim Kwang Yang: Ya.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis:
Tuan Pengerusi, saya ingin penjelasan daripada Yang Berhormat dari Bandar Kuching, baru-baru ini iaitu di awal tahun ini, Yang Berhormat Timbalan Ketua Menteri Sarawak iaitu merangkap Menteri Pertanian telah mengumumkan bahawa pihak central agency, dengan izin, yang mengendalikan kontrak telah bersetuju bahawa ayam dan bahan-bahan mentah diperlukan untuk pembekalan kepada sekolah-sekolah dan agensi-agensi Kerajaan Persekutuan dan sebagainya bersetuju bahawa ayam dan sebagainya dibeli daripada Sarawak.

Jadi, adakah Yang Berhormat dari Bandar Kuching menyedari dan juga setakat ini mengikut pengetahuan Yang Berhormat dari Bandar Kuching sudahkah pengumuman dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Ketua Menteri Sarawak ini dilaksanakan? Kalau tidak, mengapa dan kalau belum, adakah Yang Berhormat terus berjuang untuk menentukan supaya pembekalan itu akan diberi oleh pihak pembekal daripada Sarawak dan bukan diimport daripada kawasan luar?

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Pengerusi, jikalau pihak Pembangkang tidak berjuang, memang Yang Berhormat Alfred Jabu memang tidak membuat satu ruling sebegini, sebab saya tahu pekebun-pekebun kecil sana yang memelihara ayam itu cuba jumpa dia dua tahun tidak boleh, sebab alasannya 'ini perkara Persekutuan, saya Menteri negeri dan tidak mempunyai kuasa.' Itulah masalah di antara Sarawak dan Persekutuan, ada duplicating dan sebab ada duplicating, dia pass the buck, susah mahu menyelesaikan masalah yang dihadapi oleh rakyat jelata dan lagi pun kontrak-kontrak lain untuk Jabatan Persekutuan pun begini juga.

Sekarang saya tahu ada ramai kontraktor dari Semenanjung Malaysia sudah masuk ke negeri Sarawak, ini bukan jahat, ini bukan rompak makan, minta maaf, tetapi yang perlu dibuat adalah untuk memandang masalah Negeri Sarawak dengan satu sikap yang sensitif dengan memahami sejarah komposisi kaum, struktur sosial dan masyarakat yang unik yang ada di negeri Sarawak itu sebelum melaksanakan program Persekutuan di negeri Sarawak. Kalau tidak memang ada anti-Federal feelings, tidak payah sesiapa api-apikan pun. Kami ahli politik tidak selalu mengapi-apikan perasaan. Apa guna? Kalau mengapi-apikan perasaan yang akan memecah-belahkan perpaduan negara, kami sendiri pun susah, apa gunanya? Lagi baik kalau kami boleh membangkitkan masalah ini ketegangan

di antara pihak Negeri dengan pihak Persekutuan sebagai early warning system, dengan izin, supaya masalah ini dapat disedari dan diatasi dan diselesaikan.

Lagi pun, saya cadangkan supaya pihak Persekutuan sebelumnya mengisi apa-apa jawatan kosong yang kanan, contohnya Pengarah Jabatan Persekutuan cubalah mencari seorang anak Sarawak. Saya tahu polisi perkhidmatan awam memang rumit, kadangkala dia mahu transfer sana-sini, okay, tetapi jikalau boleh selalunya membolehkan anak Sarawak mengisi jawatan kosong itu. Jikalau tidak, memang ada perasaan yang kurang puas hati lagi timbul di antara rakyat Sarawak bahawa peluang mereka untuk naik pangkat sudah dirompak dan dinafikan secara tidak adil sebab semua kuasa kalau kita mengkaji perkembangan dalam satu masa 20 tahun lebih, kuasa politik, kuasa pentadbiran negeri Sarawak sedikit demi sedikit sudah terus dipusatkan dengan pihak Kerajaan Persekutuan. Maka apa-apa masalah yang dialami oleh anak Sarawak susah disuarakan, kalau disuarakan pun tidak dapat diselesaikan sebab pihak Kerajaan Negeri selalu ada alasan 'ini bukan tugas saya, ini kuasa pihak Persekutuan? Tetapi ini bukan 'one way street', dengan izin Tuan Pengerusi, sebaliknya kadangkala saya nampak pihak Persekutuan mahu melaksanakan sesuatu dasar Kerajaan tetapi tidak boleh sebab ada jurang yang wujud. Contohnya, Dasar Buruh, walaupun saya sudah sedar Employment Act 1955 dirancang untuk dilanjutkan kepada negeri Sarawak dan Sabah supaya melindungi pekerja-pekerja di negeri Sarawak dan Sabah tetapi tidak boleh sebab ada faktor politik yang paling sensitif dan Sarawak masih menggunakan Labour Ordinance 1933.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, kita sekarang ini berada di peringkat Jawatankuasa.

Tuan Sim Kwang Yang: Tugas Setiausaha Persekutuan Sarawak...

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jangan terpesong sangat, ya.

Tuan Sim Kwang Yang: Ini tugas Setiausaha Persekutuan Sarawak bagaimana dia akan membina satu jambatan di antara Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Persekutuan. Contohnya walaupun pihak Kerajaan Persekutuan mahu melaksanakan dasar perhutanan untuk memelihara hutan-hutan negeri Sarawak dengan Akta Kawalan Kualiti Alam Sekitar yang baik dengan keperluan supaya EIA dijalankan, tetapi tidak boleh sebab bidangkuasa untuk melaksanakan dasar hutan adalah di dalam tangan Negeri. Sebab itu tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri Perusahaan Utama tidak boleh jawab soalan sebab dia tidak ada kuasa, dia pergi mana-mana tempat, seminar antarabangsa, langkah-langkah diambil, Jawatankuasa dilantik, tidak guna sebab dia tidak ada kuasa. Sebab itu, dari segi pentadbiran dan politik, Setiausaha Persekutuan Sarawak mempunyai cabaran yang paling besar. Haraplah dia boleh jadi seorang catalyst, dengan izin, untuk perpaduan negara dari segi regional polarisasi dan bukanlah satu tumpuan tambahan untuk ketegangan ini diapi-apikan oleh orang lain, bukan oleh saya.

Tuan Pengerusi, dalam hal ini saya mahu merujuk kepada tangkapan 11 orang di bawah ISA pada tahun 1987 dan 1988 yang mana cadangan untuk 11 orang ini ditangkap dibuat oleh Jawatankuasa Keselamatan Negeri atas nasihat Polis. Banyak soalan belum dijawab. Apakah dari pihak Kerajaan Persekutuan ataupun melainkan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri Dalam Negeri, siapakah memberi authority juga dari segi perpaduan negara? Adakah cadangan ini dibuat oleh pihak Kerajaan Negeri satu

hala sahaja, ataupun persefahaman yang mendalam sudah didapati untuk menangkap 11 orang ini di bawah ISA yang sama juga dengan tangkapan 3 orang Negeri Sabah baru-baru ini? Ini satu perasaan yang sensitif. Sebelum pilihanraya akan datang ataupun ada masalah politik yang paling rumit dan sensitif wujud di negeri Sarawak maka ISA digunakan untuk meng'intimidate'kan orang yang tidak bersetuju dengan Kerajaan Negeri walaupun orang yang ditangkap itu memang sokong Kerajaan Persekutuan termasuklah pemimpin Barisan Nasional seperti Yang Amat Berhormat Perdana Menteri juga, tetapi dia pun kena tangkap sebab dia tidak bersetuju dengan Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Negeri Sarawak.

Setiausaha Persekutuan Negeri Sarawak itu mempunyai satu tugas tambahan, satu check tambahan, satu saluran tambahan untuk komunikasi yang lebih bermakna dijalankan di antara semua pihak (multilateral) dan perasaan tidak puas hati (anti-Federal feelings) ini sudah 'transcend', sudah melebihi, sudah tidak kira sempadan bangsa lagi. Saya tahu orang Cina di negeri Sarawak panggil orang Cina di Semenanjung Malaysia sebagai 'sai be kia' iaitu orang-orang dari West Malaysia, orang dari Semenanjung. Itu inuendo yang tidak begitu baik. Orang Melayu di negeri Sarawak kadangkala panggil orang Melayu dari Semenanjung Malaysia sebagai orang Malaya - orang Malaya pun nama yang jahat juga dan askar-askar yang dihantar yang distationkan di Kuching sana dipanggil sebagai 'leper' - malam-malam keluar cari makan - curi makan. Ini sudah ada rusuhan paling jahat dua kali di antara askar Melayu Malaysia dengan penduduk-penduduk tempatan orang Melayu sebab perempuan - ada hal perempuan dan jikalau pergi Batu Tujoh ke Kuching selepas berangkat dari kapal terbang boleh tengok rumah kedai besar yang ada dinding besar dengan tulisan, minta

maaf, Tuan Pengerusi, '..... leper'. Itulah perasaan anti-Federal, bukan diapi-apikan oleh sesiapa ahli politik, tetapi sudah ada. Dan dari segi ini saya berharaplah jawatan Setiausaha Persekutuan Sarawak ini yang diwujudkan semula lagi boleh mencari saluran baru, peluang baru supaya kedua-dua.....

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis (Simunjan): (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat dari Simunjan bangun.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Minta penjelasan.

Tuan Sim Kwang Yang: Boleh.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tadi Yang Berhormat dari Bandar Kuching mengatakan bahawa askar Malaya ini dianggap sebagai 'leper'. 'Leper' ini ialah lipas, kata orang di sini, kerana 'leper' ini dia curi makan malam, Yang Berhormat kata tadi.

Saya hendak tanya curi makan apa itu? Keluar malam curi makan, apa yang dicuri dan di mana mereka itu kadang-kadang mencuri, dicuri barang makan yang tidak ada orang punyakah, barang makan yang ada orang punyakah atau sebagainya yang mungkin menyebabkan perselisihan faham di antara mereka dengan orang tempatan di Sarawak, macam mana?

Tuan Sim Kwang Yang: Curi makan apa Yang Berhormat tahu semua orang pun tahu dan saya tidak mahu mengotorkan imej, kedaulatan dan maruah Dewan yang mulia ini. Yang paling penting adalah terpulang kepada pihak berkenaan untuk menyiasat supaya disiplin yang paling rapat lagi dapat dilaksanakan ke atas askar-askar yang bertugas dalam negeri Sarawak. Tidak lama dahulu dalam daerah Miri sahaja kejadian gaduh berlaku disebabkan hal

perempuan, beberapa orang askar keluar dari kem pergi ke pasar hentam, pukul—memang ada. Ini satu kejadian yang kami dari negeri Sarawak sudah biasa 'ordinary daily diet', dengan izin.

Tuan Yang di-Pertua, saya tidak mahu membuang masa lagi, cuma 'anti-Federal feelings' itu tidak payah diapi-apikan oleh sesiapa pun, dia dilahirkan dalam hati, dalam roh penduduk-penduduk di sesuatu tempat kalau hak mereka tidak dihormati, kalau mereka sudah diabaikan, sudah dilupakan mereka sudah dianggap ataupun mereka sendiri menganggap anak angkat sahaja - itulah susah. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Bandau.

4.26 ptg.

Tuan Madatang bin Morejal (Bandau): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk turut mengambil bahagian dalam perbahasan dalam Anggaran Perbelanjaan Mengurus (Tambahan) di bawah Maksud B.56 - Jabatan Setiausaha Persekutuan Sabah di bawah Butiran 01000 iaitu Pejabat Setiausaha Persekutuan Sabah.

Sekali lagi saya mengucapkan syabas dan tahniah kepada Kerajaan Persekutuan kerana mewujudkan semula jawatan yang sejak negara kita mencapai kemerdekaan daripada jajahan British, jawatan tersebut telah diwujudkan di negeri Sabah, tetapi pada satu ketika dahulu jawatan tersebut telah dimansuhkan atau ditamatkan buat seketika dan pada tahun ini jawatan Setiausaha Persekutuan Sabah telah diwujudkan semula.

Ada beberapa penjelasan yang diperlukan di sini supaya rakyat jelata, khususnya rakyat di negeri Sabah dapat mengetahui apakah sebab sebenarnya di mana Kerajaan Persekutuan memikirkan pengwujudan semula Pejabat Setiausaha Persekutuan di Sabah, sedangkan tidak ada masalah-masalah yang tertentu,

yang telah timbul di negeri tersebut sejak beberapa tahun kebelakangan ini. Oleh yang demikian, Kerajaan Persekutuan seharusnya memberi satu penjelasan yang terperinci agar rakyat Sabah dapat gambaran yang sebenarnya sebab-sebab pengwujudan semula Pejabat Setiausaha Persekutuan Sabah. Justeru itu saya berpendapat bahawa besar kemungkinan jawatan Setiausaha Persekutuan Sabah telah difikirkan baik diwujudkan semula di negeri tersebut, kerana faktor-faktor tertentu yang telah mendapat perhatian para pemimpin-pemimpin di peringkat Kerajaan Persekutuan khususnya hubungan Kerajaan Negeri Sabah dan Kerajaan Persekutuan.

Sekali lagi saya ingin menjelaskan di sini bahawa kami rakyat Sabah sentiasa taatsetia kepada Kerajaan Persekutuan dan kami mahu berkekalan dalam Persekutuan dalam Malaysia. Jadi tidak dapatlah sesiapa untuk membimbangkan ketaatsetiaan kami kepada Kerajaan dan kepada Persekutuan dalam Malaysia. Justeru itu sekali lagi saya mengucapkan syabas kepada Kerajaan kerana pengwujudan Setiausaha Persekutuan dan justeru itu supaya rakyat jelata di negeri tersebut dapat gambaran yang terperinci saya minta agar Kerajaan memberi penjelasan sepenuhnya tentang pengwujudan tersebut.

Saya berpendapat bahawa seperti yang saya telah katakan tadi, buat sementara ini hubungan Kerajaan Negeri Sabah dan Kerajaan Persekutuan amat baik boleh dikatakan, tetapi di harap saluran-saluran yang sedia ada untuk tujuan tersebut dapat diberi penekanan tambahan akibat daripada pengwujudan jawatan Setiausaha Persekutuan itu. Jadi adalah satu harapan bahawa pengwujudan Pejabat Setiausaha Persekutuan boleh membantu dengan lebih erat lagi agar hubungan yang sedia wujud di antara Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan bertambah erat dan persefahaman dapat diperkukuhkan akibat daripada pengwujudan Pejabat Setiausaha Persekutuan. Dan di harap

bahawa Setiausaha Persekutuan yang akan ataupun yang telah dilantik itu dapat memberi satu kerjasama khusus untuk meneguhkan ataupun menguatkan persaudaraan dan perhubungan di antara kedua-dua Kerajaan Negeri dan Persekutuan.

Justeru itu berhubung dengan hubungan di antara Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan ataupun khususnya hubungan di antara rakyat negeri Sabah dan juga rakyat di negara ini amnya mungkin sepertimana yang telah dikatakan oleh Ketua Pembangkang dan juga telah dijelaskan oleh wakil dari Bandar Kuching, perasaan-perasaan seperti anti-Federal memang sentiasa wujud, bukan sahaja pada ketika ini, tetapi tidak dapat kita nafikan bahawa sejak negeri Sabah mencapai kemerdekaan melalui Malaysia, perasaan seumpama itu telah sedia terbenam ataupun telah sedia wujud di kalangan rakyat tertentu boleh dikatakan di negeri Sabah dan juga di negeri Sarawak. Tetapi persoalannya di sini ialah, apakah sebab-sebab sebenarnya yang menimbulkan perasaan-perasaan sedemikian di kalangan rakyat di kedua-dua negeri di Malaysia Timur itu? Apakah sebab sebenarnya perasaan anti-Federal, perasaan-perasaan seumpama itu seharusnya tidak timbul dengan begitu sahaja? Saya berpendapat bahawa ada faktor-faktor tertentu yang telah menimbulkan perasaan seperti itu.

Ahli-ahli Yang Berhormat, ingin saya menjelaskan di sini ataupun ingin saya menerangkan di sini sedikit sebanyak mengikut apa yang saya ketahui, bahawa ada beberapa faktor yang menimbulkan perasaan-perasaan sedemikian di kalangan rakyat Sabah, dan boleh saya senaraikan di sini bahawa perkara-perkara seperti masalah kakitangan Kerajaan, masalah tentang pembahagian hasil yang terdapat di negeri itu, masalah yang berkaitan dengan kehadiran secara berterusan pendatang-pendatang haram di negeri Sabah. Faktor-faktor yang

seumpama itulah merupakan sebab-sebab tertentu yang menimbulkan perasaan sedemikian.

Seharusnya untuk meredakan perasaan yang sedemikian, adalah tanggungjawab Kerajaan Persekutuan untuk meneliti secara terperinci cara untuk menyelesaikan masalah itu supaya rakyat di negeri Sabah boleh merasai tanggungjawab daripada pihak Kerajaan Persekutuan dan boleh merasai secara tersendiri bahawa mereka ini adalah sebahagian daripada rakyat jelata di negara ini dan sekiranya masalah-masalah seperti yang saya telah sebutkan itu tidak dapat penjelasan yang terperinci dan tidak dapat diberi layanan secara terperinci oleh Kerajaan, saya ingat perasaan seumpama itu, seperti yang saya telah kemukakan tetap wujud di hati sanubari rakyat di negeri Sabah.

Untuk jelasnya, mengenai soal pekerjaan di negeri Sabah, kita berbangga kerana Kerajaan Persekutuan telah mewujudkan banyak jawatan Kerajaan Persekutuan mahupun jawatan yang berkaitan dengan Badan Berkanun Persekutuan di negeri Sabah dan kewujudan Jabatan-jabatan Kerajaan dan Badan-badan Berkanun Persekutuan di negeri Sabah telah memberi peluang pekerjaan kepada banyak rakyat di negara ini, tetapi sedihnya, kebanyakan Jabatan Kerajaan Persekutuan dan juga Badan-badan Berkanun Kerajaan Persekutuan yang ada di negeri Sabah telah dipenuhi dengan pegawai-pegawai bukan daripada Sabah. Memang kita tidak dapat nafikan bahawa ada jawatan-jawatan tertentu baik di Jabatan Kerajaan Persekutuan mahupun Badan-badan Berkanun milik Kerajaan Persekutuan tidak dapat disandang oleh orang Sabah sendiri disebabkan kelayakan yang mungkin tidak mencukupi. Tetapi banyak pula jawatan-jawatan yang mungkin lebih rendah yang boleh kita ambil daripada rakyat Sabah sendiri. Ada beberapa Jabatan Kerajaan dan juga Badan-badan Berkanun yang telah mengambil pekerja seperti upas (jaga

malam), tukang sapu, penghantar surat yang diambil khas daripada Semenanjung, walaupun jawatan tersebut sepatutnya diberi kepada orang Sabah sendiri.

Keadaan-keadaan seperti inilah yang mungkin menimbulkan perasaan-perasaan negatif terhadap Kerajaan Persekutuan bagi kami di negeri Sabah. Justeru itu, persoalannya ialah terpulanglah kepada Kerajaan untuk menyelesaikan masalah ini secara diplomasi. Kita berpegang teguh bahawa apa sahaja masalah berhubung dengan negeri dan Kerajaan Persekutuan, seharusnya diselesaikan di meja perundingan dan seharusnya penangkapan melalui ISA atau apa juga Akta-akta tertentu tidak akan menyelesaikan masalah-masalah seumpama itu. Segala masalah-masalah seperti ini kita percaya bahawa ianya hanya dapat diselesaikan di meja perundingan di antara pemimpin-pemimpin negeri dan juga pemimpin-pemimpin Kerajaan Persekutuan.

Selain daripada soal peluang-peluang pekerjaan, di mana kita berpendirian supaya jawatan-jawatan dalam Kerajaan Persekutuan dan juga Badan-badan Berkanun milik Kerajaan Persekutuan di Sabah boleh kita berikan kepada orang tempatan di negeri tersebut, selain daripada masalah tersebut, soal pembahagian hasil yang diperolehi daripada negeri Sabah itu juga perlu difikirkan secara mendalam oleh pihak Kerajaan Persekutuan. Pada masa kini dan pada masa-masa yang lampau, Kerajaan Negeri Sabah telah bergantung sepenuhnya, ataupun telah bergantung sebahagian besarnya kepada hasil pembalakan demi untuk membiayai kos-kos pembangunan di negeri tersebut. Tetapi sudah jelas bahawa dalam dekad ini, sumber balak di negeri itu kian habis dan besar kemungkinan pada dekad yang akan datang Kerajaan Negeri tidak dapat membiayai lagi kos-kos pembangunan negeri tersebut melalui sumber-sumber biasa yang terdapat di negeri itu.

Oleh yang demikian, khususnya dalam segi pembahagian hasil daripada petroleum, kita tekankan agar pembahagian pada masa kini, iaitu 95% daripada hasil petroleum diberikan kepada Kerajaan Persekutuan dan 5% daripada hasil tersebut telah diberikan atau telah dikembalikan kepada negeri Sabah. Mungkin pada masa-masa yang lampau di mana sumber daripada balak masih banyak dan boleh membiayai kos-kos pembangunan di negeri tersebut maka kita tidak begitu menekankan tentang soal pembahagian tersebut, tetapi pada masa kini disebabkan sumber-sumber balak kian habis, mungkin pada masa-masa beberapa tahun akan datang adalah diperlukan supaya peratusan pembahagian hasil daripada petroleum yang terdapat di negeri Sabah itu diuji kembali dan diubahsuai oleh Kerajaan Persekutuan.

Kita tidaklah minta lebih daripada setengah hasil yang ada untuk petroleum di Sabah, tetapi kita hanya mahu peratusan yang munasabah. Kita hanya mahu peratusan daripada hasil petroleum yang terdapat di negeri Sabah yang cukup untuk kos-kos pembangunan supaya negeri Sabah maju, setanding dengan negeri-negeri lain di Semenanjung Malaysia ini. Terpulanglah kepada Kerajaan Persekutuan untuk menentukan jumlah peratusan yang sebenarnya. Kita hanya mahu kepastian bahawa peratusan itu adalah munasabah mengikut kehendak, mengikut kos-kos pembangunan di negeri Sabah.

Kita tidak semestinya bersetuju kalau 5% untuk negeri Sabah daripada kos ataupun daripada hasil petroleum itu dikekalkan. Kita mahu peratusan yang lebih daripada itu seperti yang telah saya katakan, iaitu setimpal dengan pembangunan-pembangunan yang sedang dijalankan oleh Kerajaan pada ketika ini.

Sekiranya masalah ini tidak dapat ditunaikan oleh Kerajaan maka seperti

yang telah saya katakan, perasaan-perasaan negatif terhadap Kerajaan Persekutuan tetap wujud di kalangan rakyat jelata di negeri tersebut. Seperti yang telah saya katakan juga ini adalah diserahkan kepada Kerajaan Persekutuan untuk memberi penyelesaian dan untuk memberi penjelasan dan untuk memberi jawapan yang munasabah agar perasaan-perasaan yang tersebut kita dapat hapuskan sekurang-kurangnya dalam masa yang singkat.

Satu lagi sebab-sebab di mana perasaan-perasaan sejak beberapa bulan di negeri Sabah, perasaan seperti yang telah saya sebutkan, perasaan negatif ialah berkaitan dengan masalah penangkapan tiga orang daripada negeri Sabah. Mungkin kita sedia maklum, bahawa penangkapan ISA terhadap tiga orang rakyat Malaysia di Negeri Sabah di mana tuduhan ialah kerana bersyubhat untuk mengeluarkan Sabah daripada Malaysia. Kes seumpama ini adalah kes pertama dalam sejarah negara ini. Ini adalah kes pertama. Walaupun besar kemungkinan perbuatan-perbuatan sedemikian telah juga dibuat oleh beberapa pemimpin-pemimpin yang lampau, khususnya bekas Ketua Menteri Sabah iaitu Tun Datu Haji Mustapha sendiri, yang kini ialah Wakil daripada Limbawang telah juga berbuat demikian pada satu ketika dahulu waktu beliau memegang jawatan Ketua Menteri. Tetapi apakah pada waktu itu Kerajaan Persekutuan telah tidak mengambil tindakan seperti tindakan yang telah diambil terhadap tiga orang Sabah pada masa ini. Ini adalah satu persoalan besar, yang perlu dijelaskan oleh pihak Kerajaan Persekutuan untuk meredakan perasaan-perasaan sedemikian, untuk meredakan perasaan anti-Federal di kalangan rakyat Sabah, adalah dinasihatkan agar pihak Kerajaan Persekutuan membebaskan ketiga-tiga tahanan ISA dengan serta-merta dan segala tuduhan-tuduhan yang dilemparkan kepada mereka seharusnya

dibawa ke meja perundingan dengan kerjasama pemimpin-pemimpin negeri, mungkin melibatkan berbagai parti asalkan ianya dari pemimpin-pemimpin supaya masalah ini dapat kita hapuskan dengan serta-merta.

Tuan Pengerusi, saya ingat saya telah bercakap banyak, sekali lagi saya mengucapkan terima kasih atas peluang yang diberikan kepada saya. Sekian dan terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Simunjan.

4.44 ptg.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis (Simunjan): Tuan Pengerusi, saya ingin mengambil bahagian dalam perbahasan ini, walaupun mula-mulanya merasai bahawa tidak perlu kerana ramai rakan yang telah menyentuh perkara yang telah diperkatakan oleh mereka tetapi lantaran tajuknya begitu menarik minat diri saya dan saya anggap berharga kepada saya sendiri, parti saya sendiri dan juga rakyat di seluruh negeri Sarawak dan juga Sabah mungkin, maka saya ingin menyentuh sama-sama tajuk Maksud B.57 Kepala 010000 iaitu Jabatan Setiausaha Persekutuan Sarawak.

Tuan Pengerusi, perkara ini seharusnya mendapat tumpuan daripada rakyat Sarawak, khususnya juga rakyat di Semenanjung Malaysia sebagai satu perkara yang penting, yang boleh memberi dorongan kepada keadaan perpaduan yang lebih erat, integrasi yang lebih erat di antara Semenanjung Malaysia dan Sabah dan Sarawak. Ini juga penting kerana Sarawak dan Sabah sebagaimana kita sedia maklum menyertai Malaysia dalam tahun 1963 iaitu lebih kurang 6 tahun selepas Malaya masa itu mencapai kemerdekaan dan lantaran dari segi latarbelakang sejarah dan perkembangan politik Sabah dan Sarawak dan juga Singapura dianggap

sama seperti negeri-negeri di Semenanjung Malaysia maka wajarlah negeri-negeri yang tersebut iaitu Sarawak, Sabah dan Singapura dimasukkan dalam Persekutuan Malaysia walaupun kemerdekaan yang dicapai oleh Sarawak, Sabah dan Singapura adalah pada tarikh yang berlainan iaitu lebih lambat daripada kemerdekaan yang dicapai oleh negeri-negeri di Semenanjung Malaysia.

Sebagaimana juga kita sedia maklum, apabila Sarawak dan Sabah menyertai Malaysia, keadaan pembangunan fizikal dan juga mungkin kemanusiaan adalah berbeza. Kedua-dua buah negeri dianggap lebih mundur daripada negeri-negeri di Semenanjung Malaysia walaupun ada segelintir satu atau dua buah negeri di Semenanjung Malaysia iaitu di pantai timur yang mungkin taraf fizikal juga hampir sama. Dan dari segi kumpulan ethnik pun penduduk-penduduk Negeri Sarawak dan Sabah adalah berbeza, terutama sekali dari segi kumpulan penduduk ethnik tempatan iaitu bumiputera, yang bukan hanya terdiri daripada orang Melayu tetapi terdiri daripada berbagai-bagai kumpulan ethnik seperti Iban, Bidayuh, Kayan, Kenyah, Orang Ulu, Kedayan dan sebagainya. Jadi, latarbelakang ini menimbulkan satu kerumitan dalam mencapai matlamat kita ke arah integrasi nasional yang sebenar, yang realiti. Jawatan Setiausaha Persekutuan Negeri Sarawak ini diwujudkan apabila Sarawak mencapai kemerdekaan.

Tuan Ngoi Thiam Woh: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Ahli dari Kampar bangun.

Tuan Ngoi Thiam Woh: Point of order, kuorum tidak cukup.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Setiausaha, sila bilang. Sila bunyikan loceng.

Loceng dibunyikan.

(Ahli-ahli dikira, lebih 26 Ahli hadir)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Sila bilang kembali. 34 orang, cukup bilang. Yang Berhormat dari Simunjan teruskan.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Pengerusi, sebelum saya meneruskan selepas menghitung kuorum, saya ingin juga menyampaikan salam kepada rakan-rakan saya, terutama sekali Ahli-ahli Yang Berhormat daripada Semenanjung, takut-takut nanti mereka menganggap bahawa kita daripada Sarawak dan Sabah ini kalau bercakap mengenai Sabah dan Sarawak vis-a-vis Semenanjung Malaysia, kita ini regionalistic, sebenarnya tidak. Apa yang kita perkatakan adalah secara ikhlas dan jujur dengan tujuan supaya tidak timbul permasalahan (problem) dari segi hasrat mencapai matlamat integrasi nasional, takut nanti mereka kata ini Bujang Ulis, wakil dari Simunjan ini hendak cakap hal Sarawak sahaja, hal Simunjan sahaja, kondem Semenanjung sahaja, minta maaf, tidak, bukan tujuan dan niat kita. Tetapi oleh kerana peluang ini ialah peluang keemasan dan boleh digunakan untuk memberi kesedaran kepada kita semua akan tanggungjawab supaya matlamat yang ingin kita tujui itu, capai itu akan dapat kita capai dengan berkesan dan supaya tidak timbul permasalahan sensitiviti dari segi hubungan negeri Sarawak dan Sabah dengan Semenanjung Malaysia dan tidak timbul sensitiviti dari segi pelaksanaan dasar-dasar Kerajaan Persekutuan mengenai hubungannya dengan Sabah, Sarawak dan juga negeri-negeri lain mungkin.

Selepas beberapa ketika jawatan Setiausaha Kerajaan Persekutuan memang telah diwujudkan di Sarawak dan Sabah, tetapi oleh kerana satu ketidakseimbangan, mungkin dari segi pendapat dan personality clashkah

mungkin, tak tahu, could be one of the reasons, dengan izin, maka jawatan itu dihapuskan. Mungkin sifat personality Setiausaha Persekutuan dan juga personality Setiausaha Kerajaan Negeri kerana mereka menganggap bahawa tidak boleh ada dua Setiausaha di sebuah negeri. Kalau ada dua Setiausaha ini kadang-kadang mereka berkelahi. Mengikut konsep ketuhanan Islam satu Tuhan sahaja. Kalau dua Tuhan, Tuhan itu berkelahi, jadi mesti satu.

Tuan Pengerusi, sahabat saya ada menyampuk, "mana saya tahu".....

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Teruskan.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tetapi memanglah dalam Islam, dengan izin:

"Qulhuallahu ahad Allahu samad Lamyalid walamyulad walamyaqullahu qufuan ahad."

Allah itu satu. Allah tempat meminta. Allah tidak beranak dan tidak juga dia diberanakkan dan tidak ada apa-apa yang baru menyerupai Allah subhanahu wata'ala.

Itu saya kata tadi, tak boleh dua, mesti satu.

Tuan Pengerusi, dan sekarang.....

Tuan Hu Sepang: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Nanti sekejap. Yang Berhormat dari Rasah bangun, hendak beri jalankah?

Tuan Hu Sepang: Hendak minta penjelasan.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Sila.

Tuan Hu Sepang: Tadi apa Yang Berhormat dari Simunjan kata adalah sangat menarik, cuma ada satu Tuhan.

Itu saya memang bersetujulah, tetapi mengapa tidak boleh ada dua Setiausaha? Adakah Setiausaha itupun Tuhan? (*Ketawa*) Itu saya hendak tahu. Kalau tak tahu, jangan pakailah, sendiri bodoh cukup, jangan bikin lain orang bodoh. (*Ketawa*)

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Rasah ini kacau, jangan kata "bodoh". Kawan saya dari Rasah ini kalau saya suruh tarik balik "bodoh" itu, adakah yang dimaksudkan bodoh itu kepada saya ataupun siapa? Kalau kepada saya itu, saya tak sedap rasalah. Jadi macam mana, Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Rasah hendak tarik balik atau tidak?

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat dari Rasah tadi memang menyebut perkataan "bodoh", tetapi siapa yang bodoh? Itu yang saya hendak tahu.

Tuan Hu Sepang: Tak ada sebut siapa (*Ketawa*). Itu yang menarik.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Sudahlah Yang Berhormat. Teruskan.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Pengerusi, saya tidaklah menyamakan pentadbiran manusia dengan Tuhan. Mungkin juga masa itu dihapuskan jawatan Setiausaha Kerajaan Negeri kerana ada yang menganggap bahawa mesti seorang sahaja yang memegang jawatan Setiausaha Kerajaan, bukan dua, tetapi sekarang difikirkan lagi bahawa kita mesti wujudkan satu jawatan, dibaharui jawatan itu, iaitu jawatan Setiausaha Persekutuan Sarawak yang baru. Setelah belajar daripada mungkin kesalahan dan kesilapan kita di masa-masa yang lepas yang mengakibatkan terhapusnya jawatan itu satu ketika, maka saya berharap jawatan yang baharu ini, yang lama dibaharui, akan dapat menjadi satu jawatan dan orang yang memegang jawatan itu ialah seorang yang mempunyai personaliti yang complete, a

total absolute personality, a complete personality, dengan izin. Kalau dapat, yang dapat menjalankan tugas bukan hanya sebagai Duta bagi Semenanjung Malaysia di Sarawak dan Sabah, tetapi sebagai seorang yang boleh menyampaikan maklumat yang baik, berkesan ke arah pembangunan, semangat integrasi nasional yang sebenar dan supaya kita sentiasa memikirkan bahawa kita ini ialah rakyat dalam sebuah negara yang dipanggil negara Malaysia, sama juga dengan Feri Malaysia, tetapi saya belum sampai ke situ.

(Tuan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Kita hendak pegawai yang memegang jawatan ini pegawai yang bertanggungjawab, yang memahami akan sentimen dan perasaan rakyat di negeri Sarawak dan mungkin perasaan pemimpin-pemimpin, rakyat jelata berbilang kaum yang sekiranya difahami betul-betul akan dapat menjadikan dia ini sebagai manusia, iaitu jambatan bagi menghubungkan Sarawak dan Semenanjung Malaysia. Misal kata, personality ini penting kerana dahulu pernah Yang Amat Berhormat bekas Ketua Menteri Sarawak bercakap mengatakan bahawa kita tidak mahu melihat ada pegawai yang datang dari Semenanjung Malaysia yang menganggap diri mereka dan berlagak sebagai Tuan Besar (Big Master) seolah-olah lebih besar daripada pegawai-pegawai yang dihantar di zaman penjajah. We don't want that, dengan izin. Kita mahu pegawai itu besar pangkat, tetapi memahami akan sensitiviti ataupun kesensitivitian rakyat di negeri Sarawak.

Tuan Pengerusi, begitu jugalah kita harap pegawai ini jangan menjadi rubber stamp sahaja. Apa yang diarah oleh dari sini dia tak beri tindak balas, misal kata, reaksi dia tidak ada. Apa yang dikehendaki oleh pemimpin dari sana pun dia ikut terus, dia tidak menyelidik.

Ini salah, kerana yang dikehendaki oleh pemimpin negeri Sarawak kadang-kadang ada yang tidak betul. Tangkap dia, dia tangkap, misal kata; taruh dalam ISA, dia taruh. Tidak ada menyasat apa-apa, tidak ada aktiviti penyiasatan yang benar, yang betul, hanya suruh tangkap, dia tangkap, mengikuti arahan sahaja. Macam penangkapan 11 orang daripada Sarawak di masa yang lepas pada tahun 1988. Mungkin kata pihak berkuasa di Sarawak, tangkap; tahan lama, tahan lama. Kadang-kadang mungkin suruh makan ini pun, dia ikut makan ini juga. Jadi, kita tidak mahu pegawai yang bersifat sedemikian. Kita mahu pegawai yang mempunyai fikiran yang independent, yang bebas, yang patuh kepada kebenaran dan keadilan.

Tuan Pengerusi, saya juga mencadangkan supaya pegawai yang ditempatkan di tempat di negeri Sarawak ataupun Sabah tidak semestinya datang daripada Semenanjung Malaysia, dari Kedahkah, dari Pulau Pinangkah, tidak. Saya cadangkan kita juga boleh menempatkan seorang yang berasal daripada Sarawak ataupun Sabah untuk menyandang jawatan itu. Mungkin juga kalau saya tidak ada jadi orang politik, saya pun boleh, ataupun Yang Berhormat dari Nibong Tebal pun boleh, kerana ini boleh meyakinkan rakyat bahawa dasar Kerajaan Persekutuan ialah dasar tidak memilih siapa—yang dari Sabah boleh ditempatkan di Sabah, yang dari Sarawak pun boleh ditempatkan di Sarawak dan juga mungkin yang daripada Kedah pun boleh ditempatkan. Memang itu biasalah, tetapi kita tidak pilih siapa yang memegang jawatan.

Memanglah benar kata tadi Ahli Yang Berhormat yang telah bercakap bahawa kadangkala oleh kerana banyak sangat tempat yang diisi ini hinggalah jawatan, misal kata Jabatan Persekutuan di sana, kadang-kadang office boy pun dari sini, driver dari sini, amah pun kadang-kadang dari sini, yang jaga rumah. Jadi, ini kita tidaklah mengatakan tidak boleh.

Tetapi untuk menentukan supaya sensitiviti itu tidak timbul.

Begitu jugalah dengan penyelarasan perkhidmatan pegawai-pegawai di Sarawak dan juga Semenanjung Malaysia. Kita bersyukur kerana setakat ini kita sudah mendengar bahawa telah dilaksanakan dasar untuk menyelaraskan sistem gaji di antara pegawai yang berkhidmat di Sarawak dari sini dan juga yang dari Sarawak yang berkhidmat di Semenanjung walaupun ada yang belum dilaksanakan. Misal kata, elaun khas perkhidmatan dan elaun rumah. Macam masa dahulu kita dapati bahawa guru-guru yang berasal dari Semenanjung berkhidmat di sana mereka mendapat elaun khas perkhidmatan dan elaun perumahan. Tetapi yang dari Sarawak berkhidmat di sini tidak dapat. Jadi, saya sudah dengar Menteri di Jabatan Perdana Menteri mengumumkan bahawa ini diselarasakan, syukur alhamdulillah. Jadi, insya Allah, ini akan dapat mewujudkan satu keadaan yang tenang dan tenteram di kalangan pegawai-pegawai di Sarawak dan juga di Semenanjung Malaysia.

Tuan Pengerusi, begitu jugalah saya rasa dengan hasil dan sebagainya seperti Ahli-ahli Yang Berhormat dari Bandar Kuching, Bandau dan lain-lain mengatakan bahawa kita perlu mempertingkatkan royalti yang diberi kepada Sarawak dan Sabah—royalti minyak, royalti gas....

Tuan Pengerusi: Di bawah Maksud apa itu?

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Maksud B.57, Jabatan Setiausaha Persekutuan Sarawak.

Tuan Pengerusi: Takkanlah termasuk sampai royalti itu.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Fasal dapatlah pegawai ini memberi nasihat.

Tuan Pengerusi: Tidak Yang Berhormat, tidak sampai begitu. Tidak boleh panjangkan macam itu.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Kita anggap dia sebagai jambatan menghubungkan Sarawak dengan Semenanjung Malaysia. Jadi, yang ada di Sarawak itu sensitiviti orang Sarawak, permintaan orang Sarawak, mesti dia tahu. Jadi, sebab itu kita beri dia tahu sekarang (Ketawa). Kita mesti memberitahu dia supaya dia sedar...

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, jauh sangat itu.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tetapi kawan-kawan kita yang sudah cakap pun sentuh juga.

Tuan Pengerusi: Ya, saya pun dengar juga.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Jadi, itulah soal royalti dan sebagainya kalau dapat dinaikkan.

Tuan Pengerusi: Cukuplah. Yang Berhormat, kita ada 9 butir. Kita tak habis lagi satu. Di bawah peruntukan Peraturan Mesyuarat ia benarkan hanya dua hari sahaja. Mintalah dalam Jawatankuasa ini jangan bercakap panjang sangat.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Pengerusi, memang tidak hendak panjanglah walaupun sudah panjang.

Tuan Pengerusi: Lepas ini saya minta....

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Saya hendak penjelasan daripada Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Maksud B.7, Jabatan Perdana Menteri, Butiran 200000, boleh sentuh sedikit?

Tuan Pengerusi: Boleh.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Kerana tadi tegur, saya terpaksa memohon izin. Perbadanan Kemajuan Kraftangan. Apabila saya sembahyang di masjid di seluruh negara, mereka begitu berminat untuk memakai carpet dan juga sejadah untuk sembahyang. Jadi, saya memikirkan selama ini kalau sekiranya carpet dan sejadah ini digantikan dengan tikar yang dibuat oleh orang kampung, alangkah saya rasa banyak pasaran bagi kraftangan dari kampung-kampung kita kerana zaman dahulu pun bila bapa saya dahulu sembahyang dia pakai tikar, bukan carpet, mengkuang, tikar bemban daripada Sarawak. Orang Sarawak kata tikar bemban, tikar pandan dan sebagainya yang bersih, tahan lama. Kalau sekiranya masjid-masjid yang dibina di seluruh negara ini diarah untuk membeli tikar-tikar mengkuang yang dibuat dari kampung dibuat daripada kraftangan kecil-kecilan ini, saya rasa masjid-masjid ini akan membeli lebih banyak dan dapat mengembangkan industri kraftangan di negara kita ini. Jadi, itu cadangan saya supaya kita galakkan orang sembahyang pakai tikar mengkuang, tikar pandan, tikar bemban. Mungkin Ahli-ahli Yang Berhormat tidak tahu tikar bemban.

Beberapa Ahli: Tahu.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Kalau tahu dan setuju alhamdulillah dan galakan masjid itu pakai tikar bemban, kerana senang dicuci—carpet kadang-kadang kita tidak tahu. Kalau kena tahi cicak, tikus yang kering masuk dalam bulu carpet, kita kata kita anggap bersih, tetapi sebenar tidak bersih. Tetapi kalau tikar bemban, tikar mengkuang kita tahu hilangkah tidak kekotoran itu. Jadi, itu sahajalah untuk memendekkan cadangan Wakil dari Simunjan dan hormat. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Saya minta Yang Berhormat Menteri menjawab.

5.10 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Drs. Suleiman bin Mohamed): Tuan Pengerusi, saya mengucapkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Tanjong, Bandar Kuching, Simunjan dan Bandau yang telah turut memberikan pandangan berkenaan membahaskan Maksud Bekalan B.7, B.56 dan B.57. Tidak banyak yang dapat saya sebut di sini, hanya mengucapkan terima kasih kerana Ahli-ahli Yang Berhormat telah mengalu-alukan perlantikan Setiausaha Persekutuan Sabah dan Sarawak.

Suka saya nyatakan bahawa tugas Setiausaha Persekutuan ini adalah sebagai Pegawai penghubung bagi mengeratkan lagi perhubungan yang sedia kukuh antara negeri Sabah dan Sarawak dengan Kerajaan Persekutuan.

Selain daripada itu, ia juga bertindak sebagai Pegawai Perhubungan (Liaison Officer) di antara Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri. Maka suka saya beritahu bahawa ia tidak bertindak sebagai Setiausaha Kerajaan Negeri seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Simunjan yang meragui adanya dua Setiausaha.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu pegawai ini juga membantu bagi memudahkan pelaksanaan projek-projek Persekutuan bagi Rancangan Malaysia Keenam termasuk rancangan jangka-panjang pembangunan negara dan juga mengenalpasti serta membantu mengatasi masalah-masalah di dalam memproses hal tersbeut.

Ia juga menjadi mediator secara langsung antara Kerajaan Negeri dan Kerajaan Pusat mengenai perkara-perkara tertentu yang perlu mendapat perhatian khas daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Saya suka hendak sebutkan bahawa Setiausaha Persekutuan ini tidaklah

berupa Ketua Jabatan kepada mana-mana Jabatan Persekutuan dan tidak pula mengambilalih peranan sebagai Pegawai Pembangunan Negeri, malah ia tidak diberi kuasa-kuasa perundangan (statutory powers) oleh Kerajaan. Selain daripada itu, ia juga tidak mengambil kuasa mana-mana agensi pusat yang berada di dalam kedua-dua Negeri tersebut. Mengenai masalah-masalah kecil yang terdapat seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Tanjong, Bandar Kuching dan Simunjan dan Bandau, sebagai Pegawai Perhubungan Awam yang akan bertindak dengan baik, tentulah kita dapat menyelesaikan beberapa masalah kecil yang berlaku. Mengenai soal hubungan Kerajaan Negeri Sabah, Sarawak dan Kerajaan Pusat kita tidak dapat menafikan bahawa hubungan ini daripada hari ke hari semakin kukuh. Ada kalangan yang menyebutkan ada perasaan tidak puas hati, barangkali, kalau kita bersama-sama bertanggungjawab supaya tidak ada sebarang cetusan perasaan anti-Federal ini di kalangan orang politik, saya rasa soal integrasi nasional yang diperhebatkan oleh Kerajaan dari masa ke semasa akan dapat diperkukuhkan.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Simunjan berkaitan dengan tikar mengkuang. Kita akan mengambil perhatian di dalam perkara ini. Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$13,915,100 untuk Maksud B.7; \$680,300 untuk Maksud B.56; \$632,800 untuk Maksud B.57 di bawah Jabatan Perdana Menteri jadi sebahagian daripada Jadual Kedua hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$13,915,100 untuk Maksud B.7; \$680,300 untuk Maksud B.56; dan \$632,800 untuk Maksud B.57

diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual Kedua.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$18,000,000 yang disebut dalam Maksud P.7 dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama bagi tahun 1990 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$18,000,000 untuk Maksud P.7 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.1) 1990.

Maksud B.14 (Jadual Kedua)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B.14 di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan terbuka untuk dibahas.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$1,478,800 untuk Maksud B.14 di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan jadi sebahagian daripada Jadual Kedua hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$1,478,800 untuk Maksud B.14 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual Kedua.

Maksud B.17 (Jadual Kedua)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat Kepala Bekalan B.17 di bawah Kementerian Belia dan Sukan terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat dari Marang.

5.18 ptg.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar (Marang): Terima kasih, Tuan

Pengerusi. Saya ingin sentuh satu dua perkara mengenai Kementerian Belia dan Sukan ini. Kita tidak dapat nafikan bahawa Kementerian ini merupakan sebuah Kementerian yang begitu penting khususnya kepada golongan muda. Apa yang saya hendak sebutkan di sini ialah ringkas sahaja, iaitu kita dapati pada hari ini kemudahan-kemudahan riadah sangat berkurangan dan ini nampak jelas berlaku di kampung-kampung ataupun desa-desa mengenai dengan kemudahan padang permainan.

Kita dapati para belia dan juga beliawanis seringkali berkongsi padang permainan dengan pihak sekolah.....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, saya rasa dari duit yang diminta ini iaitu \$1.1 juta ini, \$1 juta diperuntukkan kepada Kerajaan Negeri Sarawak bagi mengendalikan Sukan Malaysia III di Kuching, Sarawak dan \$199,400 lagi itu ialah untuk melaksanakan aktiviti Belia Pusat Bandar di bawah Program Belia.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Pengerusi, saya sebut itu sebagai contoh sahaja, di Sarawak pun saya ingat masalah yang sama terjadi, di mana kurangnya padang-padang permainan. Jadi, saya kira eloklah padang-padang permainan itu ditumpukan sebagai suatu cara ataupun program baru bagi memudahkan belia beriadah ataupun untuk bersukan. Jadi, perkara ini walaupun ianya ditekankan kepada Sarawak, tetapi saya kira lebih menyentuh negeri-negeri yang lain.

Yang kedua, kita lihat bahawa masalah pengangguran di kalangan belia begitu ketara, eloklah saya memberikan sedikit pandangan iaitu daripada kita melibatkan belia dengan bantuan-bantuan formal, rasmi, perarakan dan upacara sahaja, baiklah ditekankan belia ini untuk menjuruskan aktiviti mereka ke dalam kegiatan ekonomi sama ada dalam sifat kelompok ataupun berkongsi. Walaupun dalam penga-

laman-pengalaman lalu menjelaskan kepada kita bahawa banyak bantuan-bantuan ini telah rugi ataupun tidak kesampaian tetapi jangan jadikan bahawa pengalaman-pengalaman gagal itu bagi Kementerian untuk terus tawar hati. Dalam soal membangun belia yang kita anggap sebagai belum matang dan juga belum cukup pengalaman, sudah barang tentulah program-program yang hendak dibelanjakan ataupun program-program yang telah ditentukan kepada belia ini menemui hasil-hasil yang sering terhalang. Oleh itu, kita nampak ada program-program ataupun aktiviti-aktiviti belia macam tabung untuk belia, tabung belia niaga dan sebagainya, kalau gagal saya nampak tabung atau bantuan itu terus diberhentikan, tidak ada post-mortem dan juga tidak ada lanjutan daripada soal-soal itu.

Saya kira belia ini tidak perlu lagi dalam soal pembangunan ekonomi, apatah lagi kita sedari bahawa DEB tidak berapa lama akan habis perlulah dipusat dan difokuskan supaya belia-belia ini jangan banyak sangat bermain ataupun melahirkan satu aktiviti yang tidak bercorak ekonomi, tetapi perlu melahirkan aktiviti-aktiviti yang bercorak ekonomi.

Yang ketiga, saya juga ingin menekankan supaya pertukaran belia di antara Sarawak dan juga Semenanjung ini perlu dikembangkan. Dulu mungkin kita ada Feri Malaysia tetapi sekarang Feri Malaysia telah hilang, ghaib begitu dijual. Tetapi program-program antara Sarawak dengan Semenanjung saya kira sangat berkurangan kecuali mereka yang bernasib baik ataupun yang banyak wang ataupun melancong secara persendirian sahaja. Maka saya mempunyai pandangan kerana ada banyak sangat pandangan-pandangan yang negatif yang diucapkan oleh seorang wakil dari Sarawak tadi, seolah-olah semacam satu pandangan yang kurang sihat daripada orang Semenanjung kepada orang Sarawak.

Sebenarnya hal ini boleh diatasi dengan cara adanya pertukaran ataupun integrasi di kalangan belia-belia ini. Kalaupun perkara ini dapat kita lakukan secara kerap walaupun sedikit memakan belanja saya kira percampuran ini akan lebih memudahkan integrasi masyarakat Malaysia.

Selain daripada itu juga saya pernah melawat negeri Sarawak ini dan kita nampak belia-belia dalaman terutama kaum Dayak di Sarawak kurang exposure, kurang pendedahan kepada dunia luar. Saya rasa malanglah bila kita bercakap tentang Malaysia walaupun mereka orang Dayak ataupun kaum pendalaman yang mungkin tidak up-to-date, tidak moden macam kita; tetapi pendedahan ini perlu dibanyakkan. Biarlah mereka itu juga dibawa keluar, tidak lagi di dalam keadaan yang agak tertutup. Jadi, kalau ada program-program pertukaran belia Asia, biarlah mereka ini diberikan keutamaan-keutamaan. Kalau ini dapat kita lakukan, saya kira tidak ada lagilah perasaan-perasaan sebagaimana yang dimainkan oleh setengah pihak macam Sabah itu hendak keluar dari Malaysia walaupun Datuk Pairin kata tidak apa-apa, tetapi mungkin ada setengah golongan yang lain sebagaimana tiga empat orang yang ditangkap oleh pihak Kementerian Dalam Negeri baru-baru ini. Jadi, ini satu perkara saya kira sangat penting.

Yang keempat, saya perhatikan Sarawak ini negeri yang sangat besar. Kalau dipecah-pecahkan negeri Sarawak itu saya ingat boleh juga lebih kurang 10 atau 9 negeri sama dengan Semenanjung Malaysia ini. Jadi biarlah tiap-tiap daerah itu ada satu pusat ataupun Pejabat Belia Daerah yang aktif.

Kita dapati hari ini Pejabat Belia Daerah atau Mukim (Division) yang berkenaan ini boleh dibilang dengan jari yang agak cemerlang ataupun aktif. Mungkin kita boleh namakan Kuching tetapi bagaimana kawasan pendalaman

Sarikei, Batang Ai ataupun sebelah Bintulu dan sebagainya. Jadi, hal ini perlulah diberi penekanan yang sama rata.

Soal perbezaan kaum, perbezaan cakap dan berlainan adat resam itu jangan sebagai satu dijadikan ukuran. Kalau ini tidak dapat kita seimbangkan di antara mukim-mukim ataupun divisi-divisi yang ada itu, kita akan tetap melihat satu jurang pembangunan belia yang agak berbeza.

Jadi, tiga empat perkara inilah, Tuan Pengerusi, saya mengharapakan Kementerian Belia dan Sukan dapat memberikan tumpuan. Kepada apa yang telah dilakukan memang baik, "excellence"lah kata orang putih. Jadi saya rakamkan tahniah dan terima kasih serta menyokong supaya peruntukan ini diluluskan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Menteri menjawab.

5.24 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan (Tuan Haji Awang bin Jabar): Tuan Pengerusi, saya ucap terima kasih kepada Yang Berhormat dari Marang yang menyokong satu usul untuk memohon peruntukan tambahan bagi Kementerian Belia dan Sukan di bawah Maksud B.17 ini. Walaupun pandangan-pandangannya agak terkeluar sedikit daripada butiran yang diperuntukkan di dalam aturcara mesyuarat kita ini, namun begitu ingin saya menarik perhatian Yang Berhormat itu kepada beberapa masalah yang sudahpun disebut baru sekejap tadi.

Perkara yang pertama yang saya hendak sebut ialah mengenai kemudahan riadah di pendalaman. Sesungguhnya peruntukan tambahan ini tidak ada kena mengena dengan kemudahan riadah di pendalaman. Tetapi sebagai respond kepada seorang sahabat dalam Dewan ini sukacitalah saya menyatakan bahawa

baru-baru ini Kerajaan sudahpun memperuntukkan \$10 juta untuk kita memperbetul dan memperbaiki ataupun mengadakan kemudahan-kemudahan sukan di luar-luar bandar.

Sekarang ini di Kementerian kita sedang mengenalpasti dengan peringkat negeri di manakah mukim-mukim atau daerah-daerah yang perlu kita tambahkan kemudahan-kemudahan yang dimaksudkan itu.

Ada pun mengenai pengangguran belia, memanglah di Kementerian kita sentiasa memikirkan bagaimana hendak mempertingkatkan masalah ekonomi belia ini sendiri. Oleh hal yang demikian, maka di Kementerian menerusi Tabung Amanah Belia Negara kita memberi pinjaman dan bantuan kepada belia-belia untuk mengadakan projek-projek Belia Peladang, Belia Niaga dan sebagainya.

Di dalam melaksanakan program ini, kita mengadakan kriteria-kriteria dan ciri-ciri tertentu yang barangkali ada di antara belia-belia yang tidak dapat mengikutinya. Namun begitu, dari masa ke semasa kita memberi penerangan kepada belia-belia supaya menyahut seruan ini untuk kepentingan mereka sendiri.

Pertukaran belia Sarawak-Semenanjung. Memang program ini kita adakan dari sejak dahulu lagi, tinggal lagi kekerapan itu memang kita akui tidak cukup iaitu pertukaran belia tiga penjurong di antara Sarawak, Sabah dan Semenanjung dengan hasrat untuk mempertingkatkan program integrasi nasional di antara belia-belia di Semenanjung, di Sarawak dan di Sabah dengan harapan pemikiran-pemikiran ke arah sensitiviti atau rasa kedaerahan ini akan terhakis dengan program ini.

Mengenai Pejabat Belia di Sarawak, kita mengakui bahawa Pejabat-pejabat Belia di seluruh negara ini bukan sahaja di Sarawak dan Sabah, malah ada di Semenanjung ini pun dalam keadaan yang setengah-setengahnya amat daif.

Dan sejak dua tiga tahun kebelakangan ini, kita mempertingkatkan peralatan, pegawai dan apa juga yang berkaitan dengan cara-cara kita hendak memperbaiki Pejabat-pejabat Belia di seluruh negara ini. Tinggal lagi barangkali peruntukan yang diberikan untuk butiran ini dari semasa ke semasa tidak mencukupi untuk kita mengubah dengan secara yang begitu drastik. Insya Allah, pada masa-masa yang akan datang kalau peruntukan diberi dengan secara yang baik, maka Pejabat-pejabat Belia di seluruh negara ini bukan sahaja di Semenanjung, malah di Sabah dan Sarawak akan kita tingkatkan. Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$1,199,400 untuk Maksud B.17 di bawah Kementerian Belia dan Sukan jadi sebahagian daripada Jadual Kedua hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$1,199,400 untuk Maksud B.17 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual Kedua.

Maksud B.18 (Jadual Kedua) -

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Maksud B.18 di bawah Kementerian Perusahaan Utama terbuka untuk dibahas.

5.30 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, menurut penjelasan yang diberi oleh pihak Kerajaan, wang tambahan sebanyak \$93 juta ialah bagi membiayai sumbangan Kerajaan kepada Majlis Timah Antarabangsa. Satu laporan akhbar pada bulan November lalu mengatakan bahawa Malaysia sebagai pengeluar utama timah di kalangan negara Majlis Timah Antarabangsa (ITC) ditaksirkan untuk

menyumbang lebih £20 juta atau \$84 juta bagi membayar balik hutang Majlis kepada bank-bank dan broker sipiutang sebanyak £182.5 juta atau \$803 juta akibat krisis keruntuhan Pertukaran Logam London kira-kira lima tahun lalu iaitu Oktober, 1985 di mana juga wujudnya satu skandal MAMINCO, perbuatan segelintir orang dari Malaysia, bukan sahaja wujudnya skandal MAMINCO dan juga keruntuhan pertukaran itu terpaksa ditanggung oleh pihak Malaysia pula.

Dalam laporan akhbar pada 3hb April, 1990 pula, rumusan Sweden menghendaki negara-negara pengeluar ITC menyumbang 40% dan pengguna 60% daripada hutang \$660 juta, manakala selebihnya \$143 juta akan disumbangkan secara sukarela. Selain daripada itu, Nigeria yang juga salah sebuah negara pengeluar ITC dilaporkan menghadapi masalah kesulitan wang dan Kerajaan-kerajaan ITC utama dijangka menyediakan dana tambahan.

Tuan Pengerusi, apakah jumlah wang yang sebenar yang seharusnya ditanggung oleh Malaysia daripada sebahagian 40% itu? Apakah pula jumlah wang tambahan yang perlu disumbangkan akibat kesulitan kewangan Nigeria? Berapa pulakah yang perlu dibayar oleh Malaysia daripada selebihnya \$143 juta itu? Kesemuanya berapa banyakkah wang yang telah dibayar oleh Malaysia pada 30hb Mac tahun ini, tarikh yang ditetapkan bagi pembayaran? Apakah jumlah berat timah yang dipegang masing-masing oleh Bank Bumiputra, Malayan Banking, Malaysia Smelting Corporation, Datuk Keramat Holdings dan Manilal Commodities? Sehingga hari ini apakah jumlah stok yang telah dilepaskan oleh setiap sipiutang dan menerusi saluran manakah timah dijual jika tidak menerusi MMC? Perlukah Malaysia menanggung apa-apa pembayaran yuran guaman yang didakwa setinggi £100 atau \$440 seminit bagi seorang Queen's Counsel dan satu

kes yang mungkin melibatkan 16 orang Q.C.

Saya tidak mahulah negara ini membayar wang yang begitu banyak untuk Q.C.-Q.C. ini yang begitu mahal yurannya dan laporan akhbar bulan November lalu, pihak Indonesia pernah mengatakan yang ia tidak perlu menepati janji menyumbang kepada pembayaran balik hutang kepada sipiutang dan kalau pun ia membayar, jumlah yang dibayar hanya lebih kurang separuh daripada tanggungan yang ditafsirkan untuk negara itu, iaitu dari US\$20 juta ke US\$10 juta. Maka adakah tanggungan Malaysia juga bertambah akibat pendirian Indonesia ini? Kita tidak seharusnya menanggung beban orang lain. Beberapa negara ITC lain juga dilaporkan tidak berdaya membayar jumlah sepenuh bahagian tanggungan mereka masing-masing. Apakah negara-negara ini termasuk bahagian yang mereka ditanggungkan? Apakah jumlah akhirnya yang setiap satu negara ini bersetuju membayar?

Tuan Pengerusi, beberapa perkara penting telah berlaku di dunia timah antarabangsa dengan ketiadaan kerjasama negara-negara seperti China dan Brazil yang menjadi negara-negara utama yang mengeluarkan timah berbanding dengan Malaysia yang pengeluarannya kian merosot. Dengan keadaan sedemikian negara-negara seperti ini tidak bekerjasama dan apakah gunanya kita masih memberi sumbangan yang begitu banyak kepada Majlis Timah Antarabangsa? Apakah peranan yang boleh dimainkan oleh Majlis tersebut? Apakah faedah yang kita dapat perolehi daripada Majlis itu?

Tuan Pengerusi, saya hendak menekankan sekali lagi dengan keruntuhan pertukaran logam London di mana skandal MAMINCO Malaysia telah mencurahkan wang beratus-ratus juta ringgit di situ dan sehingga sekarang tidak dapat diselesaikan dan tambahan pula kita hendak mengeluarkan wang

yang begitu banyak untuk menanggung beban-beban yang mungkin sebahagiannya beban orang lain dan kita terpaksa menambahkan beban untuk menyumbang kepada Majlis tersebut. Saya berharap Yang Berhormat Timbalan Menteri dapat menjawab dengan tepat kepada soalan pokok ini memandangkan pengeluaran timah di Malaysia kian merosot dan kita mestilah menjaga kepentingan negara ini untuk memelihara industri timah di Malaysia. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

5.36 ptg.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Dato' Alias bin Md. Ali): Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Kepong yang telah menimbulkan beberapa persoalan daripada peruntukan yang diminta oleh Rang Undang-undang ini atas masalah pembayaran kepada penyelesaian hutang Majlis Timah Antarabangsa.

Tuan Pengerusi, banyak soalan yang telah ditimbulkan tetapi satu perkara yang penting yang hendak saya jelaskan di sini ialah bahawa dalam penyelesaian ke atas hutang-hutang yang ditanggung oleh Majlis Timah Antarabangsa akibat daripada pemberhentian operasi stok penimbal lima tahun yang lalu iaitu Oktober, 1985, tidak timbul sebarang masalah sesebuah negara menanggung beban akibat daripada setengah-setengah negara tidak membayar sepenuh obligasi atau komitmen mereka kepada kerugian tersebut. Perjanjian yang dibuat oleh negara-negara ahli yang menjadi anggota kepada Majlis Timah Antarabangsa adalah satu perjanjian yang dipersetujui seluruhnya oleh ahli-ahli Majlis Timah Antarabangsa yang berkenaan dan sumbangan Malaysia yang berjumlah 20 juta pound sterling adalah satu sumbangan yang wajar

memandangkan bahawa Malaysia adalah salah satu daripada negara pengeluar bijih timah yang terbesar di dunia.

Tambahan yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat itu sebenarnya merupakan 1.28 juta pound sterling sahaja. Komitmen atau obligasi kita yang sebenarnya berjumlah 18.2 juta pound sterling dan tambahan ini tidaklah begitu besar dan tidaklah tepat seperti apa yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu bahawa kita terpaksa menanggung beban untuk membayar perkhidmatan Queen's Counsel yang begitu mahal. Sebenarnya negara-negara yang menjadi anggota Majlis Timah Antarabangsa ini termasuk Malaysia sendiri telah mendapat keuntungan daripada penyelesaian awal yang telah dipersetujui oleh kerana kalau perkara ini berlarutan dan tidak mencapai sebarang penyelesaian, maka tambahan-tambahan selanjutnya perlu dibuat untuk membayar harga guaman yang mungkin akan bertambah.

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kepong bangun.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, minta penjelasan. Bolehkah Yang Berhormat menjelaskan berapa orang Queen's Counsel diupah untuk menyegerakan kes tersebut sebab saya hairan bayaran yang begitu banyak untuk QC-QC itu.

Dato' Alias bin Md. Ali: Tuan Pengerusi, perkara-perkara yang berbangkit daripada kegagalan operasi stok penimbal Majlis Timah Antarabangsa adalah merupakan satu persoalan yang rumit yang melibatkan banyak negara anggota, bukan satu dua sahaja, sedangkan bayaran guamannya mungkin lebih tinggi oleh kerana peguam-peguam yang berkenaan terpaksa menjelajah dari negeri ke negeri, dari negara ke negara menemui pegawai-pegawai yang berkenaan dan

ini tentulah memakan belanja yang besar dari segi expenses, dengan izin. Maka itu saya percaya belanjanya agak tinggi bukan sahaja bayaran guaman itu untuk pergi naik mahkamah, tetapi untuk belanja pergi menjelajah daripada negara ke negara.

Tuan Pengerusi, sebenarnya hasil daripada penyelesaian kepada masalah Majlis Timah Antarabangsa ini telah menguntungkan Malaysia sedikit sebanyak. Walaupun pada zahirnya kita membuat sumbangan yang agak besar, iaitu berjumlah 20 juta pound sterling, tetapi faedah yang balik kepada kita agak besar juga iaitu dengan penyelesaian tersebut, maka para piutang Malaysia yang terlibat, iaitu dua buah bank, dua buah syarikat pelabur dan juga MMC sendiri, mendapat faedah bayaran balik hutang mereka berjumlah 30.92 juta pound sterling dan di samping itu kedua-dua buah bank Malaysia itu juga yang memiliki timah berjumlah 7,291 tan yang dahulunya dipertikaikan hakmiliknya akibat daripada krisis ini di mahkamah, telah dapat direleasekan dan nilainya kira-kira 27.6 juta pound sterling, pada kira-kira purata harga timah \$17 sekilogram. Oleh yang demikian kalau kita ambilkira hal ini, maka jumlah faedah yang diterima balik oleh Malaysia ialah sebanyak 58.9 juta pound sterling.

Oleh kerana itu Kerajaan merasa bahawa kita patutlah bersama-sama dengan negara-negara lain yang menjadi anggota Majlis Timah Antarabangsa, menyelesaikan hutang ini supaya perkara ini tidak berpanjangan. Lagipun kalau dikira dari segi memelihara nama baik kita pada pandangan mata dunia, jumlah yang dipinta ini perlu dibayar oleh Malaysia ini. Saya fikir kita perlu memelihara nama baik kita di kalangan antarabangsa dan sekiranya kita gagal dan engkar daripada mematuhi persetujuan yang telah didapati dan menjadi hanya satu negara di antara banyak negara yang bayar, dan kita tidak

mahu bayar, maka nama kita akan terjejas dan mungkin kejejasan daripada keengganan kita itu harganya lebih daripada \$90 juta.

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Ya, Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw: Saya ingin minta penjelasan sekali lagi Tuan Pengerusi dengan Malaysia yang tampil ke hadapan untuk membayar 20 juta pound ini adakah negara-negara seperti Nigeria dan Indonesia sanggup membayar beban dan sumbangan mereka. Adakah mereka sudah bayar sumbangan mereka itu?

Dato' Alias bin Md. Ali: Tuan Pengerusi, semua negara yang telah bukan sahaja bersetuju bayar, tetapi telah bayar pada masa yang sama, saat yang sama, hari yang sama dan satu kaedah pembayaran telah dibuat bahawa semua negara anggota harus membayar kepada akaun Majlis Timah Antarabangsa ini secara serentak. Yang demikian, tidak ada negara yang boleh tarik balik pembayarannya ataupun melambatkan pembayarannya. Timingnya dibuat begitu rupa sehingga semua negara bayar serentak dan menurut maklumat yang kita terima, semua negara telah membayar obligasi masing-masing dan tidak timbul soal negara yang satu bayar lebih atau yang satu bayar kurang. Kesemuanya telah bersetuju melalui perundingan-perundingan yang telah dijalankan oleh ahli-ahli yang berkenaan.

Tuan Pengerusi, Majlis Timah Antarabangsa pada suatu ketika seperti Yang Berhormat sendiri sedia maklum telah memainkan peranan penting untuk menstabilkan harga timah dan telah mewujudkan satu bayaran yang berkesan walaupun tanpa penyertaan Brazil dan negeri China yang juga pengeluar bijih timah yang terbesar di dunia. Walaupun mereka tidak menjadi ahli, tetapi mereka terus memberi kerjasama kepada Majlis Timah

Antarabangsa secara pemerhati dan sentiasa mengambil langkah-langkah untuk menstabilkan harga bijih timah dunia demi faedah mereka sendiri juga. Walaupun Majlis Timah An'arabangsa sekarang ini telah diliquidated, dengan izin, tetapi ini tidak bermakna bahawa kita tidak harus menghormati obligasi kita kepada penyelesaian hutang yang dihadapi oleh Majlis Timah Antarabangsa. Dengan penyelesaian ini kita percaya tidak akan timbul lagi sebarang tuntutan-tuntutan terhadap mana-mana pihak dalam negara kita baik daripada orang perseorangan atau daripada syarikat-syarikat luar negeri oleh kerana salah satu daripada syarat penyelesaian yang telah dibuat dan dicapai ialah dengan sumbangan daripada negara-negara anggota ini, maka negara-negara yang berkenaan akan terlepas daripada semua jenis tuntutan, baik tuntutan undang-undang atau tuntutan kewangan daripada mana-mana jua pihak. Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah sebanyak \$93,000,000 yang disebutkan dalam Maksud B.18 di bawah Kementerian Perusahaan Utama jadi sebahagian daripada Jadual Kedua hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$93,000,000 bagi Maksud B. 18 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual Kedua.

Maksud P.19 [Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.1) 1990]-

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala P.19 di bawah Kementerian Pertanian terbuka untuk dibahas.

5.49 ptg.

Dr. Goh Cheng Teik (Nibong Tebal): Tuan Pengerusi, Maksud P.19,

Butiran 17100 - Perparitan dan Tebatan Banjir di Kawasan Bandar.

Saya menyokong peruntukan yang dicadangkan untuk rancangan-rancangan tebatan banjir di Sungai Pari, Alor Setar dan Maharani, tetapi saya melihat bahawa Menteri Kewangan tidak menambah peruntukan untuk rancangan tebatan banjir Sungai Pinang.

Pada sesi Parlimen yang lalu, \$10 diperuntukkan, kali ini langsung tiada tambahan.

Tuan Pengerusi, sudah lama penduduk-penduduk menghampiri Sungai Pinang di Bandaraya George Town mengalami banjir, tiap-tiap kali hujan lebat air meningkat sehingga masuk ke rumah. Sekarang sungai ini hampir penuh dengan sampah. Oleh yang demikian, keadaan telah bertambah buruk, kualiti dan sebahagian sungai ini haruslah dikorek sedalam-dalamnya dan rancangan tebatan banjir besar-besaran diperlukan dengan amat segera.

Saya menyeru kepada Menteri Kewangan supaya menyediakan satu jumlah peruntukan yang mencukupi kepada Jabatan Parit dan Saluran untuk merancang dan melaksanakan suatu Skim Tebatan Banjir yang komprehensif dan lengkap bagi kawasan Sungai Pinang ini.

Tuan Pengerusi, saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi: Ya, Jerai.

5.52 ptg.

Tuan Haji Ghazali bin Ahmad (Jerai): Tuan Pengerusi, dalam tajuk yang sama, saya hendak bercakap berkenaan dengan Rancangan Tebatan Banjir Alor Setar kerana Alor Setar ini seringkali mengalami banjir. Ini sistem pamaritan dan Ampang Jaja yang selalu menyekat air daripada mengalir dengan lebih cepat, bila sahaja hujan satu dua jam bandar Alor Setar sudah mula

dilanda dengan banjir. Oleh keadaan yang demikian, pihak Majlis Perbandaran Kota Setar sendiri harus memberi perhatian selain daripada Kementerian Pertanian supaya satu outlet sungai yang boleh dibuat berasingan daripada Sungai Kedah yang adanya ampangan ini boleh mengalirkan air lebih cepat.

Dari tahun yang lalu kita dapati sepatutnya Alor Setar tidak boleh karam dengan banjir ini sehingga Lapangan Terbang kita di Kepala Batas juga terpaksa ditutup. Oleh yang demikian, satu sistem aliran yang lebih baik harus diberi perhatian kepada Bandar Alor Setar sendiri yang seringkali dilanda banjir kilat dan sebagainya.

Itu sahaja, Tuan Pengerusi, saya minta diberi perhatian. Saya ingat dengan peruntukan \$5 juta memang tidak mencukupi, harus diberi peruntukan yang lebih lagi dalam soal ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Timbalan Menteri sila menjawab.

5.56 ptg.

Timbalan Menteri Pertanian (Dato' S. Subramaniam): Tuan Pengerusi, saya ucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal dan Yang Berhormat dari Jerai yang telah memberi pandangan berkaitan dengan dua perkara.

Ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal telah menyebut tentang keperluan kerja-kerja untuk mengatasi masalah banjir yang berlaku di Sungai Pinang dan kawasan-kawasan berhampirannya. Beliau telah memohon peruntukan daripada Menteri Kewangan, perkara ini adalah dalam perhatian Kementerian Pertanian dan kita juga berharap apabila Kerajaan mampu dan memberi peruntukan, perkara ini akan dijalankan.

Mengenai masalah yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Jerai, suka saya menjelaskan bahawa Kementerian mengetahui perkara ini dan oleh kerana masalah banjir dan sistem saliran yang kurang sempurna di sekitar Alor Setar, satu kajian keseluruhan telah dijalankan oleh JICA (Japan International Corporation Agency) pada tahun 1981. Berikutan dengan kerja-kerja berterusan untuk memperbaiki sistem saliran, buat masa sekarang kerja rekabentuk telah disiapkan untuk kerja-kerja pembinaan sistem itu dan pelan-pelan pengambilan tanah juga sedang dibuat. Maka peruntukan \$5 juta yang dipohon bagi tahun 1990 adalah untuk memulakan projek ini di mana \$2 juta adalah untuk pengambilan balik tanah dan bakinya adalah untuk kerja-kerja pembinaan permulaan bagi 4 buah kontrak yang akan diberi. Dan peruntukan tambahan yang dipohon \$5 juta itu adalah bagi kerja-kerja ini, tetapi jumlah kos projek ini adalah sebanyak \$15 juta. Kita akan memberi perhatian dan akan cuba menyegerakan pelaksanaan projek sistem aliran di Bandar Alor Setar. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$22,140,000 yang disebutkan dalam Maksud P.19 dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama bagi tahun 1990 di bawah Kementerian Pertanian hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$22,140,000 bagi Maksud P.19 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.1) 1990.

Maksud P.21 [Anggaran Pembangunan] (Tamb.) (Bil.1) 1990] -

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Pembangunan P.21 di bawah Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan terbuka untuk dibahas.

5.57 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Keping): Tuan Pengerusi, Butiran (Projek) 00200 - Kompleks Budaya Negara. Tambahan peruntukan sebanyak \$1,031,900 kononnya diperlukan bagi membiayai bayaran bagi kerja Fasa I yang telah siap pada bulan Disember tahun lepas dan bagi memulakan kerja Fasa II dalam tahun 1990. Di bawah ruangan (8), muka surat 13, Kertas Perintah 10A Tahun 1990, jumlah perbelanjaan sebenar 1986-1988 dan Anggaran Perbelanjaan 1989 dilaporkan ialah \$1,668,001. Dalam Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Tambahan) Bil.1 Tahun 1989 tambahan peruntukan sebanyak \$2,473,000 disediakan bagi projek ini juga yang sewaktu itu dijangka siap pada pertengahan tahun 1989.

Perbelanjaan sebenar 1986-1987 dan Anggaran Perbelanjaan 1988 pula mencatatkan jumlah besar \$26,997, beberapa persoalan timbul berasaskan angka-angka yang diberi.

Tuan Pengerusi, pertama, jika dibandingkan jumlah perbelanjaan sebenar dan Anggaran Pembangunan yang di antara kedua-dua tambahan pertama tahun 1989-1990 tambahan perbelanjaan di antara dua tempoh masa itu ialah \$1,641,004 iaitu kurang daripada tambahan peruntukan asal yang diminta dalam tahun 1989, \$2,473,000 atau kira-kira 66.4% daripada peruntukan yang diminta, akan tetapi jumlah wang ini sudahpun dikeluarkan daripada Simpanan Luar Jangka sebagai pendahuluan. Apakah yang telah terjadi kepada baki wang \$831,996.00. Adakah ia bermakna bahawa dengan tambahan peruntukan yang baru iaitu \$1.032 juta ini, maka kesemuanya wang telah sedia ada bagi permulaan kerja Fasa 2 ialah sejumlah \$1.86 juta?

Yang kedua, penjelasan Kerajaan ialah wang \$1 juta lebih ini adalah juga bagi membiayai bayaran bagi kerja Fasa I yang siap pada bulan Disember 1989,

walhal pendahuluan pada tahun 1989 \$2.473 juta adalah bagi kerja atas projek yang sama.

Pendahuluan asal belum sempat habis digunakan dan kini pula diminta tambahan peruntukan yang baru. Apakah penjelasan daripada Kementerian? Bolehkah Kerajaan memberi butir-butir mengenai perbelanjaan kos atas Fasa I dan Fasa II secara berasingan bagi menerangkan cara penggunaan jumlah-jumlah wang yang telahpun dikeluarkan pada tahun-tahun 1989 dan 1990? Jadi, janganlah anggap \$1 juta atau \$2 juta ini begitu kecil jumlahnya, kerana itu besar. Dengan Tahun Melawat Malaysia sekarang kita memang hendak menjimatkan wang untuk maksud yang tertentu dan janganlah kita tidak mengemukakan akaun yang baik dan teratur.

Ketiga, Tuan Pengerusi, soalan ini ialah semasa pendahuluan dibuat pada tahun 1989, projek ini dilaporkan dijangka siap pada pertengahan tahun 1989. Kini dilaporkan pula Fasa I projek yang sama hanya siap disediakan dalam bulan Disember, 1989, iaitu kelewatan lebih kurang 6 bulan lamanya. Apakah sebab-sebabnya bagi kelewatan menyiapkan projek? Apakah jumlah tambahan dalam kos yang terpaksa ditanggung oleh Kerajaan akibat kegagalan kontraktor menyiapkan kerja mengikut jadual? Adakah kontraktor dikenakan apa-apa denda kerana tidak sempat menyiapkan kerja mengikut jadual? Siapakah kontraktor ini? Jika ada kenaikan denda, apakah kadar bayaran dan jumlah yang sebenarnya dibayar oleh kontraktor? Bilakah agaknya kerja Fasa II akan siap disediakan? Apakah bilangan fasa yang terdapat di dalam projek Kompleks Budaya Negara? Adakah kontraktor yang sama ditawarkan kontrak bagi setiap fasa? Jika tidak, siapakah kontraktor bagi setiap fasa? Apakah pula pengkhususan setiap satu kontraktor yang ditawarkan projek bagi fasa-fasa tertentu?

Tuan Pengerusi, saya akan menunjukkan contoh bagaimana

perbelanjaan ini telahpun digunakan oleh pihak Kerajaan dan kemudian hasil akibat daripadanya tidak begitu menggalakkan.

Butiran 00300 - Pusat Penerangan Pelancongan Kuala Lumpur. 01 - Dewan Tunku Abdul Rahman. Tuan Pengerusi, tambahan peruntukan ialah bagi membiayai bayaran akhir Fasa I pembinaan projek dan melaksanakan Fasa II yang dijangka siap pada bulan Jun, 1990. Dalam Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1989, tambahan peruntukan sebanyak \$6,826,700 diminta diluluskan bagi membiayai projek yang sama yang dijangka siap pada pertengahan tahun 1989. Di samping memperbaiki serta meningkatkan lagi mutu perkhidmatan dan infrastruktur pelancongan sebelum CHOGM dan Tahun Melawat Malaysia 1990, pendahuluan sebanyak \$3,826,700 dikeluarkan daripada Simpanan Luar Jangka, manakala sumber selebihnya tidak dikemukakan. Projek ini berupa butiran baru pada tahun tersebut.

Berbalik kepada Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1990, Kertas Perintah 10 Tahun 1990, ruangan 8, menunjukkan bahawa \$4,386,963 telah dibelanjakan pada tahun lepas.

Tuan Pengerusi, soalan-soalan yang ingin saya kemukakan di sini ialah:-

- (i) daripada wang sejumlah \$6.826 juta yang diminta diluluskan pada tahun 1989 hanya \$4.387 juta digunakan, akan tetapi pendahuluan yang dikeluarkan pada tahun lalu ialah \$3.826 juta iaitu kurang \$3 juta daripada tambahan asal. Daripada manakah Kerajaan memperoleh selebihnya iaitu \$560,263? Apakah yang terjadi kepada \$3 juta yang diperuntukkan dalam tahun 1989;

- (ii) tambahan peruntukan \$2.44 juta ini ialah bagi membiayai bayaran akhir Fasa I yang dijangka siap pada pertengahan tahun 1989. Bilakah kerja ke atas Fasa I siap disediakan. Apakah bahagian jumlah wang \$2.44 juta akan digunakan sebagai pembayaran akhir Fasa I; dan

- (iii) apakah bahagian jumlah wang \$4.387 juta yang telah digunakan bagi kerja memperbaiki serta meningkatkan mutu perkhidmatan dan infrastruktur pelancongan sempena CHOGM dan Tahun Melawat Malaysia 1990.

Tuan Pengerusi, 02 - Tapak Restoran Rakyat. Projek ini juga berupa butiran baru muncul semasa pembentangan Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1989. Saya bangkitkan hal-hal seperti ini kerana tidak pernah dibangkitkan di dalam Dewan yang mulia ini memandangkan Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan tidak begitu diminati oleh setengah-setengah Ahli Parlimen.

Tambahan \$60,000.00 ialah bagi menampung bayaran terakhir termasuk tuntutan kerja perubahan yang disiapkan pada akhir tahun 1989. Perbelanjaan sebenar pada tahun lepas, ruangan 8, mukasurat 13, Kertas Perintah 10 Tahun 1990 ialah \$445,020. Menurut Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Tambahan) (Bil.1) Tahun 1989 projek ini diperuntukkan wang sejumlah \$500,000 dan perlu disiapkan sebelum Mesyuarat CHOGM pada bulan Oktober, 1989.

Tuan Pengerusi, soalan-soalannya ialah:-

- (1) Bilakah yang sebenarnya projek ini siap disediakan - sebelum Oktober, 1989 atau tepat penghujung tahun 1989 iaitu pada bulan Disember? Apakah

jenis kerja perubahan yang ditentukan?

- (2) Apakah yang telah terjadi kepada baki \$54,980 yang telah didahulukan daripada Simpanan Luar Jangka? Janganlah kita anggapkan \$40,000 ini begitu kecil amaunnya kerana ini wang rakyat belaka.

Butiran 00400 - Kemudahan-kemudahan Pelancongan, 02 - Projek Pelancongan Tasik Kenyir/Sekayu, Tambahan Pertama 1990, Cara Langsung - \$2,008,600. Menurut Kertas Perintah 10A Tahun 1990, mukasurat 5, tambahan sebanyak \$2 juta lebih ini adalah dikehendaki untuk menyiapkan pembangunan infrastruktur projek-projek pelancongan Tasik Kenyir dan Sekayu. Memang kerja-kerja untuk memperbaiki dan memperindahkan tasik-tasik tersebut adalah ke arah yang betul kerana ini menjadi tempat-tempat menarik pihak pelancong bukan sahaja dari negara ini bahkan juga dari luar negeri.

Dalam laporan akhbar pada 19hb Jun, 1990 Kerajaan Terengganu akan membina sebatang jalan bernilai \$3 juta ke Tasik Kenyir. Adakah sebahagian daripada tambahan peruntukan ini akan digunakan untuk membiayai projek ini? Jika ya, apakah jumlah sumbangan Kerajaan Pusat kepada projek tersebut, maka apakah jumlah besar kos anggaran projek iaitu termasuk sumbangan daripada Kerajaan Terengganu?

Tuan Pengerusi, selain daripada pembinaan jalan, apakah lain-lain jenis kemudahan infrastruktur yang akan dikekalkan dengan perbelanjaan \$2 juta lebih ini semasa perbelanjaan tambahan? Yang kedua, diminta diluluskan juga bagi tahun 1989 projek ini telah menerima tambahan peruntukan secara langsung sebanyak \$4 juta yang didahulukan daripada Simpanan Luar Jangka untuk maksud pembangunan infrastruktur. Ruangan 8 mukasurat 15

Kertas Perintah 10 Tahun 1990 mencatatkan perbelanjaan sebenar termasuk anggaran perbelanjaan tahun 1989 bagi projek ialah \$1,331,313. Apakah yang terjadi kepada baki \$2,668,687 yang telah didahulukan daripada Simpanan Luar Jangka?

Tuan Pengerusi, tambahan perbelanjaan ini diminta daripada Dewan Rakyat dan hasil dan kerja yang dibuat dengan wang yang diminta ini, mungkin tidak mencapai tahap yang dikehendaki. Saya memberi satu contoh. Tuan Pengerusi, di pantai-pantai di Malaysia termasuk di Morib ramai orang yang datang dari luar yang hendak melipurkan hati pada hujung minggu di pantai Morib sejak akhir-akhir ini bersungut dan menyifatkan tempat perkemahan itu sebagai indah khabar dari rupa. Memanglah, saya takut dengan perbelanjaan yang begitu besar keadaan seperti di Morib sekarang ini wujud. Bukan sahaja di Morib, di banyak pantai di negara ini termasuk seperti yang dilaporkan oleh sebuah akhbar tempatan.

Tuan Pengerusi, iaitu pentas budaya Morib yang kelihatan begitu sepi dan tidak digunakan langsung dan gerai-gerai makanan yang sudah lapuk dan tidak menarik minat untuk peniaga lagi untuk menjalankan urusan perniagaan dengan sekelilingnya penuh dengan semak samun dan sebagainya. Jadi, saya berharaplah dengan meluluskan permintaan wang hari ini tidak seharusnya berlaku hal-hal yang telah saya sebutkan tadi. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

6.13 ptg.

Timbalan Menteri Kebudayaan dan Pelancongan (Dato' Ng Cheng Kuai): Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ucapkan terima kasih kerana minat ditunjukkan oleh Yang Berhormat dari Kepong. Saya mahu jawab tentang

perkara yang terakhir yang disebutkan tadi iaitu mengenai pembangunan di Tasek Kenyir. Sebenarnya mengikut perancangan yang dibuat oleh Kerajaan Negeri Terengganu, projek tersebut akan melibatkan perbelanjaan sebanyak \$200 juta dan wang yang telah dipohon sebanyak \$4 juta itu adalah sebahagian daripada jumlah besar yang saya sebutkan tadi. Jumlah wang sebanyak \$3 juta yang diumumkan oleh Kerajaan Negeri adalah peruntukan Kerajaan Negeri sendiri dan peruntukan \$4 juta adalah sumbangan daripada Kerajaan Persekutuan.

Tuan Pengerusi, sebenarnya projek pelancongan Tasek Kenyir/Sekayu ini dikendalikan oleh Kerajaan Negeri Terengganu. Ianya melibatkan pembinaan satu jalan masuk tar ke Gawi, Tasek Kenyir pembinaan jalan di kawasan Sekayu, pondok rehat dan taman-taman landscape di Sekayu. Jalanraya tar ke Gawi telahpun siap manakala kerja-kerja di Sekayu telahpun hampir siap dan dijangka selesai sebelum akhir tahun ini.

Tuan Pengerusi, mengenai tapak Restoran Rakyat, sebenarnya projek ini telahpun siap dibina pada hujung tahun 1989 untuk menyambut pelawat-pelawat ke Persidangan CHOGM.

Tuan Pengerusi, mengenai persoalan pertama yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong tadi, beliau ingin mendapat butir-butir secara terperinci mengenai Fasa I dan Fasa II untuk Kompleks Budaya Negara. Sebenarnya Fasa I sepatutnya siap pada bulan Ogos 1989 dan kemudian Fasa II akan bermula yang dijadual siap pada akhir tahun 1989 juga. Walau bagaimanapun Fasa I projek ini hanya dapat disiapkan dalam bulan Disember 1989 dan oleh yang demikian Fasa II projek ini tidak dapat dimulakan pada tahun 1989. Pecahan kos projek untuk Fasa I ialah \$1.8 juta, bayaran Juru Perunding \$250,000, perbelanjaan bagi tahun 1989 ialah \$1.5 juta dan baki yang masih

belum digunakan ialah \$400,000 dan jumlah variation orders ialah \$250,000. Kos untuk Fasa II termasuk bayaran Juru Perunding dan ganti rugi ialah \$353,000, jadi jumlah besar untuk tahun 1990 ialah \$1,085,000.

Tuan Pengerusi, mengenai kelewatan projek ini sebenarnya kebanyakan peruntukan dikehendaki dibawa ke hadapan tahun 1990 oleh kerana projek-projeknya tidak dapat siap pada tempoh satu tahun sahaja. Kebanyakan projek-projek ini mengambil masa lebih dari satu tahun untuk disiapkan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, projek-projek bagi kebanyakan projek hanya disediakan pada bulan Mei 1989.

Tuan Pengerusi, mengenai Dewan Tunku Abdul Rahman, projek ini dilaksanakan dalam dua fasa. Fasa I yang melibatkan kerja-kerja pengubahsuaian bangunan kolonial, pembinaan mini auditorium, pusat pandang dengar, tempat menjual makanan dan cenderamata dan open exhibition court telahpun siap dilaksanakan dan projek ini telah mula beroperasi sejak bulan Ogos 1989. Fasa II melibatkan pembinaan auditorium, ruang studio latihan dan bilik rakaman audio, amphitheatre dan ruang pejabat. Fasa ini dalam pelaksanaan dan dijadual siap pada bulan Julai 1990.

Tuan Pengerusi, setakat inilah jawapan saya kepada persoalan-persoalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$11,014,500 yang disebutkan dalam Maksud P.21 dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama bagi tahun 1990 di bawah Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$11,014,500 untuk Maksud P.21 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.1) 1990.

Maksud B.27 (Jadual Kedua) -

Maksud P.27 [Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.4) 1989]-

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B.27 dan P.27 di bawah Kementerian Luar Negeri terbuka untuk dibahas.

6.21 ptg.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, permintaan untuk Kementerian Luar Negeri sebanyak \$59.5 juta yang agaknya amaun yang tinggi untuk membina pejabat-pejabat dan bangunan-bangunan di bawah Kementerian Luar Negeri dalam tahun 1989. Ia juga kali kedua tambahan peruntukan diberi kepada projek pembinaan bagi Pejabat dan Bangunan Perwakilan Malaysia di Tokyo, Jepun. Memang ada setengah-setengah aktiviti Kerajaan Malaysia termasuk di Bangsa-bangsa Bersatu dan di beberapa persidangan dunia di mana Malaysia telah mencatatkan seberapa pencapaian dan setengah-setengahnya boleh dianggap boleh menambahkan nama baik kepada Malaysia, memang ada, tetapi ini tidak bermakna kita hendak belanjakan dengan wang yang begitu banyak dan bila kita minta wang daripada Dewan Rakyat ini seharusnya wang itu digunakan dengan baik.

Dalam Tambahan Pertama, Perbelanjaan Pembangunan yang dibentangkan pada tahun lepas sebanyak \$96 juta telah diluluskan kepada projek ini, iaitu pembinaan semula Pejabat Perwakilan, Kediaman Rasmi Duta Besar dan Kediaman Kakitangan Kedutaan Besar Malaysia. Sekarang dalam Tambahan Keempat, Perbelanjaan Pembangunan, \$59.5 juta diperuntukkan lagi kepada projek ini menjadi jumlah besar perbelanjaan projek dalam tahun 1989 ialah \$155.5

juta, satu amaun yang sangat besar, saya pun tak tahulah bagaimana diperlukan wang yang begitu banyak untuk bangunan di Tokyo ini. Mungkin kediaman Duta dan bangunan Duta Besar Malaysia ini lebih cantik, lebih besar daripada Amerika Syarikat. Apakah anggaran asal bagi projek ini? Apakah perbelanjaan yang sebenarnya telah dibuat? Adakah saiz perbelanjaan yang sama dilakukan bagi Pejabat Perwakilan, Kediaman Rasmi Duta Besar dan Kediaman Kakitangan Kedutaan Besar Malaysia di lain-lain negara? Adakah perbelanjaan melibatkan hanya kos perolehan bangunan atau termasuk juga kos peruntukan tapak di atas mana bangunan dibina? Jika termasuk kos pembelian tanah, apakah jumlah kos ini pada keseluruhannya dan mengikut semeter persegi. Sebelum projek ini dilaksanakan, apakah luas kawasan asal pejabat serta bangunan Perwakilan Malaysia di Tokyo? Apakah pula kelulusan yang terbina yang asal berbanding dengan keluasan kawasan yang terbina selepas pembinaan semula? Apakah faktor-faktor yang mendorong Kerajaan membina semula pejabat serta bangunan Perwakilan Malaysia di Tokyo? Apakah penjimatan dalam perbelanjaan dengan pembinaan pangsapuri untuk kakitangan berbanding dengan alternatif menyewa perumahan di Tokyo?

Kami sedar bahawa tanah amat mahal sekali di Tokyo dan begitu juga kos memiliki rumah sendiri. Adakah Kerajaan Jepun memberi apa-apa potongan khas sama ada ke atas harga tanah atau kos pembinaan yang ada kaitan kepada Kerajaan kita? Apakah nilai tender yang ditawarkan oleh syarikat pembinaan Jepun yang berjaya memperolehi tender projek ini? Apakah nama syarikat ini? Sila beritahu perbandingan di antara kos tender yang ditawarkan dengan kos pembinaan sekiranya projek yang serupa dilancarkan oleh pengusaha Jepun sendiri.

Tuan Pengerusi, perkara ini adalah penting walaupun kita mesti adakan bangunan dan pejabat Duta Besar bukan sahaja di Tokyo bahkan juga di London, di Washington, kita mesti adakan pejabat dan bangunan yang berpatutan daripada upahnya boleh dianggap sesuai sebagai kediaman ataupun bangunan Duta Besar Malaysia. Walau bagaimanapun, ini tidak bermakna Kerajaan boleh dengan secara blank cheque dia boleh tulis amaun begitu besar sepertimana yang tercatat di sini lebih \$155 juta. Saya berharap pihak Kementerian, nampaknya tidak ada di sini.....

Tuan Pengerusi: Sila teruskan.

Dr Tan Seng Giaw: Tidak ada, sebab apa Kementerian dapat menjawab soalan saya mengenai perbelanjaan untuk Duta Besar ini. Kita memang hendak menegakkan imej yang baik untuk Malaysia. Kita memang hendak kepentingan Malaysia dipelihara di luar negeri, tetapi bagaimanapun kita hendaklah.....

Tuan Shahidan bin Kassim:
(Bangun)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Arau bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim: Sebab dia kekurangan modal, dia perlukan pertolongan saya, minta penjelasan. Tadi Yang Berhormat ada sebut perkataan "imej Malaysia". Apakah Yang Berhormat sedar bahawa bangunan ini masih kecil kalau dibandingkan dengan usaha Kerajaan untuk menaikkan imej Malaysia dengan pihak Kerajaan terpaksa menempatkan lebih lagi pegawai-pegawai oleh kerana usaha-usaha Kerajaan selama ini telah dimusnahkan oleh DAP dengan menyokong MTUC, terutamanya dalam kes GSP. Yang Berhormat nampak gaya bercakap macam lidah ular—bercabang.....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat.....

Tuan Shahidan bin Kassim: Jadi, saya ingin bertanya, apakah Yang Berhormat sedar bahawa wang ini masih lagi tidak cukup untuk usaha Kerajaan menaikkan imej Malaysia di atas perbuatan pihak-pihak tertentu, terutamanya pihak Pembangkang yang menyokong MTUC supaya Kerajaan Amerika menarik balik kemudahan GSP.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, itu ucapan daripada buah kedempong.

Tuan Pengerusi: Apa dia buah kedempong itu? (*Ketawa*)

Dr Tan Seng Giaw: Indah daripada luar, tetapi kosong di dalam. Itulah sebenarnya.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kepong, lama lagikah?

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Arau ini dia cakap "ular" tadi, baik dia tarik balik. Saya bukan ular.....

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya tarik balik. Saya kata dia "biawak", berlidah dua.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, "biawak" pun tak boleh (*Ketawa*). Saya minta tarik balik Yang Berhormat dari Arau.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya kata lidah, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Kalau lidah itu, lidah siapa lagi? (*Ketawa*) Minta tarik baliklah.

Tuan Shahidan bin Kassim: Lidah bercabang.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi.....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kepong, lama lagikah?

Dr Tan Seng Giaw: Saya sudah habis, cuma hendak tekankan bahawa.....

Tuan Pengerusi: Masa sudah cukup.

Dr Tan Seng Giaw:....orang seperti Yang Berhormat dari Arau itu sebenarnya tidak layak untuk membuat komen seperti itu, kerana dia bukan seperti Duta Besar, dia keluarkan bahasa biadab.....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, cukuplah.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, penjelasan. Saya ada kelulusan international relations, lebih pakar daripada awak. Awak seorang doktor, mana tahu?

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kepong, masa sudah cukup.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Arau ini dia putar belit.....

Tuan Pengerusi: Cukuplah

Dr Tan Seng Giaw:....GSP itu dia putar belit, dia pandai. Dengan kelulusan antarabangsa ini, kalau sedemikian itu, baiklah kita jangan menerima dia sebagai lulusan di peringkat antara-bangsa, kerana sangat rendahnya. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kepong, masa sudah cukup. Esok Menteri menjawab.

Dr Tan Seng Giaw: Tidak ada wakil daripada Kementerian Luar Negeri sekarang ini.

Tuan Pengerusi: Esok dia menjawab, sekarang sudah pukul 6.30 petang. (*Ketawa*) Jikalau Yang Berhormat duduk awal tadi, barangkalilah. (*Ketawa*)

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

USUL

PENANGGUHAN MESYUARAT

6.30 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 16 (3), Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang.

Timbalan Menteri Kebudayaan dan Pelancongan (Dato' Ng Cheng Kuai): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN

Industri Insurans di Malaysia

6.31 ptg.

Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menggesa pihak Kementerian Kewangan mengadakan satu pengubahsuaian yang besar atau dengan izin, major overhaul dalam sektor insurans untuk memastikan bahawa kepentingan orang ramai dilindungi dan dipelihara.

Sektor insurans telah dilanda oleh beberapa kontroversi dan skandal kebelakangan ini sehingga kestabilan seluruh sistem kewangan secara amnya dan insurans secara khasnya diragukan. Ini adalah berikutan beberapa penyelewengan yang tidak dikawal langsung oleh pihak berkenaan sehingga jawatan Ketua Pengarah Insurans terpaksa diambilalih oleh Gabenor Bank Negara, Tan Sri Jaafar Hussein untuk menyuntikkan lebih banyak integriti, profesionalisme dan urusan yang efisien dalam sektor insurans. Tetapi 'nasi sudah menjadi bubur' dan pihak Kerajaan haruslah bertanggungjawab ke

atas kesemua kerugian yang berlaku seperti skandal SEG Insurans Bhd. atau dahulunya dikenali sebagai Supreme QBE Insurance, yang telah dibatalkan pendaftaran dan akhirnya Bank Negara telah memohon kepada Mahkamah Tinggi pada 3hb Februari, 1990 untuk menggulungnya kerana ia tidak solvent.

Sungguhpun Ketua Pengarah Insurans telah meluluskan satu skim penyusunan semula tetapi adalah amat dikesali bahawa pihak Kementerian enggan membuat sebarang bayaran kepada pemegang-pemegang polisi syarikat SEG. Ini bercanggah dengan semangat dan konsep pengambilan-alihan Syarikat SEG yang bertujuan untuk membela hak atau nasib pemegang polisi dan menjaminkan bahawa tuntutan mereka yang sah dibayar agar menebus kegagalan pihak Kementerian untuk mengawal dan menyelia sektor insurans dengan baik.

Mengapakah kesulitan yang dihadapi oleh pemegang-pemegang polisi tidak dihiraukan langsung, terutamanya mereka yang terdiri dari mangsa-mangsa kemalangan dan pekerja-pekerja yang membeli insurans pampasan pekerja? Terdapat pembeli insurans motor yang menjadi bankrap kerana mereka disaman oleh mangsa-mangsa kemalangan yang gagal menerima bayaran pampasan yang telah diputuskan oleh mahkamah.

Objektif utama insurans adalah untuk memberikan gantirugi kewangan dengan membolehkan seseorang seberapa banyak yang boleh dari segi kewangan kembali ke satu kedudukan yang awal sebelum sesuatu peristiwa berlaku. Tetapi konsep ini jelas dicabuli apabila pemegang-pemegang polisi tidak dibayar langsung.

Malaysia mungkin merupakan satu dari negara-negara unik di dunia yang mempunyai sistem insurans di mana premium dibayar secara bersia-sia tanpa diberikan sebarang perlindungan insurans langsung. Adalah sungguh tidak

bertanggungjawab dan berperikemanusiaan oleh pihak berkenaan kerana masih enggan membuat sebarang gantirugi kepada penerima faedah SEG yang menderita.

Apakah gunanya Skim Kumpulanwang Jaminan Insurans yang ditubuhkan sejak 15hb Julai, 1977 menurut Seksyen 12A Akta Insurans, kalau tabung wangnya tidak digunakan untuk memenuhi liabiliti-liabiliti mana-mana syarikat yang tidak solvent terhadap pemegang-pemegang polisi persendirian berhubung dengan polisi-polisi yang sah bagi polisi insurans motor pihak ketiga mandatori dan pampasan pekerja?

Menurut Laporan Ketua Pengarah Insurans 1989, Kumpulanwang ini masih mempunyai baki sebanyak \$19.3 juta. Mengapakah wang ini tidak digunakan untuk membayar pemegang-pemegang polisi SEG? Justeru itu saya menggesa pihak Kementerian mengarahkan bahawa bayaran dibuat kepada segala tuntutan sah yang dibuat ke atas SEG oleh pemegang-pemegang polisinya.

Saya juga hendak menarik perhatian pihak Kementerian tentang aduan orang ramai terhadap kelewatan syarikat insurans memproses bayaran atau lewat menyelesaikan tuntutan, terutamanya mengenai insurans api dan motor. Menurut Laporan Ketua Pengarah Insurans 1989 sebanyak 10 buah syarikat insurans sering menerima aduan terbanyak setiap tahun dan pada tahun lepas menerima 74.8% dari aduan bertulis yang dibuat kepada Ketua Pengarah Insurans.

Apakah tindakan tegas yang diambil terhadap 10 buah syarikat selain dari memberikan nasihat yang hanya merupakan melepaskan batuk di tangga? Kalau keadaan ini tidak diperbetulkan, sektor insurans akan menerima anggapan buruk bahawa ia hanya tahu menerima premium tetapi tak mahu membuat bayaran.

Menurut Laporan Ketua Pengarah Insurans 1989 sebanyak 10 buah syarikat insurans telah didendakan sebanyak \$112,100 dan polis sedang menyiasat 5 buah syarikat; dan 13 buah syarikat insurans mempunyai kekurangan margin solvensi sebanyak \$40.8 juta.

Memandangkan keadaan kewangan yang kurang baik dan penyelewengan sebegini yang masih berlaku saya ingin mencadangkan bahawa kadar levi premium tahunan yang diurusniaga yang disumbangkan ke Kumpulanwang Skim Jaminan Insurans dinaikkan dari kadar 0.25% sekarang ke 1.5% untuk menjamin kepentingan orang ramai agar mereka boleh menerima bayaran apabila mereka membuat tuntutan. Saya rasa ini adalah satu syor wajar yang harus diterima lebih-lebih lagi apabila syarikat-syarikat insurans memperoleh keuntungan tahunan beratus-ratus juta ringgit.

Akhirnya saya ingin mencadangkan bahawa premium insurans am dan nyawa diturunkan, lebih-lebih lagi apabila National Association of Malaysian Life Insurance Agents (NAMLIA) membuat cadangan yang sama. Tidak boleh dinafikan bahawa kadar premium yang dikenakan di Malaysia adalah agak tinggi kalau kita berbanding dengan amalan antarabangsa sekarang.

Justeru itu, saya harap pihak Kementerian boleh menurunkan premium insurans am dan nyawa yang ada sekarang. Terima kasih.

6.36 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Bank Negara tidak pernah ambilalih mana-mana syarikat insurans di negara ini termasuk Syarikat SEG Insurans Sdn. Bhd. kerana ia tidak ada kuasa undang-undang untuk berbuat demikian atau untuk memberi bantuan kewangan

kepada syarikat-syarikat insurans. Apa sebenarnya berlaku ke atas SEG ialah syarikat itu telah dibubarkan oleh Mahkamah Tinggi pada 10hb Julai, 1989 setelah ia didapati tidak solvent dan usaha-usaha untuk memulihkan perniagaannya gagal dilaksanakan oleh pemegang-pemegang sahamnya. Berikutan dengan itu, sebuah firma perakaunan telah dilantik oleh Mahkamah Tinggi untuk mengendalikan proses pembubaran syarikat tersebut di mana pihak pembubar dipertanggungjawabkan untuk mentaksir jumlah aset dan liabiliti syarikat tersebut dan seterusnya menyelesaikan tuntutan daripada pemegang-pemegang polisi dengan berdasarkan kepada kemampuan kewangan yang ada pada syarikat itu. Proses pembubaran ini adalah di bawah pengawasan Mahkamah Tinggi.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, tuntutan yang dibuat oleh pemegang-pemegang polisi tidak dapat diselesaikan secara berasingan oleh pihak pembubar kerana pihaknya terpaksa mengira terlebih dahulu jumlah aset yang ada berbanding dengan jumlah liabilitinya sebelum menentukan kadar pembayaran yang boleh kepada bagi pihak-pihak yang berkenaan. Ini adalah untuk memastikan bahawa setiap pihak yang menuntut mendapat pembahagian yang adil daripada aset syarikat tersebut.

Dalam hubungan ini pihak pembubar memaklumkan bahawa bayaran awal kepada tuntutan pemegang-pemegang polisi adalah dijadualkan dibuat sebelum akhir tahun ini. Di samping itu, Ketua Pengarah Insurans juga telah bersetuju untuk menggunakan Kumpulanwang Skim Jaminan Insurans bagi menampung sebahagian daripada kekurangan dalam pembayaran tuntutan motor pihak ketiga mandatori iaitu bagi kecederaan dan kematian dan juga tuntutan pampasan pekerja. Pembayaran melalui skim ini akan

dibuat sebaik sahaja pihak pembubar mengemukakan tuntutan-tuntutan berkenaan kepada Bank Negara nanti.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai agensi yang dipertanggungjawabkan untuk mengawal dan mengawasi industri insurans, pihak Bank Negara akan sentiasa berusaha untuk memastikan bahawa syarikat-syarikat insurans di negara ini beroperasi dengan kukuh dan sempurna yang bukan sahaja untuk menjamin kepentingan pemegang-pemegang polisi malah untuk menjamin kestabilan sistem kewangan negara.

Walau apapun peraturan dan pengawasan yang kita laksanakan, namun ianya tidak mungkin dapat menahan syarikat-syarikat insurans daripada mengalami kerugian kerana pihak Bank Negara tidak bertanggungjawab ke atas pengurusan sesebuah syarikat insurans. Ia terpulanglah kepada kecekapan, keupayaan dan kejujuran pihak pengurusan syarikat-syarikat insurans itu sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan kepada pengalaman-pengalaman lalu pihak Bank Negara telah dan sedang mengambil langkah-langkah tertentu untuk mengelakkan daripada berlakunya masalah-masalah yang mungkin ditimbulkan oleh syarikat-syarikat insurans kepada orang awam dan negara di masa hadapan. Di antara langkah-langkah itu termasuklah:

- (i) memberhentikan amalan mengeluarkan jaminan-jaminan kewangan oleh syarikat-syarikat insurans di mana perkara inilah yang menjadi salah satu punca kerugian besar syarikat SEG Insurans Sdn. Bhd;
- (ii) mengawasi perlantikan Ahli-ahli Lembaga Pengarah dan Ketua Eksekutif syarikat-syarikat insurans; dan

- (iii) mengkaji semula Akta Insurans 1963 bagi mewujudkan undang-undang yang lebih kemas berkenaan dengan industri insurans khususnya bagi melindungi kepentingan pemegang-pemegang polisi.

Melalui langkah-langkah yang telah dan sedang dilaksanakan oleh Bank Negara itu, Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kewangan percaya bahawa kepentingan pemegang-pemegang polisi akan lebih terjamin di masa hadapan. Terima kasih.

PENGUSAHA KECIL PERABOT ROTAN

6.44 *ptg.*

Tuan Teoh Teik Huat (Bagan): Tuan Yang di-Pertua, saya menyeru Menteri Perusahaan Utama menimbang semula untuk menarik balik pengharaman atas eksport rotan bagi menjamin perkembangan industri perabot rotan tidak terjejas.

Pada 1hb Disember, 1989, Kementerian Perusahaan Utama telah mengenakan pengharaman ke atas eksport rotan, baik dalam bentuk mentah ataupun selepas diproses berasaskan tujuan Kerajaan untuk memastikan pembuat-pembuat perabot rotan tempatan mendapat bekalan yang cukup dengan harga yang berpatutan. Sungutan-sungutan daripada pembuat-pembuat perabot rotan mengenai kekurangan bekalan rotan telah menyebabkan pengharaman itu. Tetapi pengharaman ini tidak berkekalan. Tiba-tiba pada 5hb Mei tahun ini, iaitu lebih kurang lima bulan selepas pengharaman itu diperkenalkan, Kerajaan telah menarik balik pengharaman itu.

Penarikan balik pengharaman ini telah membawa balik keadaan sebelum pengharaman eksport dikenakan iaitu kekurangan bekalan rotan untuk industri

perabot tempatan dan juga kenaikan harga rotan. Salah satu sebab diberikan mengapa pengharaman itu ditarik balik ialah kerana hanya 35% keluaran rotan digunakan oleh industri perabot tempatan.

Kerajaan harus sedar bahawa penggunaan dalam negeri telah meningkat dua kali ganda dalam tempoh lima bulan di mana pengeksportan rotan diharamkan itu. Ini sudah jelas bahawa potensi penggunaan rotan dalam negeri adalah cerah sekiranya pengharaman itu dikekalkan dan bukan ditarik balik. Bekalan rotan mentah yang mencukupi amatlah penting bagi industri ini kerana sebarang kekurangan bekalan atau bekalan yang tidak tentu akan memaksa syarikat-syarikat memindahkan operasi mereka ke negara-negara jiran.

Adalah dilaporkan sebuah syarikat Norway telah bercadang untuk menghentikan operasinya di Kulim, Kedah kerana tidak dapat mengatasi kekurangan bekalan rotan mentah dan juga harga rotan yang tidak stabil. Bagi kebanyakan pengusaha kecil di Semenanjung Malaysia, pengharaman itu telah membantu mereka dalam beberapa segi. Mereka telah menerima banyak pesanan dari seberang laut kerana bekalan dan kos adalah terjamin. Ada kilang-kilang yang terbengkalai dahulu itu telahpun beroperasi semula kerana pengharaman eksport itu telah memberi nafas kepada industri itu.

Sebenarnya pengharaman itu telah membuka jalan bagi pembuat-pembuat perabot tempatan yang menggunakan rotan untuk mendapat pesanan-pesanan untuk mengeksport perabot keluar negeri dengan harga yang dipersetujui bagi jangka panjang dan selepas mendapat pesanan-pesanan ini mereka kini menghadapi kerugian kerana mereka terpaksa membekalkan perabot-perabot rotan yang dipesan itu walaupun terdapat kekurangan bekalan rotan dan

juga harga rotan mentah yang telah meningkat mengikut harga yang dipersetujui dan harga yang dipersetujui itu adalah berasaskan kepada pengharaman yang dikenakan lebih dahulu.

Keputusan menarik pengharaman ini adalah satu keputusan yang tidak patut dibuat dan ianya tidak akan menyelesaikan masalah yang dihadapi oleh pembuat-pembuat perabot rotan tempatan serta juga industri rotan tempatan. Daripada menarik balik pengharaman itu, Kerajaan harus mengambil langkah-langkah seperti berikut demi memberi perlindungan kepada industri rotan tempatan:

- (i) memberi segala bantuan kepada industri rotan tempatan baik yang kecil mahupun yang sederhana supaya dapat menjamin bekalan bahan mentah yang cukup dan juga harga rotan mentah yang rendah;
- (ii) menggalakkan dan mengembangkan industri rotan dengan menggunakan penuh bahan mentah tempatan. Oleh yang demikian, bahan mentah keluaran negara kita tidak seharusnya dieksport sehingga ia menjejaskan kedudukan pembuat-pembuat barangan yang menggunakan bahan mentah tempatan;
- (iii) jika penarikan balik pengharaman itu adalah kerana hanya 35% daripada keluaran rotan mentah digunakan oleh pengusaha-pengusaha industri rotan tempatan, Kerajaan harus menggalakkan syarikat-syarikat industri rotan luar negeri mendirikan kilang di negara kita supaya dapat menggunakan dengan sepenuhnya keluaran rotan mentah kita; dan

- (iv) Kerajaan harus melancarkan kempen penggunaan perabot rotan di luar negeri dan juga mencari pasaran luar negeri untuk pembuat-pembuat perabot rotan tempatan.

Sekian, terima kasih.

6.47 ptg.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Dato' Alias bin Md. Ali): Tuan Yang di-Pertua, memang benar eksport rotan mentah telah diharamkan mulai 1hb Disember, 1989 seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu dan ini adalah bertujuan untuk memastikan bekalan rotan mencukupi bagi kegunaan pengusaha perabot tempatan. Langkah ini kita ambil selaras dengan dasar Kerajaan bagi mencapai dan memastikan nilai tokok yang tinggi ke atas bahan-bahan mentah termasuk pendapatan eksport di samping mewujudkan peluang-peluang pekerjaan kepada rakyat di negara kita.

Bagi beberapa kategori rotan yang telah melalui beberapa peringkat pemerosesan seperti hati rotan yang berukuran kurang daripada 12 mm, kulit rotan dan rotan belah, Kerajaan telah memutuskan untuk membenarkan pengeksportan bahan-bahan itu. Walau bagaimanapun, untuk memastikan pengusaha tempatan yang menggunakan bahan-bahan ini mendapat keutamaan di dalam memperolehi bekalan secukupnya pada harga berpatutan eksport bahan-bahan ini telah dikenakan duti eksport sebanyak \$1,000 setan. Dan dengan pelaksanaan duti eksport ini kita rasakan kepentingan pengusaha-pengusaha tempatan, termasuk pengusaha-pengusaha kecil perabot telah cukup dilindungi dan di masa yang sama membenarkan apa-apa lebihan yang tidak boleh diserap oleh pasaran tempatan untuk dieksport keluar negeri.

Kajian yang dibuat oleh Lembaga Perindustrian Kayu Malaysia

menunjukkan bahawa jumlah pengeluaran bagi ketiga-tiga item ini telah meningkat lebih dua kali ganda daripada 153,700 kg pada tahun 1987 kepada 351,500 kg pada tahun 1989 dan manakala penggunaan tempatan pula telah meningkat daripada 48,800 kg kepada 110,900 kg dalam tempoh yang sama. Kedudukan ini menunjukkan bahawa penggunaan tempatan bagi bahan ini hanya dapat menyerap kira-kira 32%, bukan 40% seperti yang disebutkan tadi daripada pengeluaran dan ini adalah perlu bahawa bakinya sebanyak 68% itu dibenarkan untuk dieksport.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sekiranya eksport hati rotan, kulit rotan dan rotan belah diharamkan untuk dieksport, ramai pengusaha tempatan yang telah melabur dalam perusahaan untuk mengeluarkan bahan-bahan tersebut mungkin terpaksa gulung tikar. Keadaan ini sebaliknya akan menimbulkan masalah kepada pengusaha tempatan yang memerlukan bekalan bahan-bahan tersebut. Di atas asas inilah, maka Kerajaan telah mengambil keputusan untuk menim-

bangkan kepentingan pihak-pihak yang berkenaan supaya pengusaha-pengusaha perabot tempatan dan juga pengusaha-pengusaha yang berpotensi akan mendapat bekalan yang mencukupi dengan harga yang berpatutan tanpa mengabaikan kepentingan pengusaha-pengusaha yang menjalankan pemerosesan rotan kepada hati rotan, kulit rotan dan rotan belah.

Kerajaan akan sentiasa mengawasi perkara ini dan akan mengambil langkah sewajarnya untuk memastikan objektifnya dapat dicapai. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, berbalik kepada usul tadi iaitu Dewan ini ditangguhkan sekarang, hendaklah disetujukan.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.50 petang.